Lahelanpelto III asemakaava ja asemakaavan muutos kaava nro 3651

Kaavaluonnoksen mielipiteet, lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 15.5.–16.6.2025.

Kaavaluonnoksesta saatiin 5 viranomaisten kannanottoa. Kirjallisia mielipiteitä muilta osallisilta saatiin 41 kappaletta, joista kaksi oli sisällöltään identtisiä.

Yhteenveto lausunnoista

Viranomaisten kannanotot kaavaluonnoksesta koskivat erityisesti pohjaveden suojelua ja vedenottamon turvaamista, hulevesien hallintaa ja vaikutuksia Tuusulanjokeen, luonto- ja maisema-arvojen säilyttämistä, alueen rakennettavuutta sekä tulvariskien huomioimista. Lisäksi kannanotoissa käsiteltiin liikenteen toimivuutta, joukkoliikenteen saavutettavuutta sekä kävely- ja pyöräily-yhteyksien laatua ja Hämeentien meluvaikutuksia. Teknisen huollon osalta korostuivat sähköverkon kehittämistarpeet ja muuntamoiden huomioiminen kaavassa.

Kannanotot kaavaluonnoksesta saatiin seuraavilta tahoilta:

- Keski-Uudenmaan vastuullinen aluemuseo
- Caruna Oy
- HSL
- Uudenmaan ELY-keskus
- Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

Yhteenveto mielipiteistä

Osa vastaanotetuista mielipiteistä koski Puistokylää, urheilukeskusta, Lahelanorren asemakaavaa sekä Lahelan kampuksen asemakaavaa. Lahelanorren osalta kadun rakentamista vastustettiin, mutta toisaalta myös toivottiin ja kiirehdittiin. Mielipiteissä esitettiin, että Lahelan ajankohtaiset kaavat (Lahelanpelto III, Lahelan koulu ja Lahelanorsi) olisi ollut syytä käsitellä yhtenä kokonaisuutena kolmen erillisen kaavan sijaan. Lisäksi epäiltiin kaavan vaikutusten arvioinnin riittävyyttä, pyydettyjen viranomaislausuntojen kattavuutta sekä osallistamisen tasoa, ja vastustettiin kaavahanketta kokonaisuudessaan.

Lukuisissa mielipiteissä korostui huoli luontoarvojen huomioimisesta. Lähimetsien, peltojen, niittyjen ja Tuusulanjoen varren sekä niiden muodostaman verkoston säilyttämistä pidettiin tärkeänä sekä virkistys- että luontoarvojen takia.

Kaavaluonnoksessa esitetyn luonnonsuojelualueen rajausta pidettiin liian pienenä ja suoraan luonnonsuojelualueen viereen esitettyä rakentamista kritisoitiin. Luonnonympäristön jatkuvuuden ja viherverkoston kytkeytyneisyyden heikkeneminen nousi keskeiseksi huolenaiheeksi. Alueella havaittuja eläimiä kuvailtiin ja huoli niiden elinympäristön säilymisestä nostettiin esille. Joissakin mielipiteissä edellytettiin luontoselvitysten täydentämistä mm. lepakoiden, lähteiden, sammalten, jäkälien, lahottajasienten, liito-oravien, pöllöjen ja heinäniittyjen osalta.

Lähivirkistysalueiden palveluita ja reitistöjä kommentoitiin laajasti. Yksittäisiä virkistysreittejä toivottiin ja toisaalta kritisoitiin. Kevyen liikenteen väyliä toivottiin suunniteltavaksi kaava-aluetta laajempana kokonaisuutena, siten, että alueen reitistöt kytkeytyvät ympäröivään verkostoon. Virkistysalueiden palveluista sekä koirapuiston ja palstaviljelyalueen toteutustavasta esitettiin toiveita. Esille nousi myös huoli erilaisten ulkoliikuntamahdollisuuksien ja opetuskäyttöä palvelevien ympäristöjen riittävyydestä alueen kasvavan asukasmäärän ja uuden koulun rakentumisen myötä.

Alueen kulttuuri- ja maisemarvoja korostettiin ja uuden rakentamisen sopeuttamista ympäristöön pidettiin erittäin tärkeänä. Useassa mielipiteessä korostui näkemys siitä, että mikään lisärakentaminen ei sovi arvokkaaseen ympäristöön. Erityisesti kritisoitiin kerrostaloja sekä liian tiivistä rakentamista. Uusien rakennusten ulkoarkkitehtuurin sopeuttamisesta ympäristöön ja kulttuurimaisemaan esitettiin toiveita. Kulttuuriarvojen näkökulmasta kritisoitiin myös Lahelanrinteen asuntomessualueen lisärakentamista Saniaisentien päätteenä olevan nykyisen hiekkakentän alueella ja ympäristössä. Uusien kortteleiden ja olemassa olevien tonttien välille jätettävien VL-kaistojen toivottiin olevan leveämpiä. Kaavaluonnoksen mukaisen maatilojen talousrakennusten korttelialueen (ML) ja viereisten asuinrakennusten korttelialueiden (AO ja A) välille toivottiin VL-kaistan lisäämistä.

Liikennejärjestelyistä erityisesti Lähteentien läpiajon mahdollistaminen herätti huolta ja vastustusta. Huolet liittyivät kasvaviin liikennemääriin ja liian korkeisiin ajonopeuksiin sekä niiden myötä liikenneturvallisuuteen, meluun, tärinään ja pölyyn. Liikennemäärien arvioitua kasvamista pidettiin kohtuuttomana alueen nykyisille asukkaille. Useissa mielipiteissä peräänkuulutettiin Lahelanorren pikaista rakentamista, jotta uuden rakentuvan alueen liikennekuorma pääsisi jakautumaan tasaisesti. Mielipiteissä korostettiin liikenteellisten ratkaisujen laajaa tarkastelua suhteessa ympäröivään verkostoon ja esimerkiksi Lahelan koulun rakentumiseen. Joissakin mielipiteissä toivottiin läpiajon mahdollistamista myös kaava-alueelta Autiorinteen alueelle, sekä Huhtatien ja Nahkelantien välisen risteyksen sulkemista. Samaa yhteyttä myös vastustettiin. Liikennemelun pelättiin kantautuvan uuden rakentamisen ja menetettävien metsien myötä olemassa oleville alueille entistä kovempana.

Pohjaveteen ja rakennettavuuteen liittyvät kysymykset nousivat esiin useissa mielipiteissä. Huolta aiheuttivat rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun ja määrään, paineelliseen pohjaveteen liittyvät riskit, kuten hydrauliset murtumat, paalutuksen ja stabiloinnin vaikutukset ja rakentamisen vaikutukset pohjaveden pinnan

korkeuteen. Eräissä mielipiteissä kysyttiin, miten mahdolliset vahingot aiotaan korvata, ja miten pohjavettä koskevien kaavamääräyksien noudattaminen varmistetaan. Rakennettavuuden suhteen huolta herättivät esimerkiksi pohjaveden pinnan yläpuolisen irtomaakerroksen paksuus sekä lisääntynyt tulvariski. Rakentamista toivottiin kokonaan rajattavaksi heikosti rakennettavien sekä kosteiden alueiden ulkopuolelle.

Asukastilaisuus 3.6.2025

Kaavaluonnoksesta järjestettiin kaikille avoin asukastilaisuus Rykmentin Talon Rykmentin salissa (Rykmentintie 48, 04300 Tuusula) 3.6.2025 klo 17.30–19.

Asukastilaisuudessa oli paikalla noin 30 osallistujaa. Asukastilaisuudessa keskusteluun nousivat erityisesti liikenne- ja luontokysymykset. Liikenteen osalta keskusteltiin Lähteentien muutoksista ja liikennemääristä sekä Lahelanorren aikataulusta. Lahelanorsi herätti myös vastustusta, kuten myös Lahelan uuden koulun sijainti. Uuden rakentamisen muutoksista luonnonympäristöön ilmaistiin huolta. Alueen rakennetta toivottiin muutettavaksi väljemmäksi, ja Lahelan koulun ja uusien asuinkortteleiden väliin toivottiin jätettävän lähivirkistysaluetta. Lisäksi pohdittiin, mitkä kaava-alueen metsät soveltuvat koululaisten oppimiskäyttöön, sillä Knaapin metsä ei luontoarvojen ja lähteisyyden takia ole tähän soveltuva ympäristö.

Viranomaisten kannanotot ja niihin laaditut vastineet

1. Keski-Uudenmaan vastuullinen aluemuseo

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Lahelanpelto III asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnokseen. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristöjen ja maiseman sekä arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee Autiorinteen, Lahelanrinteen, Lahelankankaan, Lahelanpelto II ja Mikkolan pientalovaltaisten alueiden sekä Hämeentien välistä aluetta, joka koostuu pääosin viljelykäytössä olevista alueista, metsästä sekä Tuusulanjoen ranta-alueista. Osa kaava-alueesta on maaseudun kulttuurimaisema-aluetta. Kaava-alueen läpi kulkee ekologinen yhteys Tuusulanjokea mukaillen. Asemakaava perustuu Lahelan yleissuunnitelman päivityksen aineistoihin. Kaavaratkaisu mahdollistaa pientalopainotteisten asuintonttien rakentamisen alueelle. Lisäksi kaavaratkaisu mahdollistaa turvallisen ja toimivan liikenneverkon rakentamisen sekä alueen kevyen liikenteen yhteyksien sekä Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön kehittämisen. Asemakaava-alueelle luodaan edellytykset Tuusulanjoen ekologisen yhteyden säilyttämiseen. Kaava-aluetta kehitetään alueen maisemalliset arvot huomioiden.

Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ei ole kaavaluonnokseen huomauttamista rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologian osalta.

1.1. Vastine

Merkitään tiedoksi.

2. Lausunto: Caruna Oy

Nykyinen sähkönjakeluverkko

Kaava-alueilla on Caruna Oy:n sähkönjakeluverkkoa oheisen liitteen 1 mukaisesti. Sinisellä viivalla on esitetty 20 kV johdot ja 0,4 kV johdot vihreällä värillä. Ilmajohdot on esitetty yhtenäisellä viivalla ja maakaapelit katkoviivalla. Puistomuuntamot ovat violetteja neliöitä. Alueen sähkönjakeluverkon pääsääntöinen saneeraustapa on maakaapelointi. Pyytäisimme, että olemassa olevat puistomuuntamot merkittäisiin kaavakarttoihin vm-merkinnällä.

Vaikutukset sähkönjakeluun

Asemakaavan myötä alueen sähkönkäyttö tulee kasvamaan huomattavasti ja alueelle on tarpeen toteuttaa uusia kaapelointeja sekä jakokaappeja. Luonnosvaiheen asemakaavakartta sisältää tarvittavan määrän alueen sähköistämiseksi tarvittavia puistomuuntamoita. Pyydämme, että et/vm - merkinnöillä varustetut määräalat

merkittäisiin kaavakarttoihin puistomuuntamoiden sijoittamisen mahdollistavalla vm-merkinnällä. Puistomuuntamoille merkittävä määräala tulee olla pinta-alaltaan 20 m2.

Siirtokustannusten jako

Mahdolliset tarvittavat johtosiirrot tehdään Carunan toimesta ja siirtokustannuksista vastaa siirron tilaaja. Johtojen siirto edellyttää, että niille järjestyy uusi pysyvä reitti.

Muuta huomautettavaa

Toivomme myös mahdollisuutta lausua ehdotusvaiheessa. Carunalla ei ole muuta huomautettavaa kyseessä olevasta luonnosaineistosta.

2.1. Vastine

Merkitään tiedoksi. Olevat puistomuuntamot ja uusien puistomuuntamoiden sijoituspaikat on merkitty vm-merkinnöillä.

3. Lausunto: HSL

Kaavaratkaisu mahdollistaa pientalopainotteisten asuintonttien rakentamisen n. 65 hehtaarin kokoiselle alueelle. Lisäksi kaavaratkaisu mahdollistaa turvallisen ja toimivan liikenneverkon rakentamisen sekä alueen kevyen liikenteen yhteyksien sekä Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön kehittämisen.

Uutta kerrosalaa on A-korttelialueilla noin 32 000 k-m2, AP-korttelialueilla noin 4 600 k-m ja AO-korttelialueilla noin 25 700 k-m2. Uusia A-tontteja muodostuu asemakaavalla 21 kpl, AP-tontteja 5 kpl ja AO-tontteja 130 kpl. Asemakaava mahdollistaa noin 1 050 asukkaan lisäyksen alueella.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Nykyisin alueen bussiliikenneyhteydet perustuvat Pähkinämäentien, Lahelantien ja Lahelanorren yhteyksiin. Suunnittelualueelle ei tule jatkossakaan bussiliikennettä, vaan lähimmät pysäkit tulevat olemaan kaava-alueen ulkopuolella nykyisellä Lahelantiellä sekä uuden jatketun Lahelanorren varrella. Matkat näille pysäkeille tulevat varsin pitkiksi, ollen noin 0,5–1 kilometriä.

Kaava-alueen eteläpuolelle Lahelanorren läheisyyteen tullaan rakentamaan myös uusi peruskoulu. Hyvät, sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet koululle ja pysäkeille tulee huomioida kaava-alueen rakenteessa. Mikäli suunnittelualueen kävely- ja pyöräily-yhteyksiä toteutetaan yhdistettyinä, tulee suunnitteluratkaisuilla tukea pyöräilynopeuksien hillitsemistä, etteivät viihtyisän ja turvallisen kävely-ympäristön edellytykset heikenny.

3.1. Vastine

Kaavaratkaisu pitää sisällään kattavasti uutta kävely- ja pyöräilyverkostoa. Kokoojakadut Lahelanpellontie, Lahelankaarre ja Lähteentie on mitoitettu siten, että

niille on mahdollista toteuttaa kävely- ja pyöräilyväylät. Kokoojakatujen lisäksi Elonkorjuuntiellä ja Kylvötiellä on varauduttu jalankulku- ja pyöräilyväylän tarpeeseen.

Alueen muu katuverkosto koostuu tonttikaduista, jotka liittyvät Kokoojakatuihin ja VL-alueisiin kevyen liikenteen väylien (pp) kautta. Lähivirkistysalueelle on esitetty kattavasti uusia ulkoilureittejä, jotka täydentävät kävely- ja pyöräilyverkostoa.

Kaava-alueen kevyen liikenteen reitistö yhdistyy ympäröiviin kevyen liikenteen reitteihin. Kaava-alueen halki on suunniteltu kulkevaksi pyöräilyn laatukäytävä.

4. Uudenmaan ELY-keskus

Tuusulan kunta on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Lahelanpelto III asemakaavaluonnoksesta.

Kaava-alue sijaitsee Lahelan 1-luokan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Kaava-alueen keskiosissa sijaitsee Lahelan vedenottamo, joka on käytössä. Vedenottamolla on lupa ottaa pohjavettä 1200 m3/d. Pohjavesi virtaa vedenottamolle luoteesta Ristikiven alueelta. Myös pohjoisen suunnasta voi virrata vettä ottamolle. Vedenottamon ympärillä pohjavesi on paineellista ja painetaso on noin 2,5 metriä maanpinnan alapuolella. Tämänhetkinen vedenotto pitää pohjaveden painetason maanpinnan alapuolella mutta vedenoton vähentäminen tai lopettaminen voi nostaa pohjaveden painetason maanpinnan tasolle. Painetasojen muutos näkyy etenkin vedenottamon lounais- ja pohjoispuolella.

Kaavakartalla on esitetty vedenottamon läheisyyteen uusi Lahelankaarteen tieyhteys. Tieyhteyden etäisyys vedenottamosta on noin 100 metriä. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että uusi tieyhteys tulee rakentaa kauemmas vedenottamosta, jotta mahdolliset rakentamisenaikaiset sekä käytönaikaiset vaikutukset vedenottotoimintaan voidaan välttää. Rakennettavuus suunnitellun tielinjauksen alueella lähellä vedenottamoa on II ja III-luokkaa. II-luokan alueilla liikennealueet perustetaan joko esikuormittamalla tai stabiloimalla. III-luokan alueilla perustuksissa käytetään massa- tai pilaristabilointia. Lahelanpelto II rakentamisen aikana teiden stabiloinnista aiheutui paikallisia laatumuutoksia rakennettavien katualueiden lähimmissä havaintoputkissa. Lahelan vedenottamo sijaitsee niin lähelle osoitettua uutta tieyhteyttä, että stabiloinnin vaikutukset vedenottamon vedenlaatuun ovat mahdollisia. Lisäksi tieyhteyden talvikunnossapito aiheuttaa suurta riskiä pohjaveden laadulle. On mahdollista, että tieyhteyden rakentaminen 100 metrin päähän vedenottamosta vaatii vesilain mukaisen luvan.

Vedenottamon lounaispuolelle suunnitellun tieyhteyden itäpuolelle on merkitty asuinrakennusten korttelialue A. Korttelialueen alueella maaperän rakennettavuus on III- ja IV-luokkaa. Alueen rakennettavuus on hankala ja lisäksi se sijaitsee noin 100 metrin etäisyydellä vedenottamosta, mikä on liian lyhyt etäisyys. A-merkintä tulee poistaa kyseisestä kohdasta vedenottamon toimintakyvyn turvaamiseksi.

Vedenottamon pohjoispuolelle on merkitty aluevaraus koirapuistolle. Koirapuiston sijoittaminen lähimmillään noin 50 metrin päähän vedenottamosta aiheuttaa suurta mikrobiologista riskiä vedenottamolle. Näin lähellä vedenottamoa tapahtuva mikrobiologinen saastuminen ei ehdi poistua pohjavedestä ennen vedenottamoa. Koirapuisto tulee sijoittaa selvästi kauemmas vedenottamosta.

Vedenottamon koillispuolelle on merkitty aluevaraus viljelypalstoille. Viljelypalstoilla käytettävät ravinteet ja torjunta-aineet aiheuttavat riskiä vedenottamon vedenlaadulle. Vaikka viljelypalstoilla kiellettäisiinkin esimerkiksi torjunta-aineiden käyttö, kiellon valvonta on mahdotonta ja torjunta-aineidenkäyttöä ei voida poissulkea.

Lisäksi koirapuiston ja viljelypalstojen läheisyydessä sijaitseva yleinen pysäköintialue on osoitettu lähelle vedenottamoa. Pysäköintialue ei sovellu näin lähelle vedenottamoa ja se tulee siirtää kauemmas.

Muilta osin esitetty kaavaratkaisu on pohjaveden laadun ja määrän turvaamisen kannalta toteutettavissa.

Pohjavettä koskeva kaavamääräys on hyvä ja kattava. Siinä on otettu hyvin huomioon paineellisen pohjaveden esiintyminen ja tarkemman suunnittelun perustuminen pohjaveden hallintasuunnitelmiin ja täydentäviin pohjatutkimuksiin.

Kaavakartalle on merkitty keskimäärin kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan tulva-alueen rajaus. Selostuksessa todetaan, että alin sallittu lattiakorkeus on ko. tulvakorkeus + 1 metri.

Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa sitä korkeustasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia tai vahinkoa taikka vaaraa aiheuttavia kiinteitä rakenteita tai toimintoja ilman asianmukaista vesieristystä. Kyseisenä korkeustasona käytetään yleisesti keskimäärin kerran 100 vuodessa toistuvan tulvan korkeutta, johon on lisätty yksi metri varmuusvaraa (HW1/100a + 1 metri). Suosituskorkeus koskee varsinaisten rakennusten lisäksi myös yhdyskuntatekniikan rakenteita (mm. sähkön- ja energianjakelu, vesihuolto, tietoliikenne, liikenteenohjaus). Rakentamisen korkeustasoa ei tule sitoa lattiakorkeuteen. Alin rakentamiskorkeus on syytä määrittää laaditun tulvatarkastelun avulla korttelikohtaisesti ja korkeustasot määritelmineen tulee kirjata kaavamääräyksiin.

Laaja-alainen rakentaminen lisää vettä läpäisemättömän pinnan määrää ja muuttaa näin alueen hulevesien muodostumisolosuhteita. Tämä voi lisätä tulvariskiä ja ennestään tulvaherkän Tuusulanjoen rantakiinteistöillä. Hulevesiä tulee viivyttää korttelikohtaisesti tai alueellisesti niin, että viivytysjärjestelmien tilavuus on vähintään yksi kuutiometri jokaista sataa vetää läpäisemätöntä neliömetriä kohti (1 m3/100 m2). Järjestelmien tulee viivytystilavuutensa osalta tyhjentyä 12–24 tunnin kuluessa sadetapahtuman päättymisestä. Järjestelmissä tulee olla suunniteltu ylivuoto alapuolisille tulvareiteille. Nykyiset alueelliset hulevesialtaat palvelevat jo rakennetuilta alueilta johdettavien hulevesien viivytystä, joten niiden kapasiteetti ei välttämättä ole

riittävä uusien alueiden vesien käsittelyyn. Hulevesien viivytysvaatimus mitoitustietoineen tulee kirjata kaavamääräyksiin.

Kaava-alue rajautuu Hämeentiehen (kantatie 45). Kantatien melualueelle ei tule osoittaa melulle herkkiä toimintoja. ELY-keskus muistuttaa, että se ei osallistu maankäytön muutoksista johtuvien meluntorjuntatoimenpiteiden kustannuksiin.

Kaava-alueen toteutuminen kokonaisuudessaan lisää liikennemääriä Nahkelantiellä (maantie 139) sekä kantatiellä 45. ELY-keskus edellyttää tarkempia selvityksiä kaavan liikenteellisistä vaikutuksista, sillä liikenteelliset vaikutukset ulottuvat kaava-alueen ulkopuolelle maantieverkolle.

Hulevesien hallinnassa tulee huolehtia niin, että hulevesiä ei kulkeudu kantatielle tai kevyen liikenteen väylälle. Hulevesiä ei myöskään saa johtaa kantatien sivuojiin.

4.1. Vastine

Lahelankaarteen katualueen linjaus on kaavaratkaisussa Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksessä tutkitun mukainen. Yleissuunnitelman päivityksen laatimisen aikana on oltu yhteydessä silloisen ELY-keskuksen kanssa mm. katualueiden linjaamiseen liittyen. Yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä laaditussa pohjavesiselvityksessä on määritelty vedenoton turvaamista sekä pohjavettä koskevia toimenpidesuosituksia koskien uusien kokoojakatujen linjausta. Suositusten mukaan Lahelanpellontie (itä-länsisuuntainen kokoojakatu) tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman etäälle vedenottamosta ja perustamistavassa tulee huomioida vedenottamon läheisyys. Lahelankaarteen (pohjois-eteläsuuntainen kokoojakatu) sijainnista ei ole annettu tarkempia suosituksia, sillä se ei sijaitse virtaussuuntaan pohjavedenottamon yläpuolella. Lisäksi suositellaan, että tiealueilla muodostuvat hulevedet johdetaan pohjavesialueen ulkopuolelle, ja että molempien teiden osalta tulee hyvissä ajoin ennen rakentamista varmistaa vesilain mukaisen luvan tarve. Suositukset on huomioitu yleissuunnitelman hulevesien hallinnan suunnitelmassa sekä kaavaratkaisussa tarvittavina tilavarauksina.

Lahelanpelto II:n rakentamisen aikana tarkkailtiin pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkkailtiin vuosina 2018–2023, minkä jälkeen tarkkailu lopetettiin, koska pohjavesivaikutuksia ei havaittu. Stabilointivaiheen mahdollisten pohjavesivaikutusten arvioimiseksi pohjaveden pinnankorkeutta ja laatua tarkkailtiin työn aikana kuukausittain useasta havaintopaikasta, joista osa sijaitsi eri osissa työmaata ja osa työmaan itäpuolella, jonne alueen pohjavedet virtaavat. Etäisyys vedenottamolle oli stabiloiduilta alueilta enimmillään n. 600 m. Stabilointityön aikana havaittiin paikallisia ja pääosin tilapäisiä muutoksia pohjaveden pinnankorkeudessa ja laadussa, jotka liittyivät työn etenemiseen ja maakerrosten häiriintymiseen sekä käytettyihin sideaineisiin. Pohjaveden pinta palautui normaalitasolle, eikä pitkäaikaisia poikkeamia havaittu.

Tutkitut pohjaveden kemialliset laatuominaisuudet tarkkailuputkissa täyttivät koko tarkkailujakson ajan STM:n talousvesiasetuksen laatuvaatimukset ja -tavoitteet. Rengaskaivojen hygieenisen laadun poikkeamat voivat osin johtua myös kaivorakenteiden tiiviyspuutteista. Lahelan pohjavedenottamon raakavedessä ei havaittu veden laadun muutoksia, jotka heikentäisivät käyttökelpoisuutta talousvetenä.

Tarkkailun perusteella voidaan arvioida, että kaava-alueen rakentamisen aikaiset vaikutukset pohjaveden laatuun ja määrään ovat vähäisiä, tilapäisiä ja hallittavissa myös Lahelanpelto III kaava-alueella. Lahelanpelto III alueen rakentamisen aikana tullaan tarkkailemaan pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia. Kaavaehdotuksessa on annettu laajasti pohjavettä rakentamisaikana turvaavia kaavamääräyksiä.

Ehdotusvaiheen aikana on tilattu erillinen selvitys kortteleiden 2294–2296 perustamistavasta. Selvityksen johtopäätösten myötä luonnosvaiheen kaavaratkaisua on muutettu siten, että kortteleihin saa rakentaa ainoastaan yksikerroksisia erillispientaloja, jotka on perustettava maanvaraisesti.

Kaavaluonnoksessa vedenottamon lounaispuolelle esitetty A-korttelialue on poistettu kaavaehdotuksesta. Koirapuisto on kaavaehdotuksessa siirretty luonnosvaihetta kauemmas vedenottamosta.

Palstaviljelyaluetta on kaavaehdotuksessa pienennetty ja sen eteläreunaa on siirretty siten, että alue jää kauemmas vedenottamosta. Alue on nykytilanteessa viljelykäyttöön vuokrattua kunnan peltoaluetta, jota jo viljellään. Lahelan pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivityksessä (Pöyry, 2016) todetaan, että vedenottamon ympäristössä olevien peltojen viljely ei aiheuta suurta riskiä vedenottamon veden laadulle, sillä pellot sijaitsevat pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolella ja vettä hyvin johtavien kerrosten päällä on savikerroksia. Viljelykäytön vaihtuessa harrastusviljelyyn kemikaalikuorman voidaan arvioida pienentyvän. Kuluttajille myytävät torjunta-aineet eivät ole yhtä tehokkaita kuin ammattikäyttöön tarkoitetut torjunta-aineet. Alue on nykytilanteessa ojitettu ja maasto laskee kohti itää siten, että alueen pintavedet eivät valu vedenottamon suuntaan.

Yleinen pysäköintialue tullaan pinnoittamaan ja muodostuvat hulevedet johdetaan muualle. Asemakaavamääräysten mukaan moottoriajoneuvojen ajo- ja pysäköintialueet tulee päällystää vettä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavedensuojauksen sisältävällä rakenteella ja niiden valumavedet tulee johtaa sadevesiviemäriin tai kunnan hulevesijärjestelmään. Pysäköintialueiden hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen kautta ja rakenteissa tulee olla suunniteltuna hallittu ylivuoto.

Kaavaehdotukseen on lisätty määräys, jonka mukaan tulvaherkkien rakenteiden ja rakennusosien on sijaittava vähintään alimmalla rakennuskorkeudella +37,8 m. Korkeus vastaa kerran sadassa vuodessa toistuvan tulvan korkeutta, johon on lisätty yksi metri.

Hulevesiä koskien on annettu kattavasti kaavamääräyksiä. Hulevesimääräysten mukaan hulevedet tulee viivyttää tontilla ennen niiden ulos johtamista. Viivytys-/imeytystilavuus on suunniteltava periaatteella 1 m3 100 m2 tontin pintavaluntakertoimilla korjattua pinta-alaa kohden. Puhtaita hulevesiä tulee imeyttää tontilla, mikäli se on mahdollista.

Kaava-alueen lähivirkistysalueille on osoitettu sijoituspaikkoja uusille aluetta palveleville hulevesialtaille. Alueen hulevedet kulkeutuvat lopulta Tuusulanjokeen. Joen läheisyyden takia hulevesien laadulliseen hallintaan on kiinnitetty erityistä huomiota. Kaavamääräysten mukaan hulevesijärjestelmät tulee toteuttaa korkealuokkaisina ja helposti ylläpidettävinä. Hulevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön. Muodostuvien hulevesien ja työmaavesien laatu ei saa vaarantaa vastaanottavan vesistön veden laatua. Kiintoaineksia ei saa johtua vastaanottavaan vesistöön.

Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä on tutkittu kaava-alueelle kohdistuvaa liikennemelua. Meluselvityksen mukaan suurimmat liikenteen aiheuttamat melut tulevat alueelle Hämeentien suunnasta. Lähimmäksi Hämeentietä on suunniteltu muuta rakennetta tehokkaampia A-korttelialueita, jotka saavat suojattua omat leikki- ja piha-alueensa melulta. Hämeentieltä kantautuva melu on torjuttavissa rakenteellisesti siten, että sisätilojen ohjearvot eivät ylity. Myös muiden asuinrakennusten kohdalla voidaan olettaa tavanomaisen seinärakenteen olevan riittävä, jotta sisätilojen ohjearvot eivät ylity.

Asemakaavassa on annettu liikennemelua koskevia kaavamääräyksiä. Kaavamääräysten mukaan rakentamislupaa varten tulee selvittää tontille kohdistuva liikennemelu. Rakennuksiin ja piha-alueisiin kohdistuva liikennemelu tulee tarvittaessa huomioida ja ratkaista tontilla. Rakentamisluvassa tulee esittää tarvittavat ratkaisut, joilla saavutetaan Ympäristöministeriön rakennuksen ääniympäristöstä annetun asetuksen mukaiset vaatimukset. Lisäksi asemakaavamääräysten mukaan Lahelankaarteen, Lahelanpellontien, ja Hämeentien suuntaan avautuvat ulko-oleskelutilat, kuten terassit ja parvekkeet, tulee lasittaa riittäviltä osin siten, että jokaisella asunnolla on melulta suojattu asuntopiha tai parveke.

Koskenmäentien-Nahkelantien-Hämeentien kiertoliittymän toimivuudesta laadittiin kaavatyön ehdotusvaiheessa erillinen toimivuustarkastelu (Tuusulan kunta, 2026). Toimivuustarkastelun raportti on lisätty kaavan liitteeksi. Tarkastelun perusteella kiertoliittymä toimii sujuvasti myös asemakaavan tuottaman liikenteen kuormittamana. Ennustetilanteessa 2050 liikenne ruuhkautuu kantatiellä 45 etelän suunnasta. Tämä kuitenkin selittyy yksinomaan yleisellä liikenteen kasvulla, sillä etelän suunnasta kaava-alueelle suuntautuva liikenne kulkee tulevaisuudessa pääosin Lahelanorren kautta.

5. Lausunto: Keski-Uudenmaan Ympäristökeskus

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee Autiorinteen, Lahelanrinteen, Lahelankankaan, Lahelanpelto II ja Mikkolan pientalovaltaisten alueiden sekä

Hämeentien välistä aluetta, joka koostuu pääosin viljelykäytössä olevista alueista, metsästä sekä Tuusulanjoen ranta-alueista. Osa kaava-alueesta on maaseudun kulttuurimaisema-aluetta. Kaava-alueen läpi kulkee ekologinen yhteys Tuusulanjokea mukaillen. Kaava-alue on pohjavesialuetta, ja Tuusulanjoen ympärillä on tulvivaa aluetta. Asemakaavan tavoitteena on tuottaa asuintontteja olevien asuinalueiden jatkeeksi.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunto

Luonto

On tärkeää, että Knaapin metsä suojellaan asianmukaisella luonnonsuojelualuemerkinnällä. Tuusulan yleiskaavassa 2040 SL-alueisiin, joita ei vielä ole perustettu, viitataan selkeyden vuoksi SL-merkinnän tarkennuksella SL-1. Oletettavasti näin olisi tehtävä myös tässä tapauksessa, kun kyseessä on luonnonsuojelualue, jota ei vielä ole perustettu. Näin myös kunnan eri kaavojen merkinnät säilyisivät yhdenmukaisina. Lisäksi SL-alueen määräysten osalta on huomioitava, että tulee varmistaa tarvittavien hoitotoimien mahdollistaminen myös luonnonsuojelualueilla (esim. hoito- ja käyttösuunnitelman mukaiset hoitotoimenpiteet).

Kaavaselostuksessa on lueteltu kaava-alueella havaittuja haitallisia vieraslajeja. Selostukseen on syytä korjata kasvin oikea nimi eli jättipalsami.

Hulevedet ja Tuusulanjoki

Kaavaselostuksessa todetaan, että hulevedet kulkeutuvat ojissa ja pintavaluntana Tuusulanjokeen. Hulevesien mukana kulkeutuu niin ravinteita kuin erilaisia haitta-aineita. Ravinteet, kuten typpi ja fosfori, aiheuttavat vesistöjen rehevöitymistä. Tuusulanjoki on tyydyttävässä tilassa oleva keskisuuri savimaiden joki. Hulevesimääräyksissä tulee huomioida työmaahulevesien hallinnan lisäksi myös Tuusulanjoki ja sen vedenlaadun, uhanalaisen jokihabitaatin ja sen lajien elinympäristöjen turvaaminen, esim. ”*Hulevesien laadullinen kuormitus ei saa vaarantaa Tuusulanjoen uhanalaista luontotyyppiä ja lajien elinympäristöä tai joen vedenlaatua*.”

Yleissuunnitelman hulevesien hallinnan suunnitelma on ainakin osittain tilavarausten osalta alueella vanhentunut, kun kaava on tarkentunut. Tämä on syytä huomioida kaavaselostuksessa suunnitelmaan viitatessa.

Pohjavesi ja vedenotto

Kaavaluonnoksessa on esitetty koirapuiston sijoittamista Lahelan vedenottamon välittömään läheisyyteen. Koirapuistoja ei kuitenkaan tulisi perustaa lähelle vedenottamoa, johtuen esim. koirien jätöksien bakteerien aiheuttamasta riskistä vedenottamon vedenlaadulle. Myös kaavaluonnoksessa esitettyjen viljelypalstojen osalta tulee huomioida sijainti pohjavesialueella ja esittää tarvittavat ehdot toiminnalle.

Kaavaluonnoksessa on esitetty yleisen pysäköintialueen sijoittamista vedenottamon lähialueelle. Yleisen pysäköintialueen sijoittamistarve alueelle jää epäselväksi. Jos alueelle sijoitetaan yleinen pysäköintialue, tulee sen hulevesien hallintaan kiinnittää erityistä huomiota. Ei ole myöskään toivottavaa, että pohjavesialueelle muodostuisi raskaan liikenteen pysäköintiä. Pysäköintialueille tulee edellyttää myös öljynerotuskaivoja sekä likaisten hulevesien johtamista pohjavesialueen ulkopuolelle.

Kaavamääräyksissä on annettu määräyksiä lämmitysöljysäiliöiden sijoittamisesta ja rakenteista. Kaavamääräyksissä voitaisiin myös yksiselitteisesti kieltää uusien öljylämmitykseen perustuvien lämmitysjärjestelmien sijoittaminen alueelle. Öljysäiliöt eivät ole pohjaveden suojelun kannalta toivottava lämmitysjärjestelmä pohjavesialueella, koska ne aiheuttavat pohjaveden pilaantumisriskin.

Kaavamääräyksissä todetaan, että rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Tulee huomioida, että myöskään katujen tai muiden kulkuyhteyksien perustaminen ei saa vaikuttaa pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Rakentamisella ei saa myöskään huonontaa pohjaveden laatua. Savimaa ja paineellisen pohjaveden esiintyminen tekevät alueen rakennus- ja perustamisolosuhteista haasteellisia. Paalutus ja pilaristabilointi saattavat aiheuttaa pohjaveden purkautumista maanpinnalle, mikäli savikerros puhkaistaan vettä johtavaan pohjavesikerrokseen saakka. Lisäksi stabiloinnista on todettu aiheutuneen vaikutuksia Lahelanpelto II -alueella pohjaveden laatuun, esim. hygieenisen tilan heikkenemistä sekä sulfaatti- ja kalsiumpitoisuuksien kohoamista.

Kaavaselostuksessa todetaan, että asuinkortteleita sijoittuu Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä tehdyn rakennettavuustarkastelun rakennettavuusalueille I-IV. Lisäksi Lahelankaarteen katualue ulottuu osin rakennettavuusalueelle V. Rakennettavuusselvityksessä (Ramboll 2023) todetaan, että alueen IV pohjamaaolosuhteet ovat haastavat rakentaa, eikä sinne suositella asuinrakentamista. Epäselväksi jää, miksi kaavaluonnoksessa on kuitenkin esitetty asuinkortteleita myös rakennettavuusalueelle IV. Alue V sijaitsee tulva-alueella. Kaavaselostuksessa todetaan, että kaavaratkaisun valmistelussa on erityisesti painotettu seuraavaa valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta: ”Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin”. Katualueen sijoittaminen tulva-alueelle ei vastaa tätä valtakunnallista alueidenkäyttötavoitetta. Kaavaselostuksen mukaan Välppäkujan ja Harpakujan eteläisimmät korttelinosat sijoittuvat Autiorinteen rakennettavuusselvityksen rakennettavuusalueelle 3. Alueelle 3 ei kuitenkaan ole suositeltu rakentamista. Kaavaluonnoksessa esitetty rakentamisen sijoittelu olisi hyvä käydä vielä läpi ja mahdollisuuksien mukaan poistaa huonon rakennettavuuden alueille esitetty rakentaminen.

Muita huomioita

Kaavaselostuksessa on mainittu Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen yhteyshenkilönä Annukka Salminen. Hän on vaihtanut työpaikkaa, eikä ole enää tässä kaavatyössä mukana.

5.1. Vastine

Asemakaavassa käytetään kaavamerkintöjen selkeyden ja yksinkertaisuuden vuoksi Knaapin metsän kohdalla aluevarausmerkintää SL, Luonnonsuojelualue. Asemakaavan yleismääräysten mukaan SL-alue on tarkoitus perustaa luonnonsuojelulain nojalla luonnonsuojelualueeksi. Tuusulan asemakaavamääräyksiä kehitetään tietomallimuotoiseen kaavoitukseen sopiviksi, ja tämän vuoksi asemakaavamääräyksistä pyritään poistamaan indeksinumerot. Yleiskaava ja asemakaava ovat erillisiä kaavatasoja, eivätkä niiden kaavamerkinnät ole suoraan toisiinsa kytköksissä.

Asemakaavan yleismääräysten mukaan SL-alueella voidaan tehdä hoitosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä.

Jättipalsamin nimi on korjattu kaavaselostukseen.

Asemakaavamääräyksissä on huomioitu työmaan aikaiset hulevedet sekä hulevesien hallinta Tuusulanjoen ja sen vedenlaadun, uhanalaisen jokihabitaatin ja sen lajien elinympäristöjen turvaamisen näkökulmasta. Asemakaavamääräysten mukaan hulevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön. Muodostuvien hulevesien ja työmaavesien laatu ei saa vaarantaa vastaanottavan vesistön veden laatua. Kiintoaineksia ei saa johtua vastaanottavaan vesistöön. Hulevesien laadullinen kuormitus ei saa vaarantaa Tuusulanjoen uhanalaista luontotyyppiä ja lajien elinympäristöä tai joen vedenlaatua.

Kaavaselostusta on päivitetty yleissuunnitelman päivityksen hulevesien hallinnan suunnitelmaan viittaavissa kohdissa.

Koirapuisto on kaavaehdotuksessa siirretty luonnosvaihetta kauemmas vedenottamosta. Palstaviljelyaluetta on kaavaehdotuksessa pienennetty ja sen eteläreunaa on siirretty siten, että alue jää kauemmas vedenottamosta. Alue on nykytilanteessa viljelykäyttöön vuokrattua kunnan peltoaluetta, jota jo viljellään. Viljelykäytön vaihtuessa harrastusviljelyyn kemikaalikuorman voidaan arvioida pienentyvän. Kuluttajille myytävät torjunta-aineet eivät ole yhtä tehokkaita kuin ammattikäyttöön tarkoitetut torjunta-aineet. Alue on nykytilanteessa ojitettu ja maasto laskee kohti itää siten, että alueen pintavedet eivät valu vedenottamon suuntaan.

Asemakaavassa osoitettu yleinen pysäköintialue palvelee alueen virkistyskäyttöä sen sijaitessa koirapuiston, palstaviljelyalueen ja Tuusulanjokilaakson virkistysreitistön yhteydessä. Asemakaavamääräysten mukaan moottoriajoneuvojen ajo- ja pysäköintialueet tulee päällystää vettä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavedensuojauksen sisältävällä rakenteella ja niiden valumavedet tulee johtaa sadevesiviemäriin tai kunnan hulevesijärjestelmään. Pysäköintialueiden hulevedet tulee

johtaa öljynerotuskaivojen kautta ja rakenteissa tulee olla suunniteltuna hallittu ylivuoto.

Alueella sijaitsee olemassa olevia asuinrakennuksia, minkä takia öljylämmityksen kieltäminen koko kaava-alueella ei ole perusteltua.

Kaavamääräysten mukaan alueella on kielletty kaikki pohjaveden laatua heikentävät toimenpiteet. Rakennukset, kadut ja muut rakenteet on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Lahelanpelto II:n rakentamisen aikana tarkkailtiin pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkkailtiin vuosina 2020–2023, minkä jälkeen tarkkailu lopetettiin, koska pohjavesivaikutuksia ei havaittu. Myös Lahelanpelto III alueen rakentamisen aikana tullaan tarkkailemaan pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia.

Ehdotusvaiheen aikana on tilattu erillinen selvitys kortteleiden 2294–2296 perustamistavasta. Selvityksen johtopäätösten myötä luonnosvaiheen kaavaratkaisua on muutettu siten, että kortteleihin saa rakentaa ainoastaan yksikerroksisia erillispientaloja, jotka on perustettava maanvaraisesti.

Kaavan luonnosvaiheen jälkeen Lahelankaarteen varrelta on poistettu katualueen itäpuolinen asuinkortteli sekä Anssin-Jukan puistoon rajautuva kortteli. Kaavaehdotuksessa Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä tehdyn rakennettavuusselvityksen (Ramboll, 2023) rakennettavuusalueelle IV ulottuu osa korttelin 2290 A-tontista 18 ja AO-tontista 19. Kyseiselle rakennettavuusalueelle sijoittuu suhteellisen vähän rakentamista, ja rakentaminen on pääosin yhtiömuotoista, mikä tekee haasteellisten perustamisolosuhteiden hallinnasta helpompaa. Rakennettavuusselvityksen mukaan alueen pohjamaaolosuhteet ovat haastavat rakentaa, mutta selvityksessä ei todeta, että alueelle ei voisi rakentaa lainkaan asuinrakennuksia. Rakennettavuusselvityksen mukaan, mikäli alueelle suunnitellaan rakennuksia, ne on perustettava paaluilla.

Tarkasteltaessa Autiorinteen, Lahelanpelto II:n ja Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen rakennettavuusselvitysten mukaisia rakennettavuusalueita rinnakkain, on merkille pantavaa, että erityisesti selvitysalueiden rajoilla alueiden rajaukset ja niille annetut suositukset ovat tulkinnanvaraisia. Esimerkiksi kaava-alueen itälaidalla Hämeentien reunalla Autiorinteen selvityksen alue 3 yhdistyy Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen rakennettavuusalueeseen III. Alueille annetut suositukset poikkeavat toisistaan. On myös huomattavaa, että Autiorinteen ja Lahelanpelto II:n selvityksissä aluerajaukset ovat selvästi yleispiirteisempiä kuin Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksessä. Kaavaselostukseen on lisätty kuva, jossa eri selvitysten mukaiset rakennettavuusalueet esitetään rinnakkain.

Autiorinteen rakennettavuusselvityksen alueella 3 sijaitsee kaavaehdotuksessa osa korttelin 2304 AP-tontista 3, korttelin 2309 AP-tontti 6, sekä osat korttelin 2309 AP-tontista 7 ja A-tontista 5. Tonteilla rakentaminen on yhtiömuotoista, mikä tekee haasteellisten perustamisolosuhteiden hallinnasta helpompaa. Otettaessa huomioon

kaikki alueella laaditut rakennettavuusselvitykset, voidaan todeta, että alueelle on mahdollista rakentaa asuinrakennuksia, mutta rakennukset tulee todennäköisesti paaluttaa. Kaavaselostusta on tarkennettu asiaa koskevilta osin.

Tulvariskien huomioimiseksi kaavaehdotukseen on lisätty kaavamääräys, jonka mukaan tulvaherkkien rakenteiden ja rakennusosien on sijaittava vähintään alimmalla rakennuskorkeudella +37,8 m. Korkeus vastaa kerran sadassa vuodessa toistuvan tulvan korkeutta, johon on lisätty yksi metri.

Lahelankaarteen katualue ulottuu osin rakennettavuusalueelle V. Lahelankaarre ja Lahelanpellontie on linjattu Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä. Yleissuunnitelman päivityksessä esitetyt ratkaisut perustuvat yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä ja sitä ennen tehtyihin pohjatutkimuksiin. Yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä katualueista on laadittu asemakaavatyötä ohjaavat suunnitelmat, joissa on tutkittu kadun rakentamisessa tarvittavat perustamistavat.

Lahelankaarteen alkuosa Lahelanorrelta Lahelanpelto III kaava-alueen rajalle on kaavoitettu Lahelan kampuksen asemakaavassa (lainvoima 2024) ja se sijoittuu osin rakennettavuusalueelle V. Näiltä osin Lahelankaarteen tarkempaa suunnittelua on jo tehty Lahelan kampuksen asemakaavan yleisten alueiden katu- ja puistosuunnitelman (Tuusulan kunta, 2025) yhteydessä. Tarkemmassa suunnittelussa ole havaittu esteitä kadun toteuttamiselle kaavan mukaisesti. Lahelanpelto III kaavatyössä jatketaan Lahelankaarteen katualuetta. Ainoastaan pieni osa rakennettavuusalueelle V sijoittuvasta Lahelankaarteen katualueesta kaavoitetaan Lahelanpelto III kaavatyön yhteydessä.

Yhteyshenkilön nimi on korjattu kaavaselostukseen.

Vastine vastaanotettuihin mielipiteisiin

Mielipiteisiin 14, 25 ja 27 on laadittu erilliset vastineet, jotka on esitetty tässä dokumentissa kyseisten mielipiteiden jälkeen.

Mielipide 41 on sisällöltään identtinen päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitetyn mielipiteen 6 kanssa ja siihen on vastattu dokumentissa *Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet, lausunnot ja vastineet.* Muihin mielipiteisiin on vastattu alla olevassa yleisvastineessa.

Yleistä

Kaavaratkaisu toteuttaa voimassa olevaa Tuusulan yleiskaavaa 2040, joka on saanut lainvoiman 17.12.2025. Yleiskaavan luonnos on ollut julkisesti nähtävillä vuonna 2014 ja yleiskaavaehdotus vuonna 2019 sekä vuodenvaihteessa 2021–2022. Valtuusto hyväksyi Tuusulan yleiskaavan kokouksessaan 14.11.2022. Yleiskaavassa alueelle on esitetty uutta pientalovaltaista asumista ja varaus uudelle koululle. Lahelanorren linjauksesta on esitetty kaksi eri vaihtoehtoa. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta. Asemakaavaratkaisussa on kuitenkin tarkennettu yleiskaavan ratkaisuja paikalliset olosuhteet huomioiden.

Kaavatyön aikana kaavaa on esitelty julkisesti useissa eri asukastilaisuuksissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa esiteltiin sen julkisen nähtävilläolon aikana asukastilaisuudessa 31.10.2024 sekä Hyrylän kuntalaisillassa 5.11.2024. Kaavaluonnosta esiteltiin sen julkisen nähtävilläolon aikana asukastilaisuudessa 3.6.2025. Lisäksi päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana järjestettiin puhelinpäivystys 20.1.2026 klo 14–16. Kaavatyön pohjana on toiminut Lahelanpellon yleissuunnitelman päivitys (Ramboll, 2024), jonka valmistelun aikana asukkaita on myös osallistettu.

Viranomaislausunnot on pyydetty tavanomaisen käytännön mukaisesti kaavan kannalta keskeisiltä tahoilta. Lisäksi esimerkiksi Lupa- ja valvontaviraston (ent. ELY-keskus) kanssa on kaavaa valmisteltaessa järjestetty erillisiä työneuvotteluja. Viranomaiset arvioivat tapauskohtaisesti, onko heidän tarpeen lausua yksittäisistä kaavahankkeista.

Kaavan luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen kaavaselostusta on täydennetty erityisesti vaikutusten arvioinnin osalta. Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kattavasti kaavan toteutumisen vaikutuksia esimerkiksi liikenteeseen, maisemaan, ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, luontoon, luonnon monimuotoisuuteen, ekologisiin verkostoihin, pohjaveteen, hulevesiin, nykyisten ja uusien asukkaiden elinoloihin, palveluihin ja talouteen. Kaavan vaikutuksia on arvioitu kaavavaiheen edellyttämällä tarkkuudella, ja arviointi tarkentuu jatkosuunnittelussa. Kaavan taloudelliset vaikutukset on arvioitu osana kaavatyötä. Kaavan toteuttamista valvoo rakennusvalvontaviranomainen.

Luonto

Kaavaehdotuksessa 55 % kaava-alueen pinta-alasta on esitetty lähivirkistysalueena (VL) ja luonnonsuojelualueena (SL). Osa alueesta on avointa luonnonympäristöä ja osa metsää. Tuusulanjoen varsi on kokonaisuudessaan osoitettu lähivirkistysalueeksi.

Kaavatyön tueksi on laadittu luontoselvitys (Enviro, 2019). Luontoselvityksessä rajatusta Knaapin metsän alueesta (11,2 ha) n. 9,2 ha sijaitsee Lahelanpelto III kaava-alueella. Noin 0,8 ha laajuinen osa metsästä jää Lahelankaarteen katualueen ja korttelin 2290 alueelle. Kyseisiä alueita lukuun ottamatta luontoselvityksessä rajattu Knaapin metsän alue on osoitettu asemakaavassa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja lähivirkistysalueeksi (VL). Arvokkaimmaksi tunnistettu vanha Knaapin metsän alue sijoittuu kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueelle. Kaavaluonnoksessa Lahelankaarteen itäpuolelle esitetty A-kortteli on ehdotusvaiheessa poistettu. Kaavaehdotuksessa uutta rakentamista ei ole osoitettu lainkaan Lahelankaarteen itäpuolelle, vaan alue on vedenottamon tonttia lukuunottamatta esitetty luonnonsuojelualueeksi ja lähivirkistysalueeksi. Varsinaisen luonnonsuojelualueen ympärillä olevaa nuorempaa metsää säästyy näin myös sitä ympäröivillä lähivirkistysalueilla.

Kaavaratkaisussa on huomioitu avointen, metsäisten ja kosteiden ekologisten yhteyksien ja elinympäristöjen säilyttäminen parhaillaan valmisteltavan Tuusulan vihersiniverkoston yleissuunnitelman (VISSI) mukaisesti. Näin pyritään turvaamaan eläinten ja eliöiden kulkureitit kaava-alueella sekä laajemmin koko kunnan alueella. Ekologisten käytävien huomioiminen tukee myös luonnon monimuotoisuutta.

Kaavamääräyksillä ja rakentamistapaohjeella on ohjattu lähivirkistysalueiden toteutusta siten, että ne toteutuisivat monimuotoisina ja luonnontilaisia piirteitä säilytettäisiin mahdollisimman paljon. Metsäsillä viherkaistoilla esimerkiksi uusien reittien toteuttamista on ohjattu siten, että olemassa olevaa puustoa säilytetään mahdollisimman paljon.

Knaapin tilakeskuksen eteläpuoleisen tuoreen heinäniityn kohdalle on kaavaehdotuksessa esitetty uutta pientalorakentamista. Luontoselvityksessä todetaan, että avoimena säilynyt niitty on tuoretta heinäniittyä, joka on nopean vähenemisensä vuoksi arvioitu äärimmäisen uhanalaiseksi luontotyypiksi (Kontula & Raunio, 2018). Kyseinen niitty ei kuitenkaan ole edustavaa, kasvilajistoltaan monipuolista eikä ole vanhojen karttojen perusteella ollut viljelemättömänä uhanalaiselta heinäniityltä edellytettyä 50 vuotta. Tästä syystä heinäniittyä ei ole selvityksessä ehdotettu säilytettäväksi.

Kaava-alueen linnusto on kokonaisuudessaan monipuolinen. Linnustoltaan merkittävin kohde on Knaapin vanha metsä ympäristöineen. Jokivarren alueella huomionarvoisten lintulajien reviirit olivat hajallaan. Eräässä mielipiteessä otettiin kantaa urheilukentän alueen runsaaseen linnustoon. Luontoselvityksen yhteydessä urheilukentän alueelta ei kuitenkaan tehty havaintoja uhanalaisista tai muuten huomionarvoisista lintulajeista.

Alueella on tunnettuja pöllöhavaintoja ja pesivien pöllöjen elinympäristö on kaavaehdotuksessa turvattu.

Luontoselvityksen (Enviro, 2019) yhteydessä tehtiin lepakkokartoitus kolmena eri ajankohtana kesän aikana. Alueella tavattiin pohjanlepakoita ja Knaapin metsään rajattiin arvokas lepakkoalue (Lepakkotieteellisen yhdistyksen luokka III, LUOPAS-luokka III-IV). Environ selvityksen yhteydessä Lähteentien itäpuolen metsäisillä alueilla (luontoselvityksen kuvio 4 ja osa kuviosta 5) ei kävelty havainnoimassa lepakoita. Kyseiset metsäkuviot olivat selvitysajankohtana puustoltaan niin tiheitä, ettei niiltä arvioitu löytyvän lepakoiden lisääntymis- tai levähtämispaikkoja. Metsien puustoa on sittemmin harvennettu.

Lepakkoselvitys on päivitetty vuonna 2026. Päivitetty selvitys kattaa koko kaava-alueen. Vuoden 2026 lepakkoselvityksessä havaitut lajit olivat: korvayökkö, pohjanlepakko, vesisiippa ja viiksisiippalajit. Selvityksessä Knaapin metsän itäosaan rajattiin lepakoiden tärkeä saalistusalue (LUOPAS II-luokka; lepakkotieteellisen yhdistyksen luokka II). Alue on huomioitu kaavassa osoittamalla se luonnonsuojelualueeksi. Selvitys on lisätty kaavan liitteeksi ja sen tulokset on kuvattu kaavaselostuksessa.

Liito-oravien esiintymistä alueella selvitettiin luontoselvityksen (Enviro, 2019) yhteydessä. Luontoselvityksen yhteydessä alueella ei tavattu liito-oravaa. Liito-oravalle sopivia elinympäristöjä arvioitiin olevan kaava-alueella muutamalla sijainnilla. Liito-oravan puuttumista alueelta ei pidetty yllättävänä, sillä liito-oravat tarvitsevat puustoisia kulkuyhteyksiä, jotka ovat alueella nykytilanteessa rakentamisen ja avointen peltoalueiden heikentämiä. Alueella ei ole tehty tiedossa olevia havaintoja liito-oravista. Lähimmät tunnetut liito-oravahavainnot ovat vuodelta 2013 yli 5 kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta.

Kaavan tausta-aineistoa on ehdotusvaiheessa täydennetty lähde-, sammal- ja kääpäselvityksellä (Taksonit, 2025). Selvitys on lisätty kaavan liiteaineistoon ja sen tulokset ja niiden huomioiminen kaavatyössä on raportoitu kaavaselostuksessa. Lupa- ja valvontavirastolta on lisäksi pyydetty erillinen ennakkolausunto lähteiden osalta.

Kaava-alueen hulevesien hallinnan periaatteet on suunniteltu Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen (Ramboll, 2024) yhteydessä. Alueen hulevedet kulkeutuvat lopulta Tuusulanjokeen, mikä tekee hulevesien laadullisesta hallinnasta erityisen tärkeää. Suunnitelmissa on huomioitu sekä hulevesien määrällinen että laadullinen hallinta. Kaava-alueen hulevedet pyritään käsittelemään mahdollisimman lähellä niiden syntypaikkaa ja lähtökohtaisesti maan pinnalla. Kaavaehdotuksessa on esitetty tarvittavat tilavaraukset hulevesien johtamista ja viivyttämistä varten, sekä annettu kattavasti hulevesiä koskevia kaavamääräyksiä.

Reitistöt, virkistys ja palvelut

Alueelle on esitetty uusia ja nykyisiä ulkoilureittejä. Reitit kytkeytyvät kaava-aluetta ympäröivään olemassa olevaan reitistöön. Asemakaavassa esitettyjä ulkoilureittejä

voidaan toteuttaa hierarkkisesti siten, että osa reiteistä on kevyemmin rakennettuja ja osa suurempia käyttäjämääriä palvelevia, kunnossapidettyjä ja valaistuja. Ulkoilureittien tarkempi suunnittelu tapahtuu kaavan toteutusvaiheessa. Ulkoilureittien suunnittelua on ohjattu kaavamääräyksin ja rakentamistapaohjeessa.

Tuusulanjoen varteen on kaavaehdotuksessa osoitettu ulkoilureitti Tuusunraitti, joka mahdollistaa osaltaan Tuusulanjoen vartta seurailevan virkistysreittikokonaisuuden rakentamisen. Tuusulanjoen varteen osoitetut ulkoilureitit ovat Tuusulanjokilaakson virkistyskäytön yleissuunnitelman mukaisia ja ne on suunniteltu tarkasti monialaisessa ryhmässä, jossa on kuultu myös ympäristökeskusta. Tuusunraitti on tarkoitus toteuttaa polkumaisena, kevyesti rakennettavana yhteytenä, jota ei ole valaista ja jonka toteuttaminen tehdään luontoon mahdollisimman vähän kajoavasti.

Kaavaratkaisu mahdollistaa yleiskaavan ja Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen mukaisen pyöräilyn laatukäytävän toteuttamisen kaava-alueen halki.

Vihersiniverkostosuunnitelman (VISSI) ja kuntastrategian 2026–2029 mukainen tavoite on, että taajamien asemakaava-alueella asuvilla asukkailla on enintään 300 metriä vähintään 1,5 hehtaarin laajuiselle viheralueelle (puistot, luonnonsuojelualueet, ulkoilualueet, virkistysalueet sekä maa- ja metsätalousalueet). Kaavaehdotus säilyttää kaava-alueella ja sen ympäristössä riittävän kattavuuden viheralueiden osalta. Kaavaratkaisu myös korjaa tunnistettua katvealuetta.

Kaavaehdotuksessa osoitetut laajat avoimet ja metsäiset lähivirkistysalueet palvelevat osaltaan myös tulevan Lahelan koulun oppilaita ja päiväkodin lapsia. Kaavan ehdotusvaiheessa Anssin-Jukan puistoon rajautuva asuinkortteli on poistettu, ja Anssin-Jukan puistoon muodostuu n. hehtaarin kokoinen metsikkö Lahelan koulun ja päiväkodin välittömään läheisyyteen. Palstaviljelyalue on osoitettu avoimelle alueelle, joka on nykyhetkellä viljelykäytössä olevaa peltoa. Koirapuiston on tarkoitus rakentua metsäisenä ja se on osoitettu metsäiselle alueelle.

Kulttuuri- ja maisema-arvot

Kaavaratkaisu on pyritty sovittamaan alueen kulttuurimaisemaan. Osa nykyisin avoimesta peltomaisemasta muuttuu rakennetuksi, mutta rakentaminen on sijoitettu siten, että alueelle ominaiset pitkät näkemälinjat peltojen ja niittyjen yli säilyvät. Uudet asuinkorttelit rajaavat avointa maisemaa luoden maisemaan uusia, osin sulkeutuneita reunoja. Tulvavedenniityn lähivirkistysalueelle on merkitty ama-rajauksella maisemallisesti tärkeä alueen osa, joka on säilytettävä pääosin avoimena.

Kaavamääräykset ja rakentamistapaohjeet ohjaavat alueen rakentamista toteutumaan pienipiirteisenä maaseutumaisemaan sopeutuvana. Rakennusten on esimerkiksi oltava lautaverhoiltuja ja harjakattoisia, ja kattokaltevuuden on oltava kulttuuriympäristöön soveltuva. Julkisivuissa sallittuja värisävyjä ovat murretut, maanläheiset sävyt, eikä päävärinä sallita mustan tai valkoisen sävyjä.

Tiivis rakenne, jossa tontit ovat pieniä, mahdollistaa rakentamisen keskittämisen pienemmille alueille ja laajojen lähivirkistys- ja luonnonsuojelualueiden säästämisen toisaalla. Kaavamääräyksissä ja rakentamisohjeissa on ohjattu tonttien toteuttamista siten, että ympäristö toteutuisi mahdollisimman vihreänä ja monimuotoisena.

Alueelle saa rakentaa ainoastaan yksi- ja kaksikerroksisia rakennuksia. A-korttelialueille, joita sijaitsee Hämeentien ja alueen kokoojakatujen varrella, saa rakentaa muiden yhtiömuotoisten rakennusten ohella kaksi kerrosta korkeita pienkerrostaloja. Vaikutuksiltaan kaksikerroksinen pienkerrostalo ei merkittävästi eroa kaksi kerrosta korkeasta rivitalosta. On odotettavaa, että suurin osa A-korttelialueista toteutuu rivitaloina tai esimerkiksi paritaloyhtiöinä.

Kaavaehdotuksessa tukiasemien ja mastojen sijoittaminen on sallittu ohjeelliselle et alueelle koirapuiston läheiseen metsään. Lisäksi haruksettomia mastoja on sallittua rakentaa yleiselle pysäköintialueelle (LP), joka sijaitsee metsikön reunassa avoimen maiseman rajalla.

Lahelanrinteen vuoden 1970 asuntomessualueen laidalle Saniaisentien päätyyn on kaavaehdotuksessa esitetty viisi uutta tonttia. Kolme yhtiömuotoisille pientaloille (AP) varattua tonttia täydentävät asuntomessualueen rivitalokortteleita Saniaisentien ja Kissankellontien välillä ja kaksi erillispientalotonttia on esitetty Saniaisentien itäpuolelle. Erillispientalotonttien eteläpuolelta säilyy kulkuyhteys Lahelanrinteenpuistoon.

Yleiskaava 2040 taustaselvityksenä laaditun Kulttuurimaisema- ja rakennuskantaselvityksen (Anne Vähätalo, 2018) mukaan asuntomessualueen taloista yksikään ei ole säilynyt täysin alkuperäisessä asussaan, sillä vähintään kattomuodot tai julkisivut on muutettu tai ikkunat vaihdettu. Alkuperäisiä tasa- ja pulpettikattoja ei enää juurikaan ole jäljellä, mutta osa rakennuksista on muilta osin säilyttänyt arkkitehtoniset piirteensä varsin hyvin. Alkuperäistä asuntomessualuetta on 1980-luvulla täydennetty kaavoittamalla alueelle 11 uutta tonttia Kanervantien ja Sinivuokontien varrelle. Alue on selvityksessä luokiteltu luokan II aluekohteeksi, jonka suojelusuosituksen mukaan sopeutuva uudisrakentaminen on alueella mahdollista. Kaavaselostusta on ehdotusvaiheessa täydennetty asuntomessualuetta kuvaavilta osin.

Saniaisentien päätyyn esitettyjen uusien rakennusoikeutta on vähennetty kaavan ehdotusvaiheessa. Uutta rakentamista on kaavamääräyksillä ja rakentamisohjeilla ohjattu asuntomessualueen kokonaisuuteen sopivaksi esimerkiksi siten, että rakentaminen on matalaa ja kattokulmat loivia.

Saniaisentien ja Kissankellontien väliset nykyiset reitistöt poistuvat uuden esitetyn rakentamisen myötä, mutta Valkovuokontie ja Vihannan alueella kulkeva ulkoilureitti mahdollistavat edelleen itä-länsisuuntaisen kulun alueella. Kaava-alueen reitistöä on tarkasteltu laajempana kokonaisuutena.

Saniaisentien päädyssä nykyisin sijaitseva hiekkakenttä poistuu uuden rakentamisen myötä. Kenttä on merkitty Viher- ja ulkoliikuntapalveluiden kehittämissuunnitelmassa,

Etelä-Tuusula ja Kellokoski (Tuusulan kunta, 2025) palveluksi, jonka tulevaisuus ja laajuus riippuu kouluverkkoa koskevista päätöksistä tai kaavan etenemisestä. Lahelan kampuksen asemakaavassa (lainvoima 2024) koululle, päiväkodille ja nuorisotilalle varattu tontti on mitoitettu siten, että urheilukenttä voidaan sijoittaa koulutontille. Koulun tontille on tarkoitus toteuttaa kattava liikunnallinen kokonaisuus, joka palvelee paitsi koulua ja päiväkotia, myös alueen asukkaita.

Nykyisten asuinalueiden ja uusien asuinkortteleiden väliin jäävien lähivirkistysalueiden leveyteen vaikuttaa erityisesti Lahelanpellontien katulinjaus. Kadun linjaus on määritelty yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä ja siihen on vaikuttanut mm. Lahelan vedenottamon suoja-alue. Lahelan koulun tontin ja kaavaehdotuksen mukaisen uuden asuinalueen väliin jäävä viherkaista on kaavoitettu Lahelan kampuksen asemakaavan yhteydessä.

Lähteentie 74 osoitteessa sijaitseva kiinteistö on kaavaehdotuksessa osoitettu maatilojen talouskeskusten korttelialueeksi, mikä mahdollistaa alueen nykyisen käytön jatkumisen. Kaava-alueella luontoarvot, pohjavesiolosuhteet ja maaperän rakennettavuus rajoittavat uudelle rakentamiselle soveltuvia alueita. Tästä syystä rakentamista on pyritty keskittämään niille alueille, joilla merkittäviä rajoitteita ei ole, ja esimerkiksi Lähteentie 74 kiinteistön ympäristö on mielekästä käyttää rakentamiseen.

Lähivirkistysaluekaistan osoittaminen Lähteentie 74 kiinteistön ja sen eteläpuolisten AO- ja A-tonttien välille ei ole kaavallisesti perusteltua. Kaavaratkaisussa on esitetty runsaasti lähivirkistys- ja luonnonsuojelualueita, joiden sijaintiin ovat vaikuttaneet luonto- ja maisema-arvot sekä olemassa olevaan viher- ja siniverkostoon kytkeytyminen. Lähteentie 74 tontti on kuitenkin pinta-alaltaan suuri, eikä uusia tontteja ei ole osoitettu lähelle nykyisiä asuinrakennuksia. Lisäksi uusien tonttien laidalle on kaavaehdotuksessa esitetty tyypillistä leveämpi istutettava alueen osa.

Liikenne ja liikennemelu

Liikennejärjestelyjä on tarkasteltu osana laajempaa kokonaisuutta, jossa huomioidaan alueen sisäinen katuverkko, ympäröivä tieverkko sekä Lahelanorren toteutuminen.

Kaavan keskeisten kokoojakatujen Lahelankaarteen ja Lahelanpellontien linjaukset on tutkittu Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen (Ramboll, 2024) yhteydessä, ja niihin ovat vaikuttaneet mm. maastonmuodot, maaperäolosuhteet, vedenottamon suoja-alue, Lahelan koulun sijainti, liittyminen ympäröivään katuverkkoon sekä nykyinen asutus. Yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä on tutkittu myös liikennemäärien lisääntymistä sekä tarkasteltu liikenteen toimivuutta ennustetilanteissa. Tarkastelujen perusteella Lahelantien, Nahkelantien kiertoliittymät toimivat lisärakentamisesta huolimatta hyvin.

Läpiajoliikenteen osoittaminen Autiorinteen läpi ei ole mahdollista, sillä alueen olemassa olevat kadut eivät sovellu liikennemäärien kasvattamiseen. Lisäksi Huhtatien ja Nahkelantien risteysalue sijaitsee liian lähellä Koskenmäentien kiertoliittymää.

Lähteentiellä katualueen leventäminen on mahdollista, mikä mahdollistaa katualueen suunnittelun ja toteuttamisen siten, että se soveltuu läpiajoliikenteelle. Tästä syystä läpiajo pohjoisen suuntaan on osoitettu ainoastaan Lähteentien kautta. Mikäli Huhtatien ja Nahkelantien risteys puolestaan suljettaisiin, ja Autiorinteeseen osoitettaisiin ajo ainoastaan Lahelanpelto III kaava-alueen kautta, kuormittaisi se erityisesti Lähteentietä entisestään, mikä ei ole toivottavaa.

Lähteentien läpiajoyhteys on tutkittu ja osoitettu osana alueen liikenneverkon kokonaisratkaisua. Yhteyden tarkoituksena ei ole muodostaa merkittävää oikaisureittiä, vaan turvata liikenneverkon toimivuus, turvallisuus ja saavutettavuus, samalla palvellen alueella säilyvää maatalousliikennettä. Läpiajoliikenteen määrää ja vaikutuksia tarkastellaan jatkosuunnittelussa ja hallitaan tarvittaessa liikenteen rauhoittamisen keinoin. Alueen olemassa oleva asuinympäristö erityispiirteineen otetaan huomioon suunnittelun tarkentuessa.

Liikenne-ennusteiden mukaan Lähteentien liikennemäärät tulevat nousemaan, mutta liikennettä ohjautuu alueelle tasaisesti myös muista suunnista, Lahelanpellontien ja Lahelankaarteen kautta. Ennustetilanteessa Lahelankaarteen, Lahelanpellontien ja Lähteentien liikennemäärät ovat selvästi pienempiä kuin aluetta ympäröivien alueellisesten kokoojakatujen, kuten Lahelantien ja tulevan Lahelanorren liikennemäärät.

Rakentamisen on tarkoitus toteutua vaiheittain siten, että rakentaminen aloitetaan olemassa olevaan katuverkkoon kytkeytyviltä osin Lähteentien, Lahelanpellontien ja Lahelankaarteen eteläosan alueilla. Lahelanorren asemakaava on saanut lainvoiman 2025.

Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä laadittiin meluselvitys, jossa selvitettiin laskennallisesti mallintamalla suunnittelukohteeseen kohdistuva tieliikenteen melu. Melulähteenä huomioitiin Hämeentie sekä muut alueen liikenteellisesti merkittävät kadut, sekä alueelle suunnitellut kadut vuoden 2050 ennusteliikennemäärillä. Suurimmat liikenteen aiheuttamat melut tulevat alueelle Hämeentien suunnasta.

Hämeentien varrella on nykytilanteessa melko vähän puustoa ja avoimilla peltoalueilla melu leviää pitkälle. Puusto ei ole erityisen tehokas meluntorjuntakeino, vaan sen vaikutus on tyypillisesti melko vähäinen. Uusi rakentaminen muodostaa nykytilannetta tehokkaamman esteen melun leviämiselle. Kaavaehdotuksessa on huomioitu meluselvityksen tulokset ja annettu tarvittavat melunhallintaan liittyvät kaavamääräykset.

Pohjavesi

Kaavaratkaisu on laadittu Lahelanpellon yleisuunnitelman päivityksen (Ramboll, 2024) pohjalta. Yleissuunnitelman päivityksessä on huomioitu lähtötietona laajasti aiempia selvityksiä ja täydennetty niitä esimerkiksi erillisellä suunnittelualuetta koskevalla

pohjavesiselvityksellä ja rakennettavuusselvityksellä. Kaavaratkaisu perustuu siten useisiin eri ajankohtina laadittuihin selvityksiin sekä niiden päivityksiin.

Ehdotusvaiheen aikana on tilattu erillinen selvitys kortteleiden 2294–2296 perustamistavasta. Selvityksen johtopäätösten myötä luonnosvaiheen kaavaratkaisua on muutettu siten, että kortteleihin saa rakentaa ainoastaan yksikerroksisia erillispientaloja, jotka on perustettava maanvaraisesti.

Lahelanpelto II:n rakentamisen aikana tarkkailtiin pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkkailtiin vuosina 2018–2023, minkä jälkeen tarkkailu lopetettiin, koska pohjavesivaikutuksia ei havaittu. Stabilointivaiheen mahdollisten pohjavesivaikutusten arvioimiseksi pohjaveden pinnankorkeutta ja laatua tarkkailtiin työn aikana kuukausittain useasta havaintopaikasta, joista osa sijaitsi eri osissa työmaata ja osa työmaan itäpuolella, jonne alueen pohjavedet virtaavat. Stabilointityön aikana havaittiin paikallisia ja pääosin tilapäisiä muutoksia pohjaveden pinnankorkeudessa ja laadussa, jotka liittyivät työn etenemiseen ja maakerrosten häiriintymiseen sekä käytettyihin sideaineisiin. Pohjaveden pinta palautui normaalitasolle, eikä pitkäaikaisia poikkeamia havaittu, minkä perusteella vaikutusten arvioidaan olevan hallittavissa vastaavissa olosuhteissa.

Tutkitut pohjaveden kemialliset laatuominaisuudet tarkkailuputkissa täyttivät koko tarkkailujakson ajan STM:n talousvesiasetuksen laatuvaatimukset ja -tavoitteet. Rengaskaivojen hygieenisen laadun poikkeamat voivat osin johtua myös kaivorakenteiden tiiviyspuutteista. Lahelan pohjavedenottamon raakavedessä ei havaittu veden laadun muutoksia, jotka heikentäisivät käyttökelpoisuutta talousvetenä. Lahelanpelto III alueen rakentamisen aikana tullaan tarkkailemaan pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia. Alueen rakennuttua pohjaveden laadun tarkkailua toteutetaan Lahelan pohjavesialueen suojelusuunnitelman mukaisesti.

Lahelanpelto II pohjavesitarkkailun raportissa esitetty n. 500–600 m etäisyys kuvaa stabilointialueen sijaintia suhteessa vedenottamoon, ei yksittäisten tarkkailupisteiden sijaintia tai vaikutusten leviämisaluetta. Alueilla havaittiin ainoastaan paikallisia ja tilapäisiä muutoksia pohjavedessä, eivätkä vaikutukset näkyneet vedenottamon raakaveden laadussa. Kaavaratkaisussa vedenottamon suojaaminen on huomioitu jättämällä vedenottamon yläpuoliseen virtaussuuntaan 200 metrin suojavyöhyke, jolle on osoitettu pääasiassa lähivirkistysaluetta, mikä vähentää riskiä pohjaveden laadun heikkenemisestä vedenottamon läheisyydessä.

Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä tehdyssä pohjavesiselvityksessä on arvioitu paineellisen pohjaveden esiintymistä kaava-alueella. Kaavaehdotuksessa arvioidulle paineellisen pohjaveden alueelle on esitetty rakentamista seuraavasti: osa korttelista 2304, osa korttelista 2309 ja osa korttelista 2290. Paineellinen pohjavesi on otettu huomioon rakentamisen suunnittelua ohjaavissa kaavamääräyksissä.

Kaava-alue ei sijaitse varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella lukuun ottamatta Lähteentien pohjoisosaa ja korttelia 2240. Käytännössä koko kaava-alueella pohjavesikerros on hienoaineskerroksen peittämä, eikä alueelle satava vesi näin ollen pääse imeytymään pohjavesikerrokseen. Tästä syystä kaava-alueella muodostuvan pohjaveden määrä on vähäinen, eikä kaavaehdotuksen mukaisella rakentamisella ole merkittävää vaikutusta pohjaveden määrään. Alueen maaperä toimii lisäksi luonnollisena suojakerroksena pohjavedelle.

Asemakaavatyön yhteydessä laaditut selvitykset ovat yleispiirteisiä alueellisia selvityksiä, jotka ohjaavat alueen suunnittelua ja kaavamääräysten laadintaa. Yksityiskohtaiset pohjaolosuhteet vaihtelevat kortteli- ja tonttikohtaisesti ja kaavamääräykset edellyttävät, että ne selvitetään ja huomioidaan tarkemmassa suunnittelussa. Kaavavaiheen selvitykset ovat riittäviä kaavaratkaisun arvioimiseksi.

Kaavaehdotuksessa on annettu laajasti määräyksiä, jotka turvaavat pohjaveden määrää ja laatua rakentamisaikana ja sen jälkeen. Rakentamisen suunnittelussa huomioidaan lisäksi paineelliseen pohjaveteen liittyvät erityispiirteet, kuten mahdollinen hydraulisen murtuman riski ja sen ehkäiseminen. Kaavamääräysten mukaan:

Alueella on kielletty kaikki pohjaveden laatua heikentävät toimenpiteet. Rakennukset, kadut ja muut rakenteet on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen tai virtauksiin. Pohjaveden pysyvä alentaminen ei ole sallittua.

Paineellinen pohjavesi tulee ottaa huomioon kaikessa rakentamisessa. Paineellisen pohjaveden alueella paalutettaessa on ennen rakentamisen aloittamista laadittava pohjaveden hallintasuunnitelma. Ennen rakentamiseen ryhtymistä tulee pohjaolosuhteet varmistaa täydentävillä pohjatutkimuksilla rakennusten, katujen ja kunnallistekniikkalinjojen kohdilla.

Rakentamislupahakemuksen yhteydessä tulee esittää pohjaveden hallintasuunnitelma, jossa on esitetty rakentamisen aikaisen hulevesien hallinnan periaatteet sekä rakentamisen jälkeinen pohjaveden hallinta.

Lisäksi on annettu yksityiskohtaisempia määräyksiä esimerkiksi jätevesiä, lämmitysöljysäiliöitä sekä ajo- ja pysäköintialueita koskien. Kokonaisuutena määräykset ohjaavat rakentamista siten, että pohjaveden suojelu on keskeinen osa kaikkea alueen toteutusta, eikä rakentamista ole mahdollista toteuttaa ilman pohjaveden laadun ja määrän huomioimista suunnittelussa. Mahdollisiin vahinkoihin sovelletaan voimassa olevaa lainsäädäntöä (mm. vahingonkorvauslaki ja rakentamislaki). Rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa siitä, ettei rakentamisesta aiheudu vahinkoa ympäristölle tai naapurikiinteistöille.

Pohjaveden yläpuolisen irtomaakerroksen paksuutta on arvioitu osana Lahelan pohjavesialueen geologisen rakenteen selvitystyötä (Geologian tutkimuskeskus, 2016) mallintamalla maanpinnan, pohjavedenpinnan ja kallionpinnan korkeustietoja kairaus- ja mittausaineiston perusteella. Tulokset perustuvat interpoloituun alueelliseen tarkasteluun. Mallin tarkkuus on paras mittauspisteiden läheisyydessä ja heikkenee

niiden välialueilla. Malli antaa hyvän kokonaiskuvan irtomaakerroksen paksuuden vaihtelusta laajoilla alueilla, mutta tutkittaessa yksittäisten tonttien tai kortteleiden mittakaavassa tulokset ovat ainoastaan suuntaa antavia, eivät tarkkoja arvioita.

Maaperä ja Rakennettavuus

Kaavaehdotuksessa rakentamista on osoitettu luonnosvaihetta vähemmän. Erityisesti rakennettavuusselvitysten mukaisille rakennettavuudeltaan haastaville alueille esitettyä rakentamista on vähennetty. Lahelankaarteen varrelta on poistettu kokonaisuudessaan katualueen itäpuolinen asuinkortteli sekä Anssin-Jukan puistoon rajautuva kortteli.

Tulva-alueelle ei ole osoitettu rakentamiselle varattuja korttelialueita. Tulva-alueelle on osoitettu pieni osa Lahelankaarteen katualueesta. Kaavamääräyksissä edellytetään, että tulvariski tulee ottaa huomioon lähivirkistysalueella sekä Lahelankaarteen katualueen suunnittelussa.

Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä löydetyt mahdolliset sulfaattimaat sijoittuvat asemakaavan VL-alueelle sekä osin SL-alueelle ja Lahelankaarteen katualueelle. Lahelan koulun ja Lahelanorren alkuosan rakentamisvaiheen suunnittelun yhdeydessä on tutkittu tarkemmin alueelta löydettyjä mahdollisia sulfidisaviesiintymiä. Verrattain laajojen maasto-pH-, kokonaisrikki- ja inkubaatiotutkimusten perusteella suunnittelualueella ei havaittu laboratoriotuloksiin perustuvia todellisia tai potentiaalisia happamia sulfiittimaita. Ottaen huomioon kaava-alueen sijainti ja Lahelan koulun alueella tehdyt tarkemmat tutkimukset, on epätodennäköistä, että kaava-alueen maaperästä todella löytyisi happamia sulfaattimaita. Alueen toteutusvaiheessa tehdään tarkempia pohjatutkimuksia, joiden pohjalta suunnitellaan tarkemmin alueella tarpeelliset ratkaisut. Kaavamääräysten mukaan pohjaolosuhteet tulee varmistaa ennen rakentamiseen ryhtymistä täydentävillä pohjatutkimuksilla rakennusten ja katujen sekä kunnallistekniikkalinjojen kohdalla. Tarvittaessa rakennustöiden aikana tehdään maasto-pH mittauksia ja jatkotutkimuksia kaivumaiden silmäperäisiin havaintoihin perustuen.

Alueella mahdollisesti esiintyvät kipsipitoiset maa-ainekset liittyvät pääosin rakentamisessa käytettäviin stabilointiaineisiin eivätkä laajaan luonnolliseen maaperäesiintymään. Kipsipitoisten maa-ainesten käsittely määritellään jatkosuunnittelussa niiden ominaisuuksien perusteella. Maa-ainekset joko hyödynnetään hallitusti alueella tai kuljetetaan hyväksyttyyn vastaanottopaikkaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Mielipiteet

1. Mielipide (Tuusulan latu ja pyörä)

Eilisessä yleisötilaisuudessa selvisi, että palaute kuuluu ohjata kaavoituksen s-postiin. Alla Hennalle 10.6. lähetetty "vastine".

Eilisessä tilaisuudessa ei käyty puistokylää, vaan se kaava on edennyt jo pidemmälle. Puistokylä on metsäalue, mikä on aivan urheilukeskuksen vieressä. Itse aktiivisesti urheilukeskuksen palveluita käyttävänä totean jo heti, että pelkästään parkkipaikat sen ympäristössä ei tule riittämään palveluille.

Ja on ihan turha toive, että sinne kuljetaan julkisilla tms. Lapset ehkä pyörillä Toisekseen urheilukeskuksen toiminnat tarvitsevat lähimetsää. (oliko aikanaan urheilukeskusta suunniteltu näin laajaksi toiminta-alueeksi? Jäänyt sen ympäristön kaavoitus huomioimatta ja linkittämättä urheilukeskuksen tarpeisiin?)

Monia aktiviteettejä viedään metsänpuolelle. Olivat he sitten seuratoiminnan alle kuuluvia tai yhdistyksien toimintoihin liittyviä. Unohtamatta yksittäisiä ihmisiä. Aikuinen vie lapsen harrastuksiin, niin usein hyödynnetään metsän "antimia". Ja tämähän on vaan hyvä asia, sillä metsän terveysvaikutukset tiedetään. Siten jaksavat tehdä töitä ja maksaa verot

Tuusulan latu ja pyörä on ulkoilmassa liikkuvien ihmisten puolesta puhuja ja Suomen ladun paikallisyhdistys. Meille on tärkeää, että luonnossa saa liikkua matalalla kynnyksellä, vauvasta ikäihmiseen.

Lähimetsien ja viheralueiden merkitys on tutkitusti tärkeä elementti monella tapaa. Metsien vaikutuksista on puhuttu pitkään, jo pelkästään terveysvaikutteiden osalta. Mediassa on viime aikoina vahvasti tuotu luonnon positiivisia vaikutuksia erityisesti henkiselle puolelle, mielenterveyteen.

Tuusula on tunnettu vireänä pääkaupunkiseudun kuntana, joka tarjoaa viihtyisää asumista ja monimuotoista yrittämistä. Tuusulaa on vetovoimainen kunta, missä on väljä asua, lähellä luontoa. Aiheet on tullut monesti esille yhdistyksemme tapahtumissa. Keskustelua syntyy vapaaehtoisesti pidettävissä tapahtumissamme, joita ovat mm polkujuoksu, maastopyöräily, luontovoimailu, talviuinti, metsäretkeilyt/metsämieliharjoitteet lapista aikuisiin, sekä talvireittien ylläpito. Monesti keskustelusta selvinnee myös syy muutolle Tuusulaan: lähimetsät.

Tuusula sijoittuu lähelle Keravaa ja Järvenpäätä, mielestämme niiden palveluiden kanssa ei pidä kilpailla, vaan tuoda esiin olemassa olevia vahvuuksiamme. Välimatkat ovat niin lyhyet, esim. kauppoihin. Urheilukeskus Tuusulan eteläpäässä on yksi vetovoimaisimmista palveluista ja sen lähistöllä olevat metsät kuuluvat erityisesti tähän ”konseptiin". Myös Tuusulan järvi on viimevuosina noussut suosituksi kulttuurin ja liikunnan kehdoksi, vuodenajasta riippumatta.

Pidämme erittäin tärkeänä, että lähimetsiä ja viheralueita huomioidaan kaavoituksessa. Jos kaavoitamme kaikki paikat täyteen taloja, voi pian huomata, ettei kunta ole enää vetovoimainen eikä asukkaita muuta Tuusulaan. Meidän kuuluu erottautua naapurikunnista ja kaupungeista omalla "brändillä".

Metsien ja viheralueiden ajatusmallia kuuluu ajatella niin, että lyhyen välimatkan välein voi siirtyä metsäalueesta toiseen. Niin sanotusti jatkumona. Puskurimetsää ja viheralueita on jätettävä riittävästi.

[Mielipiteen lopussa esitetty lista Tuusulan luonto- ja ulkoilukohteista]

2. Mielipide

As. Oy Lahela rinteen puolesta vastustamme esitettyä kaavahanketta. Lahelanrinne on vanha, ensimmäinen asuntomessualue jonka 70-henki halutaan säilyttää. Alue on rauhallinen, yhteinäinen ja vehreä. Alueella on runsaasti ja monipuolisesti kasvillisuutta ja erilaisia eläimiä kuten peuroja joiden elintilan kärsii kun kaikki metsä- ja peltoalueet rakennetaan. Urheilukentän ympäristössä on laaja lajikirjo lintuja. Huolenamme on myös Hämeentieltä kantautuva liikenteen melu, joka on nyt jo merkittävää ja toisinaan häiritsevää. Mikäli ympäröivä puusto kaadetaan, liikenteen melu kantautuu entistä selvemmin alueelle.

3. Mielipide

On harmillista että kaunis maalaismiljöö häviää katu kuvasta, maatilalle vievä hiekkatie ja pellot tekevät alueesta upean. Alueella ei ole nyt liikennettä eikä melua. Metsissä ulkoillaan ja metsä alue suojaa hyvinkääntien melu saasteelta, täällä kuulee lintujen laulun. Hiekka kentän ja sen alueen soisi hyötykäyttöön mutta metsiä tulisi säästää.

4. Mielipide

1. Lähteentie: miksi läpiajo- ja oikaisumahdollisuus? On hyvin kohtuutonta, että vanhan asuinalueen (Suomen ensimmäinen asuntomessualue 1970!) läpi mahdollistetaan oikaisu uudelle asuinaluelle. Puimurilla ajo ei ole mielestäni asiallinen selitys.

2. Metsäkaistat asuinalueiden välillä: toivoisin, että metsäkaistat olisivat vähintään yhtä leveät kuin ne ovat Lahelanankaan ja Lahelanpellon välissä nyt tällä hetkellä. Lisäksi toivoisin hiekkakävelytietä alueiden väliin - samalla ajatuksella kuin se on nykyisellään toteutettu.

3. Miksi Saniaisentien alaosaan tulee kapealle metsäkaistalle uusia tontteja vanhan asuinalueen keskelle? Toivoisin, että nykyinen metsäkaistale ja polku jätetään ennalleen, koska se on vahoille asukkaille kohtuuton tilanne.

4. Saniaisentie alapäässä on hiekkakenttä, joka toimisi koulun käytössä hyvin? Nyt kaavaluonnoksessa siihen oli suunniteltu rivitaloyhtiö? Toivoisin, että kentän hyödyntämistä koulun käyttöön tutkittaisiin.

5. Mielipide

Asemakaavasuunnitelma nro3651, Lahelanpelto III, suunnitellut Syyskaurantie ja Kevätkaurankuja sijaitsevat paineisen pohjavesialueen päällä. Kunnallistekniikan ja teiden rakentaminen vaativat mittavat maansiirrot ja kipsipaalutuksen ja pientalojen perustukset on rakennettava paalujen päälle. Kuinka Tuusulan kunta on varautunut:

* estämään paineisen pohjavesialueen rikkoutumisesta aiheutuvan maanvajoaman lähialueella?

* korvaamaan maan vajoamisesta mahdollisesti aiheutuvat vahingot lähialueen kiinteistöillä?

* korvaamaan paalutuksesta mahdollisesti aiheutuvat vahingot lähialueen kiinteistöille?

* kuinka Tuusulan kunta varmistaa ja suojaa pohjaveden laadun alueella?

* mikä on Tuusulan kunnan suunnitelma ongelmallisen kipsimaa-aineksen pois viemiseksi alueelta?

6. Mielipide

Alueelle tulisi rakentaa vain pientaloja (rivi-ja paritaloja sekä omakotitaloja), ei pienkerrostaloja. Hämeentien viereen rakentuva yhtiömuotoinen taloratkaisu tulisi poistaa, ja tehdä viherseinäke, jotta auton äänien kulkeutuminen alueelle voidaan estää. Myöskin tien päättyminen kyseiseen yhtiömuotoiseen ratkaisuun tekee ns. pussin perän, eikä pois kulkua ole kuin yhteen suuntaan Lahelaan päin, mikä lisää liikennemääriä paljon.

Tulisi tarkoin selvittää liikennemäärät Lahelanpellontiellä ja Lahelan suuntaan, ettei Lahelan Alepan liikenneympyrä ole jumissa, kun automäärät lisääntyvät, ja etenkään jos ei Lahelanortta rakenneta ennen alueen rakentamista. Tämän vuoksi olisikin erityisen tärkeää, että ennen Lahelanpelto 3 rakentamista tulisi rakentaa Lahelanorren jatko Lahelasta Sahankulmaan liikennemäärien vähentämiseksi. Myöskin tämä turvaisi koululaisille turvallisemman kulkemisen uuteen Lahelanpellon kouluun.

7. Mielipide

En halua esiintyä omalla nimellä enkä jättää s postiosoitettani. Asumme Lahelanpelto 2 alueella ja olen täysin sitä mieltä että Lahelanpelto 3 suunnitelmat eivät voi mennä tuollaisessa mittakaavassa läpi mitä suunnittelette. Me RAKENNUTIMME varta vasten talon rauhalliselle, turvalliselle alueelle, jossa lapset voivat kasvaa ilman kovaa liikennettä, ihmismassaa ja levottomuutta. Tämä hanke tulee muuttamaan koko alueen profiilin aivan helvetilliseksi. Kunta ei voi työntää tätäkin aluetta täyteen tiivistä asutusta. Siinä ei ole mitään järkeä. Olen totaalisesti tätä kaavoitusta vastaan. Yritätte tuhota viimeisetkin pellot "Lahelanpellosta", naurettavaa.

8. Mielipide

Tämän sähköisen lomakkeen liitteenä löytyy: MUUTOSTA VAATIVA MUISTUTUS – Lahelanpelto III asemakaava ja asemakaavan muutoksen luonnos: Ympäristön laadun turvaaminen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen

LIITE:

1. Muistutuksen aihe

Lahelanpelto III asemakaava ja asemakaavan muutoksen luonnos sijoittaa rakentamista alueellisesti merkittävälle 1-luokan pohjavesialueelle ja Lahelan vedenottamon vaikutusalueelle. Tällainen maankäyttö on merkittävä riski pohjaveden laadulle ja määrälle, eikä se täytä maankäyttö- ja rakennuslain tai ympäristölainsäädännön vaatimuksia. Erityisen vakavana pidän sitä, että rakentamista suunnitellaan jopa alle 600 metrin etäisyydelle vedenottamosta, vaikka pohjavesivaikutuksia on todettu esiintyneen näin kaukana.

Tärkeiden pohjavesivarojen lisäksi Lahelanpelto III asemakaavaehdotus kohdistuu alueelle, jossa on monipuolinen eläinlajisto ja jossa esiintyy merkittävä lepakkokanta. Lepakot ovat EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisia lajeja ja Suomessa tiukasti suojeltuja luonnonsuojelulain nojalla. Kaavaehdotus mahdollistaa rakentamisen alueella, joka toimii lepakoiden ruokailu- tai lisääntymisalueena, mikä voi heikentää tai hävittää näiden lajien elinympäristöä. Vuonna 2019 tehty luontoselvitys on puutteellinen eikä lepakoiden esiintymistä ole selvitetty kattavasti koko kaava-alueella. Rakentamisesta aiheutuvia riskejä ja haittaa lepakoiden elinympäristöön ei myöskään ole analysoitu riittävällä tarkkuudella.

2. Perustelut ja säädösviittaukset pohjaveden osalta

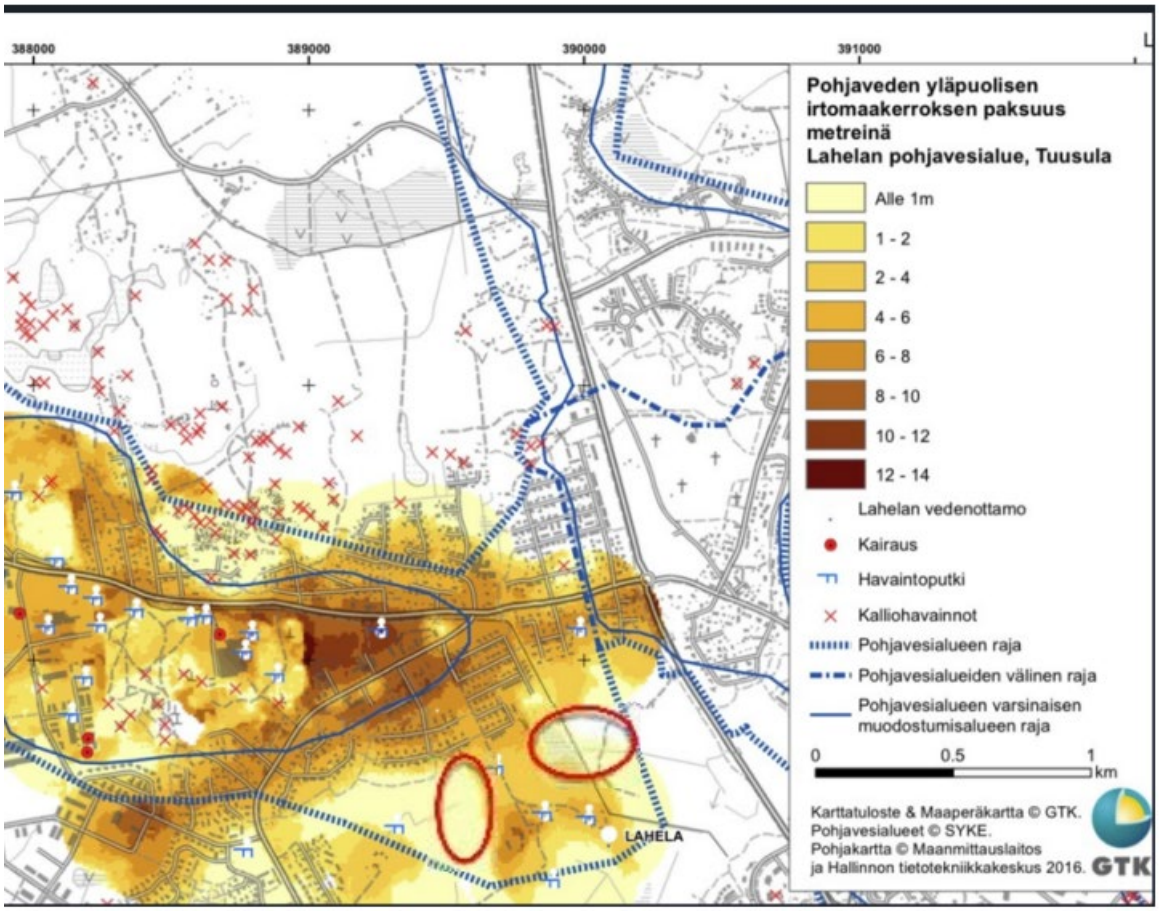
2.1 Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 § – Pohjaveden pilaamiskielto

Pohjaveden pilaaminen on ehdottomasti kielletty. Kieltopykälä koskee myös toimintaa, josta voi aiheutua pilaantumista, vaikka vahinkoa ei vielä ole tapahtunut.

Kaava-alueella on useita kohtia, joissa pohjavesi on paineellista, ja savikerroksen puhkaiseminen rakentamisen yhteydessä voi aiheuttaa hydraulisen murtuman. Selvityksen mukaan stabilointityöt ovat vaikuttaneet paikallisesti pohjaveden laatuun.

Tiivistä asuinrakentamista suunnitellaan Lahenlanpelto III alueen luoteisosaan, jossa pohjavesivarojen päällä on aikaisempien maaperäkartoitusten mukaan vain 1 metrin paksuinen kerros maa-ainesta. Pohjavesialueen yläpuolella oleva maakerros on ohuempi kuin monin paikoin Lahelanpelto II alueella, johon kaavaehdotuksen riskiarvioissa viitataan. Lisäksi ohuet maakerrokset sijaitsevat lähempänä vedenottamoa kuin Lahelanpelto II alueet. Kaavehdotus nojaa siis tältä osin vanhentuneisiin ja puutteellisiin vaikutusarvioihin.

Kuvassa ympäröity rakennettava alue, jonka pohjaveden yläpuolisen kerroksen irtomaakerros on alle 1m laajalta alueelta pohjaveden virtaussuunnan yläpuolelta.

2.2 Vesilain (587/2011) 2 luku 3 § – Pohjaveden muuttamisen rajoittaminen

Toiminta, joka heikentää pohjavesialueen tilaa tai vedenottamon antoisuutta, vaatii luvan eikä ole sallittua, jos siitä aiheutuu haittaa.

Kaava-alue ulottuu Lahelan vedenottamon virtaussuunnan yläpuolelle, mikä tarkoittaa, että sillä on suora vaikutus vedenoton laatuun ja määrään. Erityisesti suunnitellut liikennealueet ja paalutettavat rakenteet lisäävät tätä riskiä.

Selvityksessä myönnetään, että rakennustoimet kuten kaivannot, paalutukset tai stabiloinnit voivat vaikuttaa pohjaveden laatuun (8.1). Samalla arvioidaan, että vaikutus vedenottamoon olisi pieni — **mutta arvio perustuu osin aiempiin (2014) selvityksiin, eikä se poissulje riskiä nykytilanteessa.**

2.3 Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) 39 § ja 1 §

Kaavan tulee edistää ympäristön laadun turvaamista ja luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Pohjavesi on keskeinen luonnonvara. Rakentaminen vedenottamon vaikutusalueelle ja veden virtaussuunnan yläpuolelle (8.2, 9.1) vaarantaa tämän periaatteen. Lisäksi suunnittelualueen hulevedet aiotaan johtaa pois pohjavesialueelta, mikä vähentää pohjaveden muodostumista ja käyttökelpoisuutta pitkällä aikavälillä.

2.4 Lahelan pohjavesialueen suojelusuunnitelma (2016)

Suojelusuunnitelmassa suositellaan, ettei vedenottamon lähialueille kaavoiteta uutta asutusta tai uusia maanteitä. Suojelusuunnitelma edellyttää, että kaavoituksen yhteydessä tulisi riittävästi huomioida, että pohjavesialueille jää riittävästi rakentamatonta, vettäläpäisevää pintaa, jotta pohjaveden muodostuminen on turvattu.

Kaavaehdotus on **ristiriidassa suojelusuunnitelman suositusten kanssa.** Suojelualueelle ollaan kaavoittamassa sekä pientaloasumista että liikenneverkkoa, vaikka nämä ovat riskejä veden laadulle ja määrälle.

2.5 Pohjavesiselvityksen ristiriita: 200 m vs. 600 m vaikutusetäisyys Selvityksen suositus esittää 200 metrin suojavyöhykettä vedenottamolle. Samassa selvityksessä kuitenkin todetaan, että stabilointityön vaikutuksia havaittiin jopa 600 metrin etäisyydellä vedenottamosta.

2.6 Tuusulan rakennusjärjestys (2018), luku 7.3

Rakennusjärjestyksen mukaan:

• Kaivutoimia ei saa ulottaa saven alapintaan asti

• Maaperän ja pohjaveden pilaantumista on ehkäistävä

• Pohjavesialueella on kiinnitettävä huomiota maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaran estämiseen. Maata kaivettaessa on pohjaveden ylimmän pinnan ja maanpinnan välille jätettävä riittävä suojakerros.

Selvityksen (kohta 9.2) mukaan kaivamisen, paalutuksen ja stabiloinnin riskejä ei ole poistettu, vaan niihin suhtaudutaan lieventävin ehdoin. Tämä ei ole riittävä turva pohjavedelle. Lahelanpellon III alueella, jossa maakerros on ohuinta, ei ole mahdollista jättää riittävää suojakerrosta pohjaveden ylimmän pinnan ja maanpinnan välille.

Lisäksi alueet, joissa maa-kerros on erityisen ohutta, sijaitsevat aivan Lahelankangas II ja Autiorinteen asutuksen eteläpuoleisella peltoalueella. Savikerroksen puhkaisemisen ja hydraulisen murtuman riskejä nykyisten – alueen rajalla olevien - asuinrakennusten perustuksiin ei ole riittävällä laajuudella huomioitu.

Luvussa 7.3 (Rakentaminen pohjavesialueella) todetaan myös, että suunniteltaessa rakentamista pohjavesialueella tulee selvittää rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun, korkeusasemaan ja virtausolosuhteisiin. Rakentamisen vaikutuksia ei ole kattavasti ja ajantasaisesti selvitetty. Riskiarviointi on puutteellinen.

3. Perustelut ja säädösviittaukset lepakoiden elinympäristön turvaamiseksi

3.1 Luonnonsuojelulaki (9/2023) 106 §

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja koskee kielto hävittää tai heikentää lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Kaikki Suomessa esiintyvät lepakot kuuluvat tähän suojeluluokkaan.

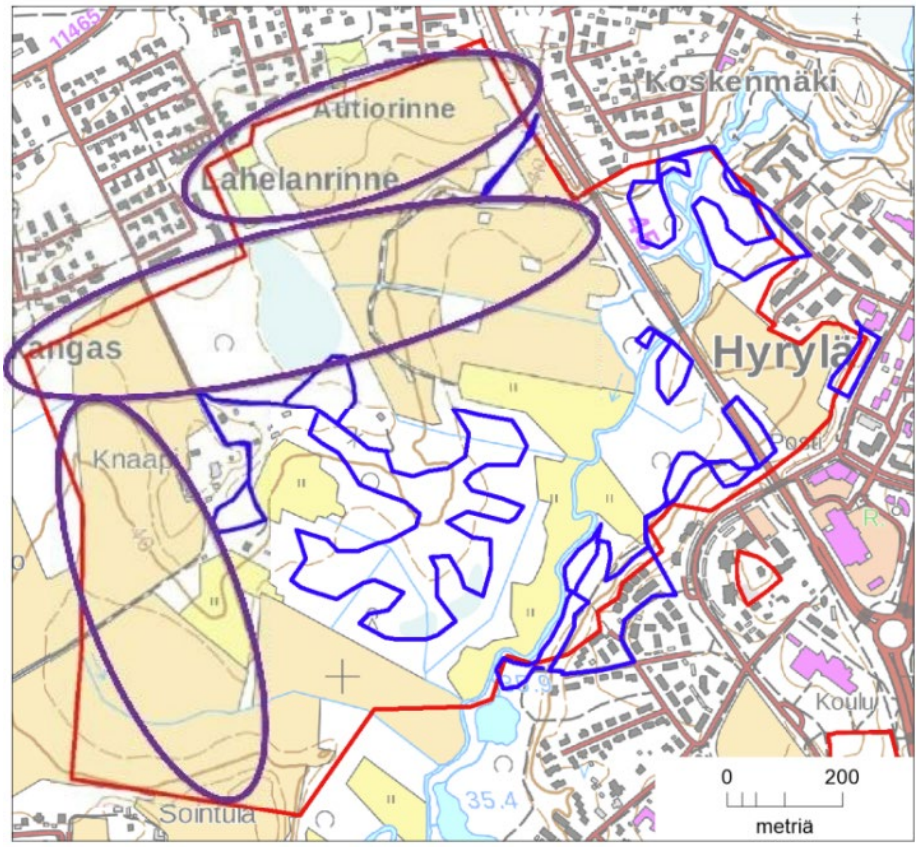
3.2 EU:n luontodirektiivi (92/43/ETY), artikla 12

Edellyttää jäsenvaltioita turvaamaan tiukasti lepakoiden elinympäristöjä ja estämään niiden hävittäminen. Direktiivi on suoraan sovellettavaa oikeutta, ja Suomen on turvattava lepakkoalueet myös kaavoituksessa.

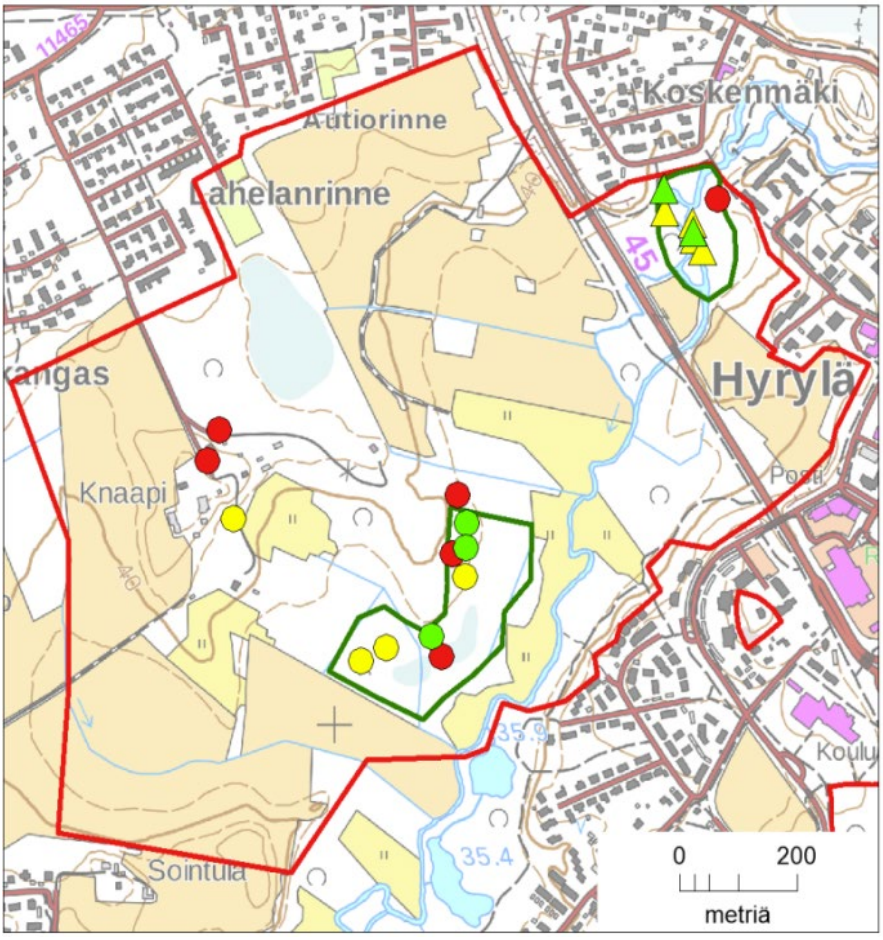
3.3 Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 § ja 39 §

Kaavaa laadittaessa on oltava riittävät selvitykset alueen luonnonarvoista. Asemakaavan tulee edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. Nykyinen kaavaehdotus päinvastoin köyhdyttää luonnon monimuotoisuutta ja se tuhoaa monimuotoisen perinnemaiseman.

Lahelanpelto III -alueella on vuonna 2019 tehdyn luontoselvityksen mukaan useita lepakkolajeja. Lahelanpelto III kaava-alueen luontoselvitys on puutteellinen, koska vuonna 2019 laaditussa selvityksessä ei ole selvitetty lepakoiden elinympäristöä tai esiintymistä juuri niillä alueilla, joille on osoitettu tiheää asuinrakentamista. Alueet on merkitty oheiseen kuvaan violetilla ympyrällä. Alueen asukkaiden havaintojen perusteella kyseessä on lepakoiden aktiivinen ruokailu- ja myös mahdollinen lisääntymisalue, mikä korostaa lisäselvitysten tarvetta ennen kaavan hyväksymistä. Selvityksessä viitataan asukkaille tehtyyn kyselyyn. Siinä ei kuitenkaan tuoda esiin, missä laajuudessa kysely toteutettiin ja kenelle se tehtiin. Alueen asukkaat, joiden kanssa olen keskustellut, eivät tunnista saaneensa kyselyä lepakoista. On selvää, että selvitys on siis kaiken kaikkiaan aikanaan toteutettu puutteellisesti. Alla olevien kuvien valossa näyttää siltä, että siellä missä on kierretty, on lepakoiden elinympäristöjä myös löydetty. Kuitenkin selvityksen ulkopuolelle on käytännössä jätetty kokonaan se alue, johon nyt suunnitellaan rakentamista!

Kuva 2. Lähteen alueen lepakkokartoituksessa kuljetut reitit (sininen viiva).

Kuva 12. Selvitysalueen lepakkohavainnot vuoden 2019 kartoituksessa. Ympyrä = pohjanlepakko ja kolmio = vesisiippa. Ensimmäisen kartoituskerran havainnot on merkitty punaisella, toisen keltaisella ja kolmannen kerran havainnot vihreällä symbolilla. Luokan III arvokkaat lepakkoalueet on rajattu tummanvihreällä viivalla.

4. Vaatimukset

Kaavaehdotus vaarantaa Lahelan vedenottamon pohjaveden määrän ja laadun sekä heikentää merkittävästi lepakoiden elinympäristöä alueella. Kaavaehdotus rikkoo useiden säännösten, kuten ympäristönsuojelulain, luonnonsuojelulain, vesilain sekä MRL:n keskeisiä periaatteita.

VAADIN, että:

1. Kaavaehdotusta on muutettava siten, että rakentaminen kielletään vähintään 600 metrin säteellä vedenottamosta.

2. Vedenottamon vaikutusalue rauhoitetaan asutukselta, paalutettavilta rakenteilta ja liikenneväyliltä.

3. Kaavaan on liitettävä ajantasainen ja vesilain mukainen vaikutusarvio koko pohjaveden vaikutusalueen osalta.

4. Kaavaehdotusta ei saa hyväksyä ennen kuin on laadittu perusteellinen ja ajantasainen lepakkoselvitys, joka täyttää luonnonsuojelulain ja EU-direktiivin vaatimukset. Mikäli selvityksessä havaitaan lepakoiden ruokailu-, lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, ne on jätettävä rakentamisen ulkopuolelle, ja kaavaa on muutettava tämän mukaisesti. Kunnan on noudatettava luonnonsuojelulain 106 §:ää, joka kieltää lepakoiden elinpaikkojen heikentämisen. Mikäli kaava mahdollistaa sen, se on lainvastainen.

4. Lopuksi

Lahelan pohjavesialue on alueellisesti tärkeä vedenhankinta-alue. Pohjavesivarojen suojelu on olennainen osa huoltovarmuutta ja alueellista vedenhankinnan turvaamista. Niiden tilaa ei tule vaarantaa maankäytön suunnittelussa. Kaavaehdotuksen hyväksyminen nykymuodossaan rikkoo säädöksiä ja ohjeistuksia, eikä se perustu varovaiseen riskiarvioon. Lahelanpelto III alue on osa Tuusulajoen arvokasta luontokokonaisuutta. Kunnan velvollisuus on suojella alueen ekologisia yhteyksiä ja eläinlajeja. Lahelanpelto III kaavaehdotuksen hyväksyminen nykyisessä muodossa ilman riittäviä luontoselvityksiä ja lepakkosuojausta vaarantaa luonnon monimuotoisuutta, rikkoo kansallista ja EU-lainsäädäntöä sekä altistaa kunnan hallintovalituksille ja mahdollisille korjaustoimille.

Vaadin, että muistutus otetaan huomioon kaavaehdotuksen jatkokäsittelyssä

9. Mielipide

Lähiluontoa ei saa missään tapauksessa kaavoittaa asumiskäyttöön. Asukkailla tulee olla pääsy luontoja virkistysalueille lähialueillaan. Tämä on ollut myös yksi Tuusulan kunnan valtti: luonto lähellä, sopivan matkan päässä pääkaupunkiseudusta. Tällä perustella itsekin aiemmin päätettiin muuttaa vehreään Tuusulaan. Ettehän halua nyt olla muuttamassa kunnan positiivista mainetta rakentamalla viheralueita täyteen pientaloja? Uusia tontteja saa maltillisesti perustettua ilman, että luontoa tuhotaan. Etenkin Tuusulanjoen ympäristö on arvokasta. Se on arvokasta ihmisille, mutta myös useille linnuille ja muille eläimille. Luonnon monimuotoisuuden kannalta sekä ihmisten lähiluonnon säilyttämisen kannalta liian suureelliset kaavoitukset ovat myrkkyä. Toivon, että kuntalaisten mielipiteellä on tässä asiassa merkitystä. Älkää tuhotko lähiluontoa.

10. Mielipide

Vastustan aloitetta. Kaavamuutos rikkoo Tuusulan idyllistä maisemaa, aiheuttaa meluhaittoja sekä lisää läpiajoliikennettä. Kaavamuutos pilaa ennestään rauhallisen maalaisidyllin alueella tuoden alueelle lisää ihmisiä ja hälinää. Kaavamuutos myös laskee kiinteistöni arvoa koska alueesta tulee kaupunkimaisempi kaikkine lieveilmiöineen. Tuusulan kunnan jatkuva tarve saada lisää asukkaita kuntaan pilaa kunnan maineen rauhallisena asuinpaikkana lähellä pääkaupunkiseutua. Lieveilmiöt ovat jo havaittavissa uusien massiivisten kerrostaloalueiden valmistuttua keskustan alueelle.

11. Mielipide

Vastustan tätä tiehanketta. Tämä pilaa luonnollisen maalaismiljöön mikkolasta.

12. Mielipide

Mielestäni Lahelanorsi (tie Sahankulman risteykseen) ei ole mukava lisä Mikkolan rauhalliseen pientaloasumiseen, epäilen sen lisäävän meteliä takapihallamme. Jos siihen tehdään tie, olisi mahtavaa saada edes jonkinlainen kevyenliikenteenväylä lähemmäs Pähkinämäentien ja Kurpantien risteystä. Se lyhentäisi Mikkolan alueen lapsien koulutietä Riihikallion kouluun, nyt kun Mikkolan koulukin on päätetty sulkea.

13. Mielipide

Lahelanpelto III on mielestäni taloudellisesti kannattamaton, sekä alueen luontoarvo on todella suuri. Lahelaan pääsee tällä hetkellä ainakin kolmea eri reittiä, joista yhdelle pääsee suoraan kehä 3:lta. Alueella on arvokas suojeltu lintujen pesimisalue joka tulee jättää rauhaan. Maa-aines osittain on todettu kosteikkoalueilla konsulttien mukaan semmoiseksi joihin ei kannata rakentaa ollenkaan. Kustannukset kohoavat miljooniin euroihin jotka voisi käyttää nykyisten jo olemassaolevien väylien parantamiseen. Tuusulan kunta on myös tilannut Lahelan Lähteen luontoselvityksen jonka mukaan jokivarsi on ekologisesti arvokas alue jolle ei tulisi rakentaa ollenkaan. Ajallisesti tämä

hanke säästää autoilijoilta muutaman minuutin mutta hintalapuksi tulisi miljoonia euroja ja jälleen kerran luonnon arvo jätetään huomioimatta kokonaan. Tuusulassa kyllä riittää tasaista maata rakentamiselle ilman että ekologisesti tärkeät luonto- ja metsäalueet hakataan alas.

14. Mielipide

Pyydän, että kunnanhallituksen 04.11.2019, § 434 tekemä päätös käsitellään Lahelanpelto III - asemakaavatyön yhteydessä. Muutosta haetaan kunnan omistamalle alueelle Kissankellontien eteläosaan, puistoalue merkinnällä P. Muutoksella tavoitellaan ajorasitetta tai ajomerkintää Lehtosadon kiinteistölle kunnan omistaman puistoalueen kautta, jotta turvataan as.oy Lehtosadon as. 2 ja 3 huolto ja kunnossapitoyhteys Kissankellontien jatkeena olevan puistoalueen kautta. Alue on vahvistettu raskaita ajoneuvoja kantavaksi as. 3 laajennustöiden yhteydessä. Nykyään alue on nurmikkoa. Aikaisemmin alue on ollut kaavoitettu katualueeksi, Toimenpide ei vaadi rakennuskustannuksia.

14.1. Vastine

Alueella voimassa olevaa kaavaa ei ole muutettu vuoden 1970 jälkeen. Kissankellontien pääty on aina ollut kaavassa puistoa, eikä katualuetta ole perusteltua jatkaa kaavan mukaiselle puistoalueelle. Tonteille osoitetaan lähtökohtaisesti vain yksi ajoliittymä.

15. Mielipide

Suunniteltu Lahelanpelto III asemakaava ja asemakaavan muutos ei saa toteutua. Alueelle ei saa missään nimessä rakentaa! Suunnitelmassa itsessään jo todetaan alueen todella tärkeä asema kulttuurimaisemana, luonnon jokiynpäristönä ja myös tulva-alueena. Mikään rakentaminen ei kykene todellisuudessa suojelemaan näitä luonnon monimuotoisuudelle elintärkeitä ympäristöjä! Jo pelkästään rakentamisesta aiheutuva kuormitus ylittää kyseisen alueen luonnon sietokyvyn ja suunniteltu tuleva asutusalue tulee olemaan viimeinen niitti. Tuusulan tulisi hylätä hanke ja ruveta kunnioittamaan sekä suojelemaan luontoa! Suomi on sitoutunut suojelemaan perinneynpäristöä ja Tuusulan on korkea aika ruveta tekemään omaa osuuttaan konkreettisesti!

16. Mielipide

Kiinteistöilläni XXXXXXXX ja YYYYYYYYY on rekisteriin merkitty rasiteoikeus ZZZZZZ Lähteentiehen. Tie palvelee nykyisellä sijainnillaan maatilani talouskeskuksen toimintoja (mm. raskasliikenne) erittäin hyvin.

17. Mielipide

On järkyttävää havaita kuinka Autiorinteen pelloille on rakentumassa uusien suunnitelmien mukaan kokonainen kerrostaloalue, perinteisen pientaloalueen viereen. Uusi Rykmentinpuisto ongelmineen josta ihmiset jo nyt haluavat pois alueella

esiintyvien ongelmien vuoksi. Tämä yllätysveto tulee lisäämään Autiorinteen asukkaiden jo muutenkin levotonta eloa ja asumista jatkuvasta melusta johtuen. Hämeentien länsipuolella ei ole ainuttakaan kerrostaloa eikä pitäisi jatkossakaan olla, kerrostalot kuuluvat keskustaan täällä maaseudulla Tuusulassa. On väärin luulla että kerrostaloilla saataisiin estettyä Hämeentien melu- ja saastehaitat vaikka kuinka on tehty melumallinoksia ja mittauksia (päivällä jolloin on hiljaisinta) Totuus on kuitenkin se että alueella on esim. ilta-aikaan jatkuen aamuyöhön melutasot lähes koko ajan luokkaa 70 desibeliä ja jopa 90. Yöllä kello 2 jälkeen hieman hiljenee alkaen jälleen kello 5 jälkeen ja tämä kuuluu myös sisälle. Onko kerrostaloasukkaat muuten huonompia ihmisiä jotka saavat niellä tämän kaiken? Olisimme toivoneet tämän uuden alueen rakentumisen myötä kunnon meluaitaa Hämeentielle, joka olisi tullut nykyisen aidan jatkoksi joka jäi ikään kuin kesken massiivisen liikenneympyrän- ja tien levennyksen jälkeen, vain yhden kiinteistön verran. Ehkä tämä aita olisi samalla auttanut Autiorinteen meluunkin. Olisimme myös toivoneet naapuriin omakotialueen, ei korkeita rumia kerrostaloja jotka eivät sovi alueelle mitenkään. Alue on myös aivan liian tiiviiksi suunniteltu vain n.700m2 tontteineen, ei paljon piha ja viheralueita ole odotettavissa. Luontoarvot ja viihtyisyys kunniaan Tuusulassa, olisiko jossain joskus näin hehkutettu. Edelleen ilmeisesti on ajatuksena ohjata liikenne Huhtatien kautta uudelle alueelle mikä jälleen lisää häiriötekijöitä asukkaille. Yhteys tulee myös tukkimaan liikenneympyrään asti liikenteen silloin kun esim. useampi auto on kääntymässä Huhtatielle, näin tapahtuu jo nyt ruuhka-aikaan usein! Lisäksi Huhtatiellä ajetaan jo nyt alamäkeä hurjaa vauhtia ylinopeuksia, mikähän on meno ja vaaratilanteet tien jatkuessa, kun niitä on jo nyt. Autiorinteen nykyisen asutuksen ja pellon väliin ei missään nimessä tule tehdä kevyen liikenteen väylää, vaan jättää kunnollinen alueet erottava viheralue, että edes jonkinlainen rauha säilyisi vanhoilla kiinteistöillä. Jättäkää nyt jotain muistoksi tuleville sukupolville. Ei kaikkea kaunista tarvitse tuhota ja täyttää vieri viereen rakenetuilla rumilla rakennuksilla, kuten täällä on tapana viime aikoina ollut. Elämisen taidetta Tuusulassa, jotenkin tämä ei nyt toteudu tätä suunnitelmaa katsoessa.

18. Mielipide

MUISTUTUS:

1.TUKIASEMAT

Digita Oy:n tulevat tukiasemat tulee sijoittaa maisemaan sopivasti; mahdollisimman hyvin korkeiden puiden sivuun; ei maaseudun kulttuurimaisemaa visuaalisesti pilaten. Tukiaseman ympärillä pitää myös säilyttää riittävän suuri varoalue asutukselta tukiaseman mahdolliset terveysvaikutukset huomioiden.

2. KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO

”Suunnittelualue on pohjavesialuetta, ja Tuusulanjoen ympärillä on tulvivaa aluetta.” Pohjavettä koskien: ” Ympäristökeskus on tuonut esille alueen rakentamisesta pohjavedelle ja vedenotolle aiheutuvaa riskiä myös muissa Lahelan alueelle sijoittuvista

asemakaavoista, yleiskaavasta ja yleissuunnitelman päivityksestä antamissaan lausunnoissa. Nämä aiemmat lausunnot tulee myös huomioida kaavatyössä.”

Miten olleet huomioineet aiempia lausuntoja tässä kaavatyöskentelyssä?

Luonto ja hulevesi -kohta:

”Lahelanpellon kaavoituksessa tulee huomioida, että virkistyskäyttöpaineet alueella moninkertaistuvat lähialueiden asukasmäärän kasvaessa. Knaapin metsän vanhalle alueelle (keskialueet) ei tule osoittaa minkäänlaista virkistyskäyttöä, vaan virkistyskäyttö tulee ohjata nuoremman metsän puolelle sekä kokonaan metsäalueen ulkopuolelle. Vanhan ja luonnontilaisen metsän säästyminen virkistyskäyttöpaineilta ja muodostuvilta polkureiteiltä edellyttää, että myös nuorempi metsä alueella säästetään.”

-> Vastauksesta: Knaapin metsän vanha alue on merkitty asemakaavaluonnoksessa lähes kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueeksi SL.

Edellä mainittuihin liittyen painotan, että Ympäristökeskuksen huomiot pitää ottaa vakavasti ja vielä tarkemmin kaavasuunnittelussa huomioon. Knaapin metsä tulee säilyttää kokonaisuudessaan, ei vain lähes kokonaan. Myös nuorempia metsäalueita tulee säilyttää riittävän runsaasti.

3. VARAA OLLA KUUNTELEMATTA ASIANTUNTIJOITA?

Aiemmat ”Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet, lausunnot ja niihin laaditut vastineet.” Esim. juuri Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kohdalla. Lausunnot ja suositukset eivät vaikuta ihan toteutuvan kaavasuunnitelmassa. Onko Tuusulan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä asiaa tarkastellen turvallista, ihmisten etuja ajavaa ja todella varaa poiketa niistä? Sekä alueen asukkaiden, alueen todellisten asiantuntijoiden esille tuomista tärkeistä huomioista? Esimerkiksi kerran tuhottuja metsä- ja peltoalueita ei saada myöhemmin koskaan enää takaisin. Pohjavesialueella ja vedenottamon alueen läheisyydessä toimimisen suhteen ei ole varaa vahinkoihin ja virheisiin, yhteenkään.

4. KUSTANNUKSET

Onko hankkeen kustannusarvioissa otettu huomioon lähivuosien kustannusten nousu?

Yleinen kunnan periaate on ollut, että kunnallistekniikan ja infran rakentamisen kulut pitäisi pystyä kattamaan tonttimyynnillä, mutta tässä tapauksessa kulut ovat miljoonia yli tonttimyynnistä arvioidun saatavan tulon. Miten tätä perustellaan?

5. POHJAVEDEN SUOJELU & VEDENOTTAMON ALUE

Pohjavesialueella on erityisen tärkeää huomioida alueella tehtävien toimien vaikutus ja pohjaveden suojelu. Sammonmäen kohdalla on pohjaveden laadulle ymmärtääkseni käynyt jotain. Kuinka paljon benchmarkkaatte esim. Sammonmäestä saatuja kokemuksia tässä?

Miten kaavan mahdollistama toiminta ja erityisesti pohjaveden suojelua koskevat yleismääräykset on mahdollista yhteensovittaa? Miten varmistatte, että asemakaavaratkaisu ei aiheuta haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun, määrään ja virtauksiin?

Miten varmistatte, että rakennuttajat seuraavat rakennustapaohjeita, esim. pohjaveden turvaamiseksi? Kuinka usein tai miten tulette seuraamaan pohjaveden laatua?

Painotan, että vedenottamon alue pitää rajata riittävän suureksi ja myös turvalliseksi ilkivallalta.

6. RAKENTAMISEN SIJOITTUMINEN

Paikkapaikoin maaperän heikko laatu rakentaa, sekä tulva-alttius kyseenalaistuttavat vahvasti edelleen. Rakentamiselle tilaa löytyisi kyllä muualtakin Tuusulasta, paljon paremmalla maaperällä ja ei-tulvaalttiudella.

Konkreettisena toimena: Maaseutumaisen kulttuurimaiseman tuhoaminen Lahelanpellon puolelta tulee minimoida. Suosittelisin esimerkiksi poistamaan kaiken rakentamisen Lahelanpellon puolelta; eli Lähteentien ja Lahelankaarteen oikealle puolelle sijoittuvat suunnitellut asuinalueet, eli ennen maatilaa ja maatilan jälkeen. Lähteentien vasemmalla puolella olevan asuinalueen poistaisin myös ja jättäisin kauniin koivikkometsän paikoilleen. Aurinkorinteen taaksetuleva alue OK.

7. ALKUPERÄISEN LUONNON SÄILYTTÄMINEN

Luonnontilaista metsää ja peltoa tulee jättää riittävästi lähiasukkaiden (joita tulee olemaan paljon) virkistyskäyttöön. Esimerkiksi Lähteentien vieressä oikealla puolella olevalle peltoalueelle suosittelisin asukkaiden iloksi ketokukkamaata, josta asukkaat voivat kerätä kukkia ilokseen.

Metsäalueiden hyvinvointivaikutukset ovat tulleet lehdistössäkin esille viimeisten vuosien aikana jo moneen kertaan, joten aitoja metsiä tulee säilyttää asukkaiden läheisyydessä siten, että niihin on kävelymatka; eikä tarvitse lähteä metsäreissulle autolla, taikka tuhota metsäalueita isoiksi parkkialueiksi.

Toivon, että pienille luontokaistaleille tilan jättö ei saa tarkoittaa sitä, että kaikki puut kaadetaan ensin maantasalle ja sitten ra-ken-ne-taan ja istutetaan luonnoksi kaistale tai puisto, jossa on pystyssä pari hassua istutettua, kitukasvuista puun tainta. Aitoa, jo nyt luonnollisesti kasvavaa luontoa (kasvit+puut) tulee jättää asutusten ja teiden väleihin.

Metsäpolkujen ja puistojen rakentuminen ei saa jäädä viimeiseksi, tyyliin 10 vuoden päästä, vaan niiden pitää valmistua alueen lisärakentamisen tahdissa.

8. ASUNTOJEN RAKENNUSTIHEYS

Suunnitelmissa asuntojen tiheydestä on jo hieman joustettu, mutta edelleen, liian tiuhaan rakentamista tulee välttää. Uusien asuntojen tulee tontin koolta ja

rakentamisen ilmeeltä istua ympäröivään maisemaan ja alueella jo olevaan rakennuskantaan.

9. LAHELAN KOULUN LÄHEISYYS

Suuri Lahelan koulu vaatisi läheisyyteensä helpon yhteyden lähimetsään, sekä erilaisia liikuntamahdollisuuksia. Jos alue rakennetaan liian täyteen, varsinkin asutuksesta, ei alueen asukkaiden ja koululaisten välttämättömiin oheistoiminta-rakennustarpeisiin jää myöhemmin mitään tilaa ja mahdollisuuksia. Alueen kaavasuunnitelmia olisi hyvä tarkastella enemmän yhteiskokonaisuutena.

10. TIEYHTEYDET JA LIIKENNE

Lähteentieltä Lahelankaarteelle yhteys, jossa kulkisi 2000 autoa vuorokaudessa kuulostaa hurjalta! Näin suuriliikenteinen tie suoraan asuinalueen keskeltä ei ole soveltuva ratkaisu.

Lähteentieltä Lahelanpellontielle, jossa asuinalue suunniteltu siten, että kulku onnistuu ainoastaan Lahelanpellontieosuuden kautta, ilman suoraa yhteyttä Aurinkorinteeseen; Tällainen sumppu ei onnistune turvallisuuden kannalta. Tieyhteys on saatava myös Aurinkorinteen takaa.

Miten taklataan liikenteen melu, pöly ja tärinä. Sekä rakennusaikana että sen jälkeen? Entä miten kontrolloidaan liikenteen määrää ja nopeutta?

11. KAAVAN TOTEUTUMISEN KONKREETTISET VAIKUTUKSET

Mitä kaavan toteutuminen tällaisenaan tarkoittaisi alueen nykyisille ja tuleville asukkaille, eläimille, luonnolle ja kiinteistöjen arvoille? Kaavan varsinkaan mahdollisia negatiivisia vaikutuksia ei olla tuotu esille tasapuolisesti.

12. LAUSUNTOJEN MÄÄRÄ

Sammonmäen suunnitelman kohdalla lausuntoja on saatu useammalta taholta. Miksei ole lausuntoa esimerkiksi: Uudenmaan ELY-keskukselta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta, Pelastustuslaitokselta, kenties myös esim. Puolustusvoimilta ja Ilmatieteenlaitokselta (tuleviin ilmasto-olosuhteisiin liittyen, kun tulvat lisääntyvät ilmastonlämpenemisen takia).

Esimerkiksi kerran tuhottuja metsä- ja peltoalueita ei saada myöhemmin koskaan enää takaisin. Pohjavesialueella ja vedenottamon alueen läheisyydessä toimimisen suhteen ei ole varaa vahinkoihin ja virheisiin, yhteenkään.

19. Mielipide

1. LUONNOLLISTEN METSÄALUEIDEN MAKSIMAALINEN SÄILYTTÄMINEN

Luonnollisen metsäalueen säilyttämisen etuja ovat,
*että sitä voi käyttää tasapuolisesti ja ilmaiseksi kaikki
*se on käytettävissä ympäri vuoden

*se ei vaadi vesiyhteyspistettä (kuten vaikka viljelypalstat) tai valaistusta
*se ei ole epäsiisti, eikä tuota meluhaittoja
*se ylläpitää ja hoitaa monipuolisesti terveyttä
*se ei vaadi ylläpitoon tai hallinnointiin varoja/resursseja
*se ylläpitää luonnon monimuotoisuutta
*se ravitsee luonnonmarjoin, -sienin ja -kasvein
*sitä pystyy hyödyntämään opetuskäytössä

Tuusulalla on oma ilmasto-ohjelma ja ilmastotavoitteita. Metsäalueita tuhotessa on hyvä huomioida, että: ”Yksi kuutio puuta sitoo keskimäärin noin 1 000 kiloa hiilidioksidia itseensä. Hehtaari suomalaista metsää sitoo keskimäärin noin 4 700 kiloa hiilidioksidia vuodessa.” -> yksinkertainen tapa tehdä ilmastotoimia on säästää metsää eikä tuhota sitä.

Metsän kasvaminen kestää kymmeniä ja satoja vuosia. Alueen rakentuminen ei voi mennä siten, että kaadetaan vanhaa puustoa pois ja istutetaan vähäsen sinne tänne uutta.

KTS. Lopusta linkit metsän vaikutuksiin liittyen.

2. KAAVA-ALUEEN KOHDISTUMINEN

Olen huolissani siitä, että tiet ja rakentaminen on suunniteltu alueelle, jolla on selvitysten ja lausuntojen mukaan todettu luontoarvoa ja suojelutarpeita. Suunniteltu väylä kulkisi osittain Knaapin metsän halki, joka on METSO I -luokan kohde, joten se tulisikin säilyttää kokonaisuudessaan. Suunnitelma ulottuu myös lähdealueille, jotka pitää ottaa riittävän laajasti huomioon, rajausta ei voi tehdä liian läheltä. Vilkkaasti liikennöity väylä kulkisi myös ainutlaatuisen perinnemaiseman ja maatilan vierestä. Juuri tällainen tyypillinen maisema on houkutellut aikoinaan alueelle ihmisiä, eikä idyllistä ilmettä ja ainutlaatuista luonnonrauhaa (mutta kuitenkin lähellä pääkaupunkiseutua) ole varaa menettää.

3. POHJAVEDEN SUOJELU

Onko riittävät ja kaikki tarpeelliset selvitykset tehty pohjaveden suojaamiseksi? Eikä vain tehty selvityksiä, vaan tullaanko myös noudattamaan kaikkia tärkeitä huomioita ja suosituksia?

Koska alueella on paineellista pohjavettä ja mahdollisia happamia sulfaattimaita, niin onko virtausmallinnuksia, suojaetäisyysanalyysejä tai riskien kokonaisarviointia tehty? Ja jos ei ole tehty, niin miksi ei? Eikö ympäristölainsäädännön ennaltaehkäisyn vaatimuksiin kuulu nämä?

Eikös vesilaitoskin ollut jo aiemmin kyseenalaistanut sen, miten vedenhankinta voidaan turvata, jos rakentamista ja siten myös riskejä lisätään pohjavesialueille? Ja siltikinkö kaavaa oltaisiin viemässä eteenpäin ennen kuin nämä riskit olisi selvitetty?

4.SUOJELTAVAT LUONTOALUEET

Myös lähteet ja niittyalueet tulee huomioida suojeltuina/suojeluarvoin osoitettuina luontokohteina.

5.ALUESELVITYSTYÖ

Alueen nykykäyttö: Miten suunniteltu käyttö sopii yhteen alueen nykyisen käytön kanssa?

Välttämättömyytenä kaavasuunnittelijoille näkisin asukaskävelyn paikallisten asukkaiden kanssa, jotka kertoisivat alueen taustoista ja käyttötavoista tällä hetkellä. Käymättä itse paikan päällä kokonaisuus ei hahmotu samalla tavoin.

6.TIEDOTUSTOIMINTA

Kaavan lähiasukkaita olisi pitänyt mielestäni tiedottaa mahdollisuudesta vaikuttaa kaavaan postilaatikoihin jaettavin infomateriaalein, sekä asiasta olisi kuulunut olla muistutus ja alueen asukkaiden haastattelut myös paikallislehdessä.

Jokaisen hankkeenne kaavaprosessi osoittaa sen, että mikä merkitys on asukkaiden ja muiden lausunnon antajien huomioinneilla suunnittelussa; onko niillä todellisuudessa mitään paino-arvoa. Toivon, että tämä kaavaprosessi antaa aihetta luottaa siihen, että tärkeät huomiot otetaan huomioon suunnittelussa.

7.JÄRJESTELMIEN TOIMIVUUS

Pyydän huomioimaan jatkossa, että

*Palautelomakesivunne pitää olla mahdollista jakaa sivuston suoran linkin kopiomalla myös muihin kanaviin. Nyt tämä ei valitettavasti onnistu.

*Palautelomakkeen pitää lähteä sujuvasti. Nyt ”lähetetty” kuittausta ei lomakkeen päivityksestä huolimatta tullut. Uskonkin, että valitettavasti usea palaute on jäänyt teille tulematta läpi lomakkeen lähetysongelmien takia.

LINKIT:

* Tutkimus paljastaa - ihminen elpyy tehokkaammin ikärakenteeltaan vanhemmissa metsissä | Helsingin yliopisto. 14.5.2025

* Mitä tiedetään metsän terveyshyödyistä? Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 2018.

* Piipahdus luonnossa voi tehdä terveydelle ihmeitä: Suomalaisselvitys löysi lukuisia hyötyjä. Terveys|Sadan tutkimuksen yhteenvedossa selvitettiin, miten luonto vaikuttaa mielenterveyteen, fyysiseen terveyteen ja kehon puolustusjärjestelmien toimintaan. Helsingin Sanomat 29.10.2025 (aukeaa vain lukuoikeudella).

* Luonto voi tarjota Suomelle jopa satojen miljoonien eurojen hyödyn kansantautien torjunnassa. Erityisesti masennuksen, kakkostyypin diabeteksen ja astman torjunnassa luonto on tärkeä. Lähiluonnon vähentäminen nostaa tutkimuksen mukaan näiden sairauksien kustannuksia. Yle.fi 29.10.2024

* Tiesitkö tätä metsien terveyshyödyistä? Esittelemme kuusi näkökulmaa WWF, 2022.

* Luonnolla on tutkitusti suuria terveysvaikutuksia – ”Olet, mitä syöt, juot, hengität ja kosketat” WWF, 2020.

* Kyselytutkimus: Kuntavaaleissa lähimetsien säilyminen on tärkeä teema valtaosalle suomalaisista. Suomen Luonnonsuojeluliitto 2025.

20. Mielipide

Perustelut vastalauseelle:

1. Ympäristövaikutukset: Kaavan ympäristövaikutukset ovat merkittävät ja huolestuttavat. Kaava uhkaa alueen lähiluontokohteita, ja muutoksen myötä maisema- ja luontoarvot heikentyisivät merkittävästi. Tämä puolestaan vaikuttaa negatiivisesti asukkaiden virkistyskäyttömahdollisuuksiin. Knaapin metsä, jossa on paljon vanhoja puita, kuusikkoa ja harvinaista lehtoa, asuttaa erilaisia, jopa uhanalaisia lintuja, ja muitakin metsän eläimiä. Muutin perheeni kanssa Lahelaan Helsingistä vuonna 2021 juurikin lähiluonnon vuoksi. Olemme nauttineet suuresti alueen luonnosta ja sen tarjoamista rauhallisista kävelyretkistä metsissä ja hiihtolenkeistä peltojen laidoilla, ja nämä mahdollisuudet katoaisivat kaavan myötä. Olen mainostanut Tuusulaa asuinpaikkana muillekin luontoa arvostaville tutuille. Toivon ettei tässä käy niin, että meidän tulee muuttaa toisaalle lähemmäs luontoa.

2.Asukkaiden mielipiteet: Kaavan nähtävillä olon aikana on tullut ilmi, että moni alueen asukkaista vastustaa kaavaa. Asukkaiden mielipiteet ja huolenaiheet tulee huomioida kaavaprosessissa. Olen keskustellut usean naapurini kanssa, ja yhteinen huolemme on, että kaava heikentää elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä alueella.

3.Kunnan strategiset tavoitteet: Kaava ei ole linjassa kunnan kestävän kehityksen periaatteiden kanssa. Pormestari Kalle Ikkelä on kertonut seuraavaa: ”Visio tarkoittaa meille sitä, että Tuusulassa voi rakentaa omannäköisensä elämän. Meillä on tarjota pienen kunnan turvalliset puitteet, pääsy luontoon kotiportailta...” Alueen kehittäminen kaavan mukaisella tavalla ei tue tätä sanomaa.

Pyydän, että kaava numero 3651 hylätään ja että kaavaprosessi käynnistetään uudelleen, huomioiden asukkaiden mielipiteet ja ympäristövaikutukset paremmin.

21. Mielipide

1. Pohjavesialue Alueella on paljon lähteitä ja pohjavesi pinnalla. Rakentamista on suunniteltu myös kosteille alueille, joille kunnan käyttämä konsultti ei suosittele rakentamista. Alueen vesiolosuhteet täytyy tutkia erittäin huolellisesti, jotta pohjaveden laatu ei vaarannu. **Kosteimpiin kohtiin rakentamista tulisi kokonaan välttää, koska ilmastonmuutoksen myötä riski tulviin lisääntyy.** Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunto: ”Suunnittelualue on pohjavesialuetta, ja Tuusulanjoen ympärillä on tulvivaa aluetta. Pohjavettä koskien: ”Ympäristökeskus on tuonut esille

alueen rakentamisesta pohjavedelle ja vedenotolle aiheutuvaa riskiä myös muissa Lahelan alueelle sijoittuvista asemakaavoista, yleiskaavasta ja yleissuunnitelman päivityksestä antamissaan lausunnoissa."

"Suunnittelualue on suurimmalta osin savista aluetta. Monin paikoin rakennettavuus on heikkoa ja edellyttää paalutusta ja/tai stabilointia. Pohjavesi on suurelta osin suunnittelualuetta paineellista. **Teiden ja rakennusten paalutus ja stabilointi aiheuttavat riskiä pohjavedelle.** Kaavatyössä tulisikin jättää huonon rakennettavuuden alueet rakentamisen ulkopuolelle, tehdä tarkemmat selvitykset happamien sulfaattimaiden esiintymisestä alueella, jättää riittävä suojavyöhyke vedenottamon ympärille sekä selvittää rakentamisen vaikutukset pohjaveden pinnankorkeuteen ja laatuun. Rakentamisesta ei saa aiheutua haitallisia vaikutuksia pohjaveteen eikä vedenotolle. Kaavamääräyksissä tulee edellyttää mm. pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja siihen liittyvää tarkkailuohjelmaa sekä likaisten hulevesien johtamista hulevesiviemärissä pohjavesialueen ulkopuolelle."

Nämä aiemmat lausunnot tulee huomioida kaavatyössä huolellisesti

Pohjavesialueella on erityisen tärkeää huomioida alueella tehtävien toimien vaikutus ja pohjaveden suojelu. Erityisen tärkeää on varmistaa, että asemakaavaratkaisu ja esim. rakentamisen järeä paaluttamisen tarve ei aiheuta haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun, määrään ja virtauksiin. Lisäksi vedenottamon alue tulee rajata riittävän suureksi ja turvalliseksi. **Pohjavesialueella ja vedenottamon alueen läheisyydessä ei ole varaa vahinkoihin ja minkäänlaisiin virheisiin.**

2. Alueen luontoarvot ja hulevesi Lahelanpellon kaavoituksessa tulee huomioida virkistyskäyttöpaineiden moninkertaistuminen asukasmäärän kasvaessa ja yli tuhannen lapsen koulun rakentuessa alueelle, jolla ei ole minkäänlaista olemassaolevaa 1000 lapsen koulun tarvitsemaa virkistysaluetta. Vrt. Rykmentinpuiston vastaavan kokoinen koulu tukeutuu Urheilukeskuksen palveluihin ja virkistysalueeseen. Keski-uudenmaan ympäristökeskus on lausunut: "Knaapin metsän vanhalle alueelle (keskialueet) ei tule osoittaa minkäänlaista virkistyskäyttöä, vaan virkistyskäyttö tulee ohjata nuoremman metsän puolelle sekä kokonaan metsäalueen ulkopuolelle. **Vanhan ja luonnontilaisen metsän säästyminen virkistyskäyttöpaineilta ja muodostuvilta polkureiteiltä edellyttää, että myös nuorempi metsä alueella säästetään. Maankäytön muutokset ja rakentaminen alueella tulee kohdistaa ainoastaan metsäalueiden ulkopuolelle.** "
Myös sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen ja sen myötä tuulisuuden lisääntyminen tulisi huomioida säästämällä metsäiset alueet rakentamiselta. Suunnittelualueen metsäsaarekkeet, puistoalueet ja reitit rakenteineen (levehdyspaikat penkki-pöytäryhmineen, katokset yms.) tulee suunnitella niin, että niitä voidaan hyödyntää monipuolisesti opetuksessa. **Koulun lähiympäristön tulee tukea lasten fyysistä hyvinvointia ja myös mielenterveyttä.** Lahelankaarre-niminen tieyhteys ja rakentaminen Lahelan vedenottamon läheisyydessä, kohdistuvat alueille, joilla on huomattavia luontoarvoja ja suojelutarpeita. Suunniteltu väylä kulkee osittain Knaapin metsän halki, joka on METSO I -luokan kohde, ja ulottuu lähdealueille.

Hulevesistä Keski-Uudenmaan ympäristökeskus toteaa: (Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet, lausunnot ja niihin laaditut vastineet) ”Koko Lahelanpellon rakentuvalle alueelle tulee laatia kaavavaiheessa hulevesiselvitys- ja suunnitelma, jotka luovat pohjan alueen hulevesihallintarakenteiden suunnittelulle. Kohde on vesiensuojelun näkökulmasta aivan poikkeuksellisen herkkä ottaen huomioon sijainnin sekä pohjavesialueella että Tuusulanjoen varressa. Alueella on näin ollen monta osaaluetta, joiden yhteisvaikutukset on huomioitava jo kaavavaiheessa, jotta vesienhallinnan tilavarauksiin voidaan varautua ja laatia soveltuvat kaavamääräykset. Äärimmäisen tärkeää on mahdollisimman moniportainen hulevesien hallinta olosuhteet huomioiden. Jokirantaan ohjattavan virkistysreitin osalta on huomioitava Tuusulanjoen tulvaherkkyys. Reitti on sijoitettava riittävän kauaksi joenrannasta. Hulevesisuunnitelmassa tulee arvioida valuma-alueen korkosuhteet ja tulvimisherkkyys sekä riittävä etäisyys virkistysreitin ja joen välille, lähtökohtaisesti kuitenkin min. 30 metriä riippuen rannan jyrkkyydestä. Jyrkällä rinteellä tai rantapenkereellä eroosioriski kasvaa, jolloin etäisyyden tulee lähtökohtaisesti olla suurempi, mutta toisaalta tasaisemmalla alueella puolestaan joen tulvimispotentiaali kasvattaa suositeltavaa etäisyyttä. Lisäksi jokirannan virkistyskäyttöä suunnitellessa lähtökohtana tulee olla uhanalaisen jokihabitaatin ja sen ympäristön luonnon ja lajien elinympäristöjen turvaaminen. Lähtökohtaisesti olemassa oleva puusto tulisi säilyttää, jotta voidaan minimoida eroosioriski Tuusulanjokeen. Mahdollisuuksien mukaan tulee myös pohtia puuston istuttamista alueelle ja erityisesti jokivarteen, jotta voidaan paremmin turvata Tuusulanjoen lajien elinympäristöt.”

Nämä ympäristökeskuksen lausunnot tulee ottaa erittäin vakavasti ja huomioida kaavasuunnittelussa tarkasti.

3. Tieyhteydet ja läpiajo asuinalueen halki Asuinalueen läpi voisi suunnitelmien mukaan ajaa sekä pohjois-etelä, että itä-länsisunnista: Pohjoisesta Lähteentien kautta ja Lännestä Lahelanortta. Lähteentieltä Lahelankaarteelle olevalle yhteydelle on laskettu 2000 autoa vuorokaudessa. **Lahela on asuinalue, jonne ei ole tarpeellista tuoda läpiajomahdollisuutta.**

Kaavassa tulee huomioida iltakäytön kulku koululle sekä pysäköinti niin, että se ei aiheuta haittaa asumiseen esim. läpiajona Lähteentien kautta asuinalueen halki. Vrt. Järvenpään Aino Areenan sijainti ja pysäköintiongelmat sekä häiriöt asumiselle, kun Areena sijaitsee asuinalueen sisällä. Nykyiset pääväylät vetävät erittäin hyvin eikä Lahelan Orren tuoma hyöty matka-aikaan ole paria minuuttia enempää. Asuinalueelle ei tule luoda mahdollisuutta läpiajoon, eikä rikkoa tärkeää Tuusulanjoen viheryhteyttä, eikä myöskään investoida kuntalaisten rahoja erittäin kalliiseen Lahelanorren siltaan. Kehitetään mieluummin toimivia kevyenliikenteenväyliä. Sadat Lahelan lapset ovat vuosikymmeniä kulkeneet kouluihinsa Mikkolaan ja koulukeskukseen kevyenliikenteen väyliä Tuusulanjoen yli. Lahelan kouluun tulevat lapset pääsevät mainiosti kulkemaan kevyen liikenteen väyliä toiseen suuntaan joen yli Mikkolan suunnalta, jos sieltä on kouluun tulijoita. **Kannustamme lapsia hyötyliikuntaan.**

4.Kevyenliikenteen väylät Tuusulanjokilaaksoon on suunnitteilla kevyenliikenteenväyliä. Näille uusille reiteille on oltava hyvät yhteydet kaikista suunnista lähialueen asuinalueilta. Tärkeää on saada sujuva kevyenliikenteen yhteys Hyrylän palveluiden ääreen, ilman katkeilevaa pyörätietä ja monia tienylityksiä. Kevyenliikenteenväylä Hyrylän suuntaan olisi hyvä olla sellainen, että sitä voidaan tulevaisuudessa kulkea esim. pienellä automaattisella sähköbussilla. Kestävä kehitys olisi huomioitava myös kaavoituksessa erilaisina tulevaisuuden liikkumisen mahdollisuuksina. Hyvät ja toimivat kevyenliikenteen yhteydet sekä kevyet joukkoliikenneratkaisut korvaavat Lahelan Orren ja ovat huomattavasti kustannustehokkaampia. **Yksityisautoiluun kannustaminen ei ole kestävää tulevaisuutta**

5.Tuusulanjoen viheryhteys Arvokas jokilaakso tulee rauhoittaa rakentamiselta ja isolta tieyhteydeltä. Tuusulan kunnan tilaamassa Lahelan Lähteen luontoselvityksessä todetaan joen muodostavan tärkeän ekologisen yhteyden, joka edellyttää jokivarren jättämistä rakentamattomaksi. Jokivarren alueet ovat asukkaiden virkistyskäytön tärkeä kohde, koska Lahelassa ei ole varsinaisia metsäalueita. Lahelan lähteen alueen luontoselvitys.pdf

5.2 Ekologiset yhteydet

Tuusulanjoen varsi muodostaa tärkeän ekologisen yhteyden, joka sopii sekä vesiympäristön että maaympäristön lajien kulkuyhteydeksi. Yhteys jatkuu etelään Vantaanjoen varrelle ja pohjoiseen Tuusulanjärven länsirantaa pitkin. Yhteys on merkitty myös Tuusulan yleiskaavan 2040 Viheralueet- ja yhteydet ja luontoarvot -teemakarttaan. Yhteyden toimiminen edellyttää jokivarren jättämistä rakentamattomaksi.

6.Alueen palvelutarpeet

Lahelan koulu toisi Lahelaan noin 500 yläkouluikäistä, jotka tarvitsevat palveluita ja harrastusmahdollisuuksia. Lahelanpelto III kaavassa ei ole tarjolla alueita, joissa voisi olla palveluita. Koulun tontti eikä sitä ympäröivä ”puistoalue” tarjoa koululaisille eikä asukkaille riittäviä mahdollisuuksia liikkumiseen ja rauhoittumiseen. **Alueen koululaisten ja kasvavan asukasmäärän välttämättömiin oheispalveluihin tarvitaan tilaa ja kulkuyhteydet**. Niinpä Lahelanpelto III kaavassa tulee huomioida riittävästi metsä- ja puisto- sekä palvelualueita. Lisäksi tarvitaan suorat kevyenliikenteen kulkuyhteydet Hyrylään ja urheilukeskukseen. Lahelan palvelut ovat rajalliset, joten toivottavasti päättäjät vielä harkitsevat yläkoulun jättämistä nykyisen koulukeskuksen tontille, jossa on yläkoululaisten tarvitsema infra helposti saavutettavissa (esim. kaupat, ravintolat, urkka, uimahalli, kirjasto, kuntosalit). **Kunnan elinvoima ei lisäänny tuomalla yläkoululaiset asuinalueen keskelle palvelutyhjiöön.**

7. Asiantuntijoiden ja asukkaiden kuuleminen Aiemmat Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mielipiteet, lausunnot ja niihin laaditut vastineet tulee huomioida

kaavatyössä. Esim. juuri Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen osalta lausunnot ja suositukset eivät vaikuta riittävästi toteutuneen kaavasuunnitelmassa. Alueen asukkaat ovat esittäneet huolensa ja antaneet palautetta tähän suunnitelmaan sekä lisäksi aiemmin esillä olleisiin koulun puistoalueen ja Lahelanorren suunnitelmiin. Nämä tulisi paremmin huomioida kokonaisuutena kaavasuunnittelussa. Kaavasuunnittelijat eivät asu Tuusulassa, joten hyvän suunnitelman tekemiseksi on asiantuntijoita ja asukkaita ehdottomasti kuultava huolellisesti ja otettava saatu palaute ja asiantuntijoiden lausunnot vakavasti. Asukkaiden vaikuttamisen ja kunnan päätöksenteon kannalta on erittäin huolestuttavaa tehdä pieniä tilkkutäkkikaavoja – alueen kokonaisuus ei hahmotu kunnolla päättäjille saati asukkaille. Myös kuntakehityslautakunnan tulee perehtyä lausuntoihin huolella ja olla vastuullisessa roolissaan erityisen tarkka erityisesti ympäristökeskuksen lausuntojen toteutumisesta.

Muita huomioita:

-Lahelan koulun tontin ja suunnitellun asuinalueen välissä on vain iso oja, eikä lainkaan suojakasvillisuusvyöhykettä. Koulun puistoalue koostuu hulevesialtaasta, isoista ojista sekä tulvaniitystä, joten koulun **tontin ja koulua ympäröivien ojien viereiset pienet metsäalueet tulee säästää rakentamiselta**, sillä koululla ei ole lähimetsää eikä edes kunnon puistoaluetta ympärillään.-Olemassa olevan asutuksen ja kaavoitettavan alueen väliin tulee aina jättää VL-alue. Tässä suunnitelmassa näin ei ole toimittu.

-Pientalovaltaisella alueella ei ole tarvetta viljelypalstoille. Viljelypalstat ovat käytössä vain muutaman kuukauden vuodessa ja ne vaatisivat vesipisteen. Metsäalueet ovat käytettävissä kaiken ikäisten virkistymiseen ympäri vuoden. **Säästetään mieluummin metsäiset alueet yhteiseen ja yhteisölliseen vapaa-ajanviettoon kaiken ikäisille.**

-Suunnitellun koirapuiston saavutettavuus eri suunnista kevyenliikenteenreittejä tulee varmistaa.

Viisautta on harkita tehtyjä päätöksiä uudelleen maailman muuttuessa. Viisautta ei ole tehdä lasten ja veronmaksajien kannalta toimimattomia, riskillisiä ja kalliita, vuosikymmeniä perheiden arkeen vaikuttavia ratkaisuja.

22. Mielipide

Hei ohessa vastineeni Lahelanpelto 3 kaavaehdotukseen, koska tänään 15.6.2025 kuvan mukaisesti linkkinne ei toimi.

Ehdotus ei ota riittävästi huomioon maaperän muotoja sekä laatua ja lainsäädännössä suojeltuja eläinlajeja eläinten elinpiiriasioissa. Lisäksi tuodaan tarpeettomasti vilkas liikenneyhteys asutuksen keskelle. Hyvinkääntien liikennejärjestelyt ovat parantaneet aiempia liikenneasioita Lahelan alueella merkittävästi, mitä ei ole huomioitu. Suunnitelluilla tielueilla on todennäköisesti tärinäongelmaa maaperän takia tai ainakin maamassoitteluja tarvittaisiin suunnitelmaan mukaiseen toteutukseen paljon ja toteustus olisi hyvin kallis. Lisäksi Lahelanorsi tuottaisi melua ja pölyä laajalti. Teiden kunnossapito heikentäisi myös Tuusulanjoen vedenlaatua. Alempana joessa on

suojeltuja vedessä oleviä lajeja ja suojeltuja lintulajeja. Myös koulun paikka on huono. Häriskiven alueen lapset huomioiden koulun paras paikka olisi Vaunukankaan koululla. Ihmisten käyttäytyminen ja tarpeet ovat muuttuneet korona-aikana, joten kaavaehdotus ei ole enää tarpeiden mukainen. Lisäksi ehdotus ei huomioi muita kaava-ehdotuksia ja liikennemuutoksia,joita on tehty ja toteutettu jo aiemmin.

Halyan vastauksen, että palautteeni on kirjattu vastaanotetuksi ja että palautelinkki ei ole toiminut vastausaikana. Lisäksi linkkiä painamalla sivusto ilmoitettiin turvattomaksi.

[vastattu]

23. Mielipide

Liitteessä mielipiteemme aiheesta Lahelanpelto III, kaava numero 3651, asemakaavan ja asemakaavan muutoksen luonnos.

LIITE:

Viitaten 18.11.2024 jättämäämme mielipiteeseen sekä siitä laadittuun vastineeseen esitämme täten täydennetyn näkemyksemme Lahelanpelto III -asemakaavaehdotukseen (nro 3651) liittyen. Huomautamme, että aikaisemmat esittämämme perustellut huolet ja kyseenalaistukset ovat edelleen osin vailla yksilöityä, lainopillisesti perusteltua tai tieteelliseen asiantuntijaselvitykseen nojaavaa vastausta. Tältä osin kaavahankkeen suunnitteluperusteet eivät edelleenkään täytä hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaisia hallinnon oikeusperiaatteita, erityisesti tarkoitussidonnaisuuden ja riittävän selvittämisen vaatimuksia.

1. Pohjavesialueen suojelu ja riskienhallinta

Kaavaehdotuksessa on sivuutettu pohjaveden suojelun kannalta keskeinen varovaisuusperiaate, jonka mukaan kriittisten vedenhankintakohteiden läheisyydessä rakentamista, mukaan lukien katu- ja tierakenteet, hulevesijärjestelmät sekä maanrakennustoimenpiteet, on rajoitettava merkittävästi. Kuten aiemmassa mielipiteessämme (18.11.2024) esitimme, Lahelan vedenottamon suojaamiseksi on perusteltua edellyttää rakentamatonta vyöhykettä, joka vastaa vastaavien kohteiden, kuten esimerkiksi Espoon Mankkaan ja Turun Halisten pohjavesialueiden suojaustasoa. Yli 200 metrin suojaetäisyys ei ole poikkeus, vaan useissa kohteissa vakiintunut vähimmäistaso. Erityisesti määritys on tarpeen silloin, kun virtausmallit ovat epävarmoja tai niitä ei ole tehty, pohjaveden virtausolosuhteita ei ole perusteellisesti selvitetty ja maaperä on häiriöherkkää rakentamisen vaikutuksille.

Erityisen huolestuttavaa on, että kaava-alueelle kohdistuu samanaikaisesti rakentamisen ja hulevesien hallinnan vaikutuksia, joiden yhteisvaikutusta pohjaveteen tai maaperän kemialliseen tilaan ei ole arvioitu. Erityisesti sulfaattimaiden mahdollinen hapettuminen pohjaveden pinnan laskun seurauksena yhdistettynä hulevesien imeytymiseen voi lisätä metallien liukenemista ja happamien yhdisteiden kulkeutumista pohjavesimuodostumaan. Tämäntyyppisten ilmiöiden todennäköisyys voi jäädä tunnistamatta ilman riittävää mallinnusta.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004), ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 ja 7 § sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 ja 54 § mukaisesti vaikutusten tunnistaminen, torjunta ja riskien ehkäisy tulee tehdä ennakollisesti. Mikäli rakentamista osoitetaan vedenhankinnan kannalta herkällä alueella ilman kattavaa pohjavesiriskiarviota, suunnittelu ei täytä lain edellyttämää haittojen ennaltaehkäisyn vaatimusta eikä pohjaveden suojelun velvoitetta.

Ramboll Finland Oy:n laatima pohjavesiselvitys (päivitys 13.9.2023) ei ole varsinainen pohjavesiriskiarvio. Se ei sisällä virtausmallinnusta, vedenottamon vaikutusalueen hydrogeologista tarkastelua, eikä siinä käsitellä kattavasti rakentamisen tai tieverkoston aiheuttamia riskejä, kuten esimerkiksi polttoainevuotoja, suolojen päästöjä tai valumavesien imeytymistä. Selvityksestä puuttuu myös yksiselitteinen kanta suojaetäisyyden määrittämiseen. Tällaiset puutteet asettavat kyseenalaiseksi sen, voidaanko vedenottamon turvaaminen ja kaavan vaikutusten arviointi katsoa lain edellyttämällä tavalla tehdyksi. On huomattava, että myös Uudenmaan ELY-keskus on kaavan valmistelun aiemmissa vaiheissa lausunnossaan 13.12.2023 tuonut esiin useita pohjavesisuojeluun liittyviä riskejä ja epävarmuuksia. Lausuntoon ei ole annettu sisällöllisesti vastaavaa tai riittävää selvitystä, vaan huomiot on sivuutettu ilman konkreettisia toimia. Tämä heikentää kaavaehdotuksen uskottavuutta ja hyväksyttävyyttä sekä viranomaisarvioinnin että hallintoprosessien kannalta.

Oikeuskäytännössä on useissa tapauksissa korostettu, että kaavoitus pohjavesialueilla edellyttää ennakoivia ja riittäviä selvityksiä jo ennen kaavan hyväksymistä. Jos kaava hyväksytään ilman ajantasaisia selvityksiä pohjaveden suojelun kannalta kriittisistä olosuhteista, kuten virtausolosuhteista, maaperän suojaavuudesta tai lähteistä, voidaan koko kaava myöhemmin todeta lainvastaiseksi. Hallintotuomioistuimet ovat todenneet, että kaava ei voi perustua puutteellisiin tai keskeneräisiin pohjavesiselvityksiin, eikä ole riittävää siirtää vaikutusten arviointia myöhempiin suunnitteluvaiheisiin. Kaavan on täytettävä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset selvitys- ja vaikutusarviointivaatimukset jo ennen hyväksymistä, ja pohjavesiriskien ennaltaehkäisy on oltava suunnittelun lähtökohta.

2. Happamien sulfaattimaiden riskit ja kaavoituksen ajoitus

Kaavaselostuksessa tunnistetaan mahdollisesti happamien sulfaattimaiden esiintyminen VL-, SL- ja katualueilla. Näiden maiden häirintä voi aiheuttaa vakavia ympäristöhaittoja, kuten metallien liukenemista ja vesistöjen happamoitumista, erityisesti mikäli maata kaivetaan, kuivatetaan tai muokataan ilman asianmukaisia varotoimia ja hallintasuunnitelmaa (ks. SYKE, *Happamat sulfaattimaat – riskinarvio*, 2018).

Erityisesti tulee huomioida, että rakentamisen ja hulevesien hallinnan yhteisvaikutus voi lisätä hapettumisriskiä, mikäli maaperää häiritään samanaikaisesti pohjaveden pinnan laskiessa. Tämä voi johtaa happamien yhdisteiden kulkeutumiseen pohjavesiin ja pintavesiin. Rambollin laatimassa hulevesisuunnitelmassa (2023) ei ole arvioitu tätä ilmiötä eikä esitetty täsmällisiä teknisiä hallintakeinoja kriittisille alueille, kuten katujen ja VL-alueiden painanteisiin.

Kaavaviranomaisen vastineessa esitetty ajatus, jonka mukaan tarkemmat selvitykset ja ratkaisut tehtäisiin vasta toteutusvaiheessa, ei ole hyväksyttävä. Se siirtää vaikutusten arvioinnin ja torjuntatoimet liian myöhäiseen vaiheeseen, jolloin kaavan oikeusvaikutusten vuoksi vaihtoehtojen käyttöala on merkittävästi kaventunut. Mikäli alueella esiintyy myöhemmin laajamittaisia sulfaattipitoisia savikerrostumia, jotka voivat hapettuessaan aiheuttaa happamia valumia, voi alueen rakentaminen osoittautua ympäristöriskien ja kustannusten vuoksi mahdottomaksi. Tällöin valmisteltu kaava jää vaille toteutusta ja aiheuttaa hallinnollisia sekä taloudellisia ristiriitoja.

Kaavoittajan valitsema linja ohjata merkittäviä maaperäriskejä kaavamääräyksillä ja jättää yksityiskohtainen selvitystyö rakennuslupavaiheeseen on vakava poikkeama varovaisuusperiaatteesta ja vastoin hyvän kaavoituskäytännön periaatteita. Riskienhallinta ei voi perustua oletukseen siitä, että ongelmat ratkaistaan myöhemmin; tämä etenkin, kun kyse on maaperäolosuhteista, joiden muuttaminen jälkikäteen on teknisesti ja taloudellisesti vaikeaa tai mahdotonta. Kaavamääräysten tekninen tarkkuus ei korvaa puuttuvaa ympäristötietoa.

Perustuslain 20 §:n mukainen vastuu ympäristöstä sekä maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) 9 §:n ja ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 6 ja 7 §:n mukainen ennakoiva selvitys- ja torjuntavelvollisuus edellyttävät, että vaikutuksiltaan merkittävät riskit tunnistetaan ja hallitaan *ennen* kaavan hyväksymistä. Jälkikäteinen tutkimus rakennuslupamenettelyssä ei vastaa lakien henkeä, ei täytä ympäristöoikeudellisia reunaehtoja eikä takaa kaavan toteuttamiskelpoisuutta ekologisesti tai taloudellisesti kestävästi.

3. Rakennettavuus ja maaperäolosuhteet

Kaavan vastineasiakirjassa todetaan, että kaikkein heikoimmin rakennettaville alueille on osoitettu "mahdollisimman vähän rakentamista". Tämä ilmaus on epämääräinen, eikä se vastaa teknisrakentamisen käytäntöjä tai rakennettavuusluokituksen vakioituja periaatteita. Mikäli alueella esiintyy kantavuudeltaan tai stabiliteetiltaan kriittistä maaperää, kuten sulfaattimaita, pehmeikköjä tai löyhiä siltti- ja savikerroksia, tulee suunnitteluratkaisujen perustua yksilöityyn geotekniseen asiantuntija-arvioon. Painopisteen tulisi olla ensisijaisesti rakentamisesta pidättäytymisessä, ei pelkässä vähentämisessä.

Rambollin laatimassa rakennettavuusselvityksessä (2023) esitetään yleisluontoisia periaatteita painumien hallinnasta ja perustamistavoista, mutta selvityksestä puuttuu konkreettinen vyöhykkeistys tai teknistaloudellinen arvio eri alueiden toteuttamiskelpoisuudesta. Lisäksi on huomattava, että osa selvityksistä perustuu vuodelta 2019 olevaan tai sitä aiempaan aineistoon, eikä niitä ole päivitetty suhteessa nyt esitettäviin kaavaratkaisuihin. Tämä vaikuttaa kaavan vaikutusarvioiden luotettavuuteen ja voi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan muodostaa perusteen kaavan mitätöimiselle.

Paikkatietopohjaisen tarkastelun perusteella kaava osoittaa uusia asuinrakennusalueita ja katuverkkoa (esim. Lahelankaarre, Vapunkuja) alueille, jotka Rambollin kartan mukaan sijoittuvat huonosti rakentamiseen soveltuviin painanteisiin tai reuna-alueille. Ilman tarkkaa rakennettavuusvyöhykettä ja vaikutustarkastelua tämä lisää epävarmuutta kustannus- ja turvallisuusriskeistä ja heikentää kaavan hyväksyttävyyttä.

On syytä korostaa, että sekä maankäyttö- ja rakennuslaki että ympäristönsuojelulaki edellyttävät, että vaikutusten arviointi ja riskien ehkäisy toteutetaan nimenomaan kaavaprosessin aikana – ei vasta toteutussuunnittelun tai rakentamisen yhteydessä. Ennakoiva suunnittelu ja selvitysvelvollisuus ovat keskeisiä laissa vaadittuja edellytyksiä, eikä niitä voida siirtää myöhempään vaiheeseen ilman, että kaavan laillisuus vaarantuu. Pelkkä viittaus "mahdollisimman vähäiseen" rakentamiseen ei täytä näiden lakien selvitysvelvoitetta, eikä se tarjoa kestävää pohjaa teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoiselle kaavalle.

4. Lähteiden tunnistaminen ja oikeudellinen status

Kaava-alueelta on löydetty useita lähteitä, joista osa sijoittuu Knaapin metsään ja yksi ns. Anssin-Jukan puistoon. Kaavaselostuksen mukaan lähteet on rajattu rakentamisen ulkopuolelle, mutta asiasta ei ole esitetty dokumentoitua lähdeluetteloa tai karttaliitettä. Vastineessa viitataan lähteisiin ainoastaan yleisellä tasolla, ilman yksilöityjä paikkatietoja tai maastohavaintojen dokumentointia. Näin ollen lähteiden olemassaolo, tilanne ja ekologinen merkitys jäävät epäselviksi.

Lähteet ovat vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §:n tarkoittamia luonnontilaisia pienvesikohteita, joiden muuttaminen edellyttää erityistä lupaharkintaa. Ne voivat myös täyttää luonnonsuojelulain (9/2023) 64 §:n mukaiset luontotyypin suojelun kriteerit. Lisäksi lähteet muodostavat arvokkaita osia paikallisista valuma-alueverkostoista, joiden eheys on keskeistä myös EU:n vesipuitedirektiivin täytäntöönpanossa.

Lähteiden huomiointi kaavoituksessa ei voi rajoittua pelkkään sijainnin ulkorajaamiseen, vaan niiden ekologinen tila ja toiminnalliset yhteydet tulee arvioida asiantuntevasti. Pintavesiekosysteemien turvaaminen vaatii ekologisten yhteyksien ja valuma-alueiden säilyttämistä eheänä. Vaadimme, että lähteiden suojeluarvo ja -tarve arvioidaan vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisesti ja että kaava-asiakirjoihin liitetään selkeä kartta ja viite käytettyihin luontohavaintoihin.

Toteutumatta jäänyt dokumentointi vähentää kaavaluonnoksen hyväksyttävyyttä ja altistaa sen perusteella laaditun kaavan oikeudelliselle moitittavuudelle, mikäli suojeltaviksi katsottavat lähteet tai niiden lähivaikutusalueet jäävät vaille asianmukaista erityisselvitystä. Oikeuskäytännössä on kaavan kumoaminen ollut mahdollista, kun suojeltavan vesiluontotyypin olemassaolo on sivuutettu tai arvioitu puutteellisesti.

5. Knaapin metsän ja heinäniityn suojeluarvot

Knaapin metsä täyttää METSO I -luokan kriteerit ja on Uudenmaan maakuntakaavan mukaan arvokas monimuotoisuusalue. Kaavaehdotuksessa Knaapin metsäalueelle on osoitettu osittainen SL-merkintä, jota on alkuperäisestä hieman laajennettu. Tämä ei kuitenkaan riitä turvaamaan alueen ekologista kokonaisuutta. Samalla rakentaminen kohdistuu suoraan suojelualueen reunavyöhykkeelle, lisäten reuna-alueiden kulutuspaineita ja altistaen suojelualueen häiriöille.

Vakava puute liittyy viereiseen avoimeen tuoreen heinäniityn alueeseen, jota ei ole suojeltu lainkaan. Kansallisen luontotyyppien uhanalaisuusarvion (Kontula & Raunio 2018) mukaan kyseinen luontotyyppi on äärimmäisen uhanalainen, mutta siitä huolimatta kaava osoittaa koko niittyalueen asuinkäyttöön. Kaavan toteuttaminen esitetysti tarkoittaisi heinäniityn täydellistä tuhoutumista, eikä mitään sen osittaiseenkaan säilyttämiseen tähtäävää suunnitelmaa ole esitetty. Tämä on luonnonsuojelulain vastainen menettely. Kaavoituksessa ja muussa suunnittelussa on erityisesti huomioitava uhanalaiset luontotyypit, eikä niiden merkittävää heikentämistä saa sallia ilman hyvin perusteltua syytä.

Aiemmissa kaavan valmistelun vaiheissa esitetty näkemys, ettei Knaapin tilakeskuksen viereiselle tuoreelle heinäniitylle ole osoitettu erityistä arvoa, perustuu vanhentuneisiin arvioihin (Enviro 2019; Keiron 2011), eikä vastaa alueen nykyistä ekologista merkitystä. Selvitykset eivät täytä tämän kaavavaiheen edellyttämää tarkkuustasoa, vaan edustavat puutteellista vaikutusten arviointia. Heinäniitty on jo Kontula & Raunion (2018) valtakunnallisessa arvioinnissa luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi luontotyypiksi, ja sen säilyminen olisi tullut turvata osana alueen kokonaisvaltaista suunnittelua. Knaapin metsä ja heinäniitty muodostavat ekologisesti yhtenäisen ja toisiaan täydentävän kokonaisuuden, jonka katkaiseminen ja osittainen rakentaminen tuhoavat niiden yhteistoiminnallisen luonteen. Näiden kohteiden käsittely erillisinä yksikköinä heikentää ekologista kokonaisuutta ja alueen suunnittelun kestävyyttä. Kaava ei siten turvaa kyseisten luontokohteiden monimuotoisuusarvoja eikä täytä luonnonsuojelulain ja maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämää ennakoivaa vaikutusten huomiointia.

Rakentamisen ohjaaminen suoraan suojelualueen rajaan ja uhanalaiselle luontotyypille osoittaa suunnitteluratkaisun, joka ei ole ekologisesti, teknisesti eikä oikeudellisesti kestävällä pohjalla. Kaavan toteutuminen johtaisi luonnontilaisen alueen supistumiseen, suojelualueen häiriintymiseen ja virkistyskäyttöpaineiden ohjautumiseen suoraan suojeltuun metsään. Tämä on vastoin sekä suojelutavoitteita että kestävän maankäytön periaatteita.

Näiden kohteiden sisällyttäminen rakentamisen piiriin ilman vaihtoehtotarkastelua rikkoo maankäyttö- ja rakennuslain ekologista kestävyyttä koskevia vaatimuksia sekä luonnonsuojelulain henkeä. Kaavaehdotuksen ratkaisut, jotka kohdistuvat uhanalaisiin luontotyyppeihin ilman asianmukaista tai ajantasaista selvitystä tai vaihtoehtotarkastelua, ovat ristiriidassa luonnonsuojelulain 1 §:n ja 5 §:n kanssa. Lain mukaan tavoitteena on turvata luonnon monimuotoisuus ja säilyttää arvokkaat luontotyypit ja elinympäristöt. Tämä edellyttää ennakoivaa arviointia jo kaavavaiheessa, ei vasta toteutussuunnittelussa. Lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytännössä on korostettu, että suojeluarvojen vähättely ilman perusteellista selvitystä on johtanut kaavan kumoamiseen.

Vahvin ja oikeudellisesti kestävimmäksi katsottava ratkaisu olisi jättää sekä heinäniitty että Knaapin metsän reuna kokonaisuudessaan rakentamisen ulkopuolelle ja suojella alueet yhtenäisenä kokonaisuutena. Tämä turvaisi luonnon monimuotoisuuden säilymisen, vähentäisi ristiriitoja ja lisäisi kaavan hyväksyttävyys- ja toteuttamiskelpoisuutta. Lahelankaarre ja sen suunniteltua koulua lähinnä oleva asuinalue täytyy jättää kokonaan toteuttamatta.

Lopuksi on huomattava, että kyseinen heinäniityn alue on ollut kunnallisesti tunnistettu arvokas kohde jo aiemmin: Tuusulan kunta osti alueen vuonna 2000 sillä tarkoituksella, että vesilaitos lunastaisi sen Lahelan vedenottamon suoja-alueeksi. Tämä alkuperäinen suunnitelma osoittaa, että alueen vesitaloudellinen ja suojelullinen merkitys on ollut viranomaisten tiedossa jo pitkään. Nyt esitetty kaavaratkaisu, jossa alue osoitetaan pääosin rakentamiseen ilman varsinaista suojavyöhykettä tai ekologista säilyttämistavoitetta, on ristiriidassa aiemman maanhankinnan perusteiden kanssa ja herättää kysymyksiä suunnittelun jatkuvuudesta ja tavoitteiden johdonmukaisuudesta.

6. Sosiaalinen oikeudenmukaisuus, suoja-alueet ja liikennepaine

Lahelankankaalla, Autiorinteellä ja osassa Lahelanrinnettä asemakaavaratkaisuissa on selkeästi osoitettu VL-alueita nykyisen asutuksen ja uusien korttelialueiden väliin. Tällaiset lähivirkistys- ja suojavyöhykkeet toimivat sekä visuaalisina että toiminnallisina puskureina, jotka tukevat maisemallista eheyttä, vähentävät rajapintakonflikteja ja turvaavat ekosysteemipalvelujen säilymistä sekä luonnon monimuotoisuutta taajama-alueella. Erityisesti Lahelanrinteen alueella on huomioitava myös sen kulttuurihistoriallinen arvo: alue on ollut Suomen ensimmäisten asuntomessujen näyttelykohde vuonna 1970, ja osa suunnitellusta uudesta asutuksesta kohdistuu OSBU-varoin (Tuusulan osallistuva budjetointi) kunnostettuun Lahelanrinteen kenttään. Tällaiset toiminnot ja historiallisesti arvokkaat maisemaelementit tulisi säilyttää osana eheää ja monimuotoista elinympäristöä.

Oman kiinteistömme (Lähteentie 74) kohdalla suojavyöhykkeet on jätetty kaavassa merkittävästi puutteellisiksi. Suojavyöhykkeitä ei ole osoitettu. Kiinteistömme eteläpuolelle esitettyjen uusien tonttien yhteyteen on kaavaehdotuksessa merkitty ainoastaan kapea, istutettavaksi tarkoitettu tontinosa, jonka leveys ei täytä suojavyöhykkeelle yleisesti asetettavia toiminnallisia tai maisemallisia vaatimuksia. Lisäksi epäilemme vahvasti, että kunta pystyisi tai edes pyrkisi valvomaan näiden alueiden käyttöä kaavan mukaisesti, vaan ne päätyisivät todennäköisesti aktiiviseen omakotitontin käyttöön osana piha-aluetta, jolloin niiden erottava tai suojaava vaikutus jää täysin näennäiseksi. Pohjois- ja itäsuunnasta kiinteistöömme kohdistuu suoraan uusien asuinkortteleiden ja katualueiden paine ilman mitään varsinaista VL-aluetta väliin jäävänä suoja-alueena. Tämä ratkaisumalli poikkeaa olennaisesti siitä linjasta, jota kaavaehdotuksessa on muuten noudatettu.

Kaavan ratkaisu ei siten muodosta riittävää tilallista tai ekologista erottelua, eikä se toimi sosiaalisesti tai maisemallisesti uskottavana puskurina. Istutettava tontinosa ei estä melun, hajujen, pölyn tai muiden toimintojen aiheuttamien haittojen siirtymistä tonttien välillä eikä takaa niitä toiminnallisia erotteluominaisuuksia, joita suojavyöhykkeiltä kaavoituksessa yleisesti edellytetään.
Tämän lisäksi ehdotettu kaavaratkaisu kasvattaa merkittävästi alueen liikennepainetta, erityisesti Lähteentiellä, joka on jo nykyisellään rakenteeltaan haavoittuva. Uusi asutus ja sen liikennevaikutukset kohdistuvat suoraan kiinteistömme edustalle, ilman minkäänlaista suojaavaa siirtymävyöhykettä.

Tämä poikkeama asettaa Lähteentie 74:n epäedulliseen asemaan muihin vastaaviin alueisiin nähden. Asemakaavan ratkaisu ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n vaatimusta alueiden käytön tasapuolisesta suunnittelusta eikä 54 §:n tavoitetta hyvän elinympäristön edistämisestä. Lisäksi se rikkoo hallintolain 6 §:ssä säädettyä yhdenvertaisuusperiaatetta, kun suojavyöhykkeitä ei ole kohdennettu johdonmukaisesti kaikille vastaaville rajapinnoille vanhan ja uuden asutuksen välillä.

Tilanne muodostaa oikeudellisesti ongelmallisen kokonaisuuden, jossa asemakaavalla tosiasiallisesti suositaan tietyillä alueilla sijaitsevia maanomistajia muiden kustannuksella ilman kestävää, läpinäkyvää ja objektiivista perustetta. Tämä lisää riskiä valituksista ja voi heikentää kaavan hyväksyttävyyttä hallintokäsittelyssä.

7. Eläinten hyvinvointi ja kulttuurinen jatkuvuus

Lahelankaarteen tieyhteyden esitetty linjaus kulkee nykyisen vuohien laidun- ja ulkoilualueen läpi, joka on olennainen osa tilan arkea ja eläinten luonnonmukaista hyvinvointia. Tämän olemme tuoneet esille jo aiemmin kaavoittajan edustajien tapaamisessa. Alueen puusto ja kerppupuut tarjoavat eläimille suojaa, ravintoa ja mahdollisuuden lajityypilliseen käyttäytymiseen. Eläinten ulkoilualueen pirstoutuminen tai häviäminen voi lisätä stressiä, vähentää virikkeellisyyttä ja estää luonnonmukaiseen hoitoon perustuvia tilakäytäntöjä, jotka ovat olennainen osa tilan toimintaa.

Vaikka kyseessä ei ole elinkeinotoiminta, eläintenpito liittyy olennaisesti omavaraiseen, ympäristöä kunnioittavaan elämäntapaan ja kulttuuriperintöön. Toiminta ilmentää aineetonta kulttuuriperintöä, kuten kestävää eläinten hoitoa, kiertotaloudellista ajattelua ja pienimuotoista maaseutuelämää, joita Suomi on sitoutunut suojelemaan ja edistämään muun muassa Unescon aineettoman kulttuuriperinnön yleissopimuksen (2003) sekä Euroopan maisemayleissopimuksen (SopS 14/2006) kautta. Myös perustuslain 20 §:ssä turvataan jokaisen oikeus terveelliseen ympäristöön ja velvollisuus sen vaalimiseen, mikä kattaa myös kulttuurisesti merkittävät elinympäristöt ja elämäntavat.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavassa otetaan huomioon myös paikalliset erityispiirteet ja kulttuuriympäristön säilyminen. Tilan toiminta ei ole pelkkä yksityinen harrastus, vaan osa monimuotoista kulttuuriympäristöä ja paikallista identiteettiä. Tätä ei ole kaavaehdotuksessa tilan ympäristössä riittävästi tunnistettu eikä vaikutuksia arvioitu, vaikka se olisi ollut MRL:n ja ympäristövaikutusten arvioinnin minimivaatimusten mukaista.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan ennakointivelvoite koskee kaikkia toimintoja, joihin kohdistuu haitallisia ympäristövaikutuksia riippumatta siitä, onko kyse liiketoiminnasta vai ei. Tieyhteyden toteuttaminen tilan eläinalueen halki ilman riittävää tietopohjaa ei ole sellainen toimenpide, joka voitaisiin perustella yleisen edun välttämättömyydellä suhteessa aiheutettaviin vaikutuksiin. Päinvastoin suunniteltu tilanne altistaa alueen vakaville ja mahdollisesti peruuttamattomille ympäristöhaitoille.

Korostamme, että emme hyväksy kiinteistömme osoittamista tieyhteyden käyttöön. Tiehanke ei ainoastaan uhkaa eläinten hyvinvointia ja maisemarakenteen eheyttä, vaan sijoittuu pohjavesisuojelun ja maaperäriskien kannalta kriittiseen kohtaan, kuten olemme erillisissä kohdissa edellä osoittaneet. Kaavan ratkaisu ei näin ollen täytä oikeasuhtaisuuden vaatimusta, ei toteuta aiemmin mainittuja maankäyttö- ja rakennuslain pykälien, hallintolain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaatteen, eikä ympäristönsuojelulain ennakointiperiaatteen mukaista hyväksyttävää ja kestävää suunnittelua.

8. Liikenteellinen epätasapaino ja vaihtoehtojen puute

Kaavaehdotuksessa ei ole osoitettu katuyhteyttä uudelta asuinalueelta Autiorinteen suuntaan, vaikka alue sijaitsee välittömästi Autiorinteen eteläpuolella. Tämä ratkaisu rajoittaa alueen liikenteellistä joustavuutta ja tekee siitä pussinperämäisen kokonaisuuden, mikä ei ole liikennesuunnittelun eikä yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta perusteltua.

Autiorinteen kautta olisi luontevaa ja yhdyskuntarakenteen kannalta tarkoituksenmukaista osoittaa toinen yhteys, joka parantaisi liikenteen jakautumista ja mahdollistaisi vaihtoehtoisen reitin esimerkiksi huolto- ja pelastusliikenteelle. Kaavaratkaisusta puuttuu perustelu sille, miksi tämä yhteys on jätetty osoittamatta.

Tämä yhteyden puute johtaa siihen, että kaikki alueen liikenne pohjoisen suunnasta painottuu Lähteentielle, lisäten huomattavasti sen kuormitusta. Lähteentie on jo nykytilanteessa liikenneturvallisuuden kannalta haavoittuva, joten liikenteen keskittäminen sinne ilman kevennystä muualle on kestämätöntä.

Suunnitteluratkaisu ei näin ollen täytä maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n vaatimuksia alueiden käytön toimivuudesta ja hyvästä liikenteellisestä saavutettavuudesta.

9. Luontoselvitysten kattavuus, ajantasaisuus ja soveltuvuus kaavaratkaisun pohjaksi

Kaavan tausta-aineistona käytetty "Lahelan lähteen alueen luontoselvitys (2019)" sisältää useita merkittäviä puutteita niin ajallisen kattavuuden kuin ekologisen sisällön osalta. Selvityksen laadinnasta on kulunut jo yli viisi vuotta, eikä aineistoa ole ajantasaistettu kaavahankkeen muuttuessa. Tämä on ongelmallista erityisesti, kun kyse on herkästä metsä- ja lähdeympäristöstä, jonka ekologiset olosuhteet voivat muuttua nopeasti, ja jonka lajisto voi olla osin satunnaisesti havaittavaa.

Lepakkoselvitys on sisällytetty osaksi kokonaisuutta, ja siinä havaittiin mm. pohjanlepakoita ja vesisiippoja. Selvitys ei kuitenkaan käsittele yksityiskohtaisesti rakentamisen, valaistuksen tai muun maankäytön vaikutuksia lepakoiden saalistusalueisiin tai siirtymäreitteihin. Vesisiipan tunnettu valonarkuus ja veden äärelle keskittyvä elinpiiri ansaitsisivat erityistä tarkastelua, jota ei ole tehty.

Liito-oravan poissulku perustuu viitteeseen muihin selvityksiin, joita ei ole tuotu kaava-aineiston yhteyteen. Tämä ei täytä selvitysvelvollisuuden vaatimuksia tilanteessa, jossa laji kuuluu EU:n luontodirektiivin liitteisiin.

Pöllölajistoa, esimerkiksi viirupöllöä ja helmipöllöä, ei ole käsitelty lainkaan, vaikka alueen metsäisyys, lahopuustoisuus ja hiljaisuus viittaavat potentiaalisiin elinympäristöihin. Alueella on tehty asukkaiden mukaan säännöllisesti pöllöhavaintoja, joita ei ole tarkistettu tai huomioitu osana luontoselvitystä. Erityisesti helmipöllön osalta voidaan todeta, että sen pesintäalueella on ollut jatkuvaa useiden vuosikymmenten ajan. Tämä perustuu pitkäaikaiseen paikallistietoon ja alueen soveltuvuuteen vanhoja kuusivaltaisia metsiä suosivalle lajille. Helmipöllö ei ole uhanalainen, mutta sen pesimäaikainen häirintä on luonnonsuojelulaissa kiellettyä. Sen läsnäolo osoittaa luonnontilaisen metsärakenteen säilymistä ja vaatii kaavahankkeessa asianmukaisen arvioinnin ja huomioimisen. Laiminlyönti heikentää merkittävästi selvitysten uskottavuutta ja kaavan oikeusperustaa.

Uhanalaisten luontotyyppien, kuten tuoreen heinäniityn tai lähdeympäristöjen, ekologinen tila ja edustavuus on jäänyt selvittämättä tai vähintään päivittämättä. Erityisesti METSO-kriteerit täyttävien metsien yhteydessä olisi tullut arvioida myös sammalten, jäkälien ja lahottajasienien esiintymistä, koska näillä on merkittävä rooli elinympäristöjen ekologisessa verkostossa.

Koska selvityksistä puuttuu useita olennaisia lajiryhmiä ja osa aineistosta on vanhentunutta, ei kaavaehdotus perustu luonnonsuojelulain 34 §:n tai maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n edellyttämään riittävään ja ajantasaiseen tietopohjaan. Tässä tilanteessa luontoselvitysten käyttö kaavaratkaisun vaikutusten arvioinnin perustana ei ole oikeudellisesti eikä ekologisesti kestävä. Asianmukaisten lajistotietojen ja luontotyyppien kartoittamisen puuttuessa ei voida osoittaa, että kaava täyttäisi myöskään luonnonsuojelulain ja ympäristönsuojelulain edellyttämää ennaltaehkäisevää periaatetta.

10. Aiemmat mielipiteemme ja jatkotoimenpiteet

Kaavaehdotus jättää edelleen useita keskeisiä kysymyksiä ilman oikeudellisesti, ekologisesti tai teknisesti hyväksyttävää ratkaisua. Esittämämme huomiot osoittavat, että suunnitteluperusta on osin vanhentunut, selvityksiltään puutteellinen ja ristiriidassa sekä tasapuolisen kohtelun että ympäristöriskien hallinnan periaatteiden kanssa.

Erityisen ongelmallisena pidämme Lahelankaarteen tieyhteyttä ja sen ympäristöön sijoitettua uutta asuinaluetta, jotka kohdistuvat herkille pohjavesi-, luonto- ja maisema-alueille. Tämän kaltaiset ratkaisut eivät perustu riittäviin pohjavesi- ja maaperäriskien selvityksiin eivätkä täytä ympäristönsuojelulain tai maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämää ennakoivaa vaikutustarkastelua.

Erityisesti pohjavesialueen suoja, happamien sulfaattimaiden esiintyminen, rakentamiskelpoisuus sekä arvokkaiden luontotyyppien ja lajiston säilyminen vaativat jatkossa huomattavasti tarkempaa selvittämistä ja vaikutustarkastelua jo ennen kaavan mahdollisesta hyväksymisestä päättämistä.

Useiden lajien, kuten liito-oravan, lepakoiden ja pöllöjen, esiintymispotentiaali on osoitettu, mutta asianmukainen lajistokartoitus ja siihen perustuva suunnittelu puuttuu tai on vanhentunutta. Tämä ei täytä luonnonsuojelulain eikä EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY ja 2009/147/EY) vaatimuksia luonnon monimuotoisuuden suojelusta. Myös alueella havaittujen luontotyyppien kuten lähteiden ja tuoreiden heinäniittyjen arvo on sivuutettu kaavaluonnoksessa, vaikka niiden suojelutarve on kansallisesti tunnustettu ja osa niistä on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi (Kontula & Raunio 2018).

Edellytämme, että kaavaehdotusta ei voida edistää hyväksyttävästi ilman olennaisten lisäselvitysten, vaikutusarvioiden ja vaihtoehtoisten ratkaisujen tarkastelua. Vasta näiden perusteella voidaan arvioida, täyttääkö kaava lain ja asetusten edellyttämät vaatimukset ympäristöhaittojen ehkäisystä, ekologisesta kestävyydestä ja sosiaalisesta hyväksyttävyydestä.

Korostamme, että ennakollinen selvitysvelvollisuus ei ole muodollinen vaihe kaavaprosessissa, vaan lakisääteinen osa hyvää hallintoa ja ympäristöoikeutta. Mikäli kaavaratkaisun olennaiset vaikutukset, erityisesti maaperäriskit, pohjavesivaikutukset ja luonnon monimuotoisuus, jätetään tutkimatta ennen kaavan hyväksymistä, ei suunnittelu täytä MRL 9 §:n eikä YSL 6 §:n mukaisia vaatimuksia ennakoivasta riskienhallinnasta ja ympäristöhaittojen torjunnasta.

Toistamme myös, että aiemmin esittämämme mielipide (18.11.2024) ja sen sisältämät kysymykset, huomiot ja perustellut vaatimukset ovat edelleen voimassa ja edellyttävät huolellista käsittelyä.

Yhteenvetona esitämme, että koska Lahelankaarre ja erityisesti siihen etelässä liittyvä asuinalue aiheuttavat alueelle merkittäviä ympäristö-, pohjavesi- ja liikenneriskejä sekä heikentävät kiinteistömme (Lähteentie 74) elinympäristöä ja toimintaedellytyksiä, vaadimme, että:

- Lahelankaarre ja siihen liittyvä rakentaminen poistetaan kaavaehdotuksesta.
- Kiinteistömme etelä-, itä- ja pohjoispuolelle osoitetaan riittävät VL-alueet suojaamaan nykyistä maankäyttöä ja eläintenpidon toimintaedellytyksiä.
- Kaavaan tehdään rakenteellisia muutoksia, jotka keventävät Lähteentien liikennepainetta ja estävät uuden asutuksen kohtuuttoman kuormituksen alueellemme.

Lopuksi toteamme, että kaavan eteneminen edellyttää mm. edellä esitettyjen puutteiden korjaamista ja erityisesti kiinteistömme erityispiirteiden ja nykyisen toiminnan asianmukaista huomioimista. Toivomme, että näihin kysymyksiin voidaan löytää ratkaisuja avoimen vuoropuhelun ja tasapuolisen tarkastelun kautta. Tällainen lähestymistapa lisäisi kaavan hyväksyttävyyttä myös paikallistasolla ja voisi ennalta ehkäistä tarvetta hallinnollisiin jatkotoimiin.

24. Mielipide

Haluamme ilmaista mielipiteemme Lahelanpelto III 3651 kaavamuutokseen rakentamisen ja Lahelan orren suunnittelun osalta.

Lahelan orsi on ollut enemmän ja vähemmän tapetilla viimeisimmän 25-vuoden aikana. Alunperin sitä suunniteltiin Ristikiven ja Lahelantien risteyksen tietämiin. Nyt siihen on rakennettu taloja. Emme näe mitään syytä miksi orsi pitäisi nykyisellään edes rakentaa, koska muutamia vuosia sitten rakennettiin uusi Tuusulanjoentie luomaan yhteyttä Tuusulan väylän suuntaan. Ruotsinkyläntien ja Pellavamäentien risteysparannukset

vuosi sitten ovat entisestään sujuvoittaneet yhteyttä. Mielestämme ei kannata lähteä pilkkomaan kulttuurimaisemaa/viljelymaita/pohjavesialuetta minuutin kahden takia, jonka uusi tie mahdollisesti tekisi. Uusi tie myös lisää liikennettä ja tuo melua/lieveilmiöitä alueelle. Toivomme myös, ettei Tuusulan kunta jyrää päätöstä läpi vaikka valituksia olisi riittävästi suunnitelman raukeamiseen.

Mielestämme myös Lahelassa olevaan rakentamiseen on pidettävä kunnon tuumaustauko. Tuusulan kunta on iso ja rakentamispinta alaa löytyy myös muualtakin kuin etelä Tuusulasta ja Lahelasta. Viime vuosien kiivas rakentaminen on tuonut myös alueelle lieveilmiöitä mitä aikaisemmin ei ole ollut. Voimmeko enää kohta, ainakaan etelä Tuusulassa, mainostaa kylämaista maalaismaisemaa asumisessa.

Yhdessä rakentamissuunnitelmien kanssa on myös erittäin tärkeää pitää rinnalla tietoisuutta siitä miten nykyinen Tuusulan terveydenhuolto pystyy kantamaan ja huolehtimaan kuntalaisistaan. Toivomme, että Tuusula ei liialla rakentamisellaan rapauta mainettaan, koska sen takaisin saaminen kun on lähes mahdotonta.

25. Mielipide

Kaavan rajanaapurikiinteistön 5:104 järkevä ja tarkoituksenmukainen käyttö, liikenteen ja liikennejärjestelyiden toimivuus, (lisäksi myös esim. palo, pelastus,energia,kiinteistön huolto,lisärakentaminen), on kuitenkin edelleen ratkaisematta. Jos voimassa olevassa Autiorinteen kaavassa merkittyä kääntöpaikkaa ei allekirjoittaneen kiinteistön kohdalla, yhdenvertaisesti alueen muiden kääntöpaikkojen tapaan voida toteuttaa, vaadin yhteyden kiinteistölle toteutettavaksi Lahelanpelto III:n kautta. Allekirjoittanut on lähettänyt asiasta perustellun kirjeen jo 24.4.2011, ottanut useasti yhteyttä asiassa sen jälkeen ja esim. liikenteen osalta kuvaliittein 20.8.2019.

Pyydän kohteliaasti henkilökohtaista vierailumahdollisuutta asian ratkaisemiseksi, kiitos.

25.1. Vastine

Ajoyhteys ja liikenteelliset asiat on ratkaistu voimassa olevassa Koskenmäen/Autiorinteen rakennuskaavassa (lainvoima 1978). Kiinteistö 5:104 rajautuu Lahelanpelto III kaavaehdotuksen mukaiseen Elonkokoojan puistoalueeseen. Tontille ei ole perusteltua järjestää ylimääräistä ajoyhteyttä Elonkokoojan kautta. Katujen rakentaminen ratkaistaan erillisissä katusuunnitelmissa kaavan toteuttamisvaiheessa.

26. Mielipide

Lahelanpelto kolmen asemakaava ja asemakaavan muutoskaava vaativat ennen hyväksymistä laajemman liikennesuunnitelman ympärilleen. Kaavasuunnitelmasta on

nyt rajattu kokonaan pois kolme liikenteen kannalta erittäin merkittävää asiaa: Lahelanorren rakentaminen joen yli Hyrylään, uusi koulukeskus ja Lähteentie.

Vaadimme, että Lahelanorsi on rakennettava, kuten kunnan suunnitelmissa on ollut jo vuosikymmeniä.

Lahelanorren kaavoitus yli Tuusulanjoen on aloitettava heti, ja uusien asukkaiden liikenne sekä uuden koulun saattoliikenne ja iltakäytön liikenne on ohjattava Lahelanorren kautta. Myös nykyisten Lahelanpellon asukkaiden liikenne Hyrylään on ohjattava Lahelanorrelle. Alueelle suunnitellaan koteja yli tuhannelle uudelle asukkaalle, joiden autoliikenne aiotaan tämän kaavoitussuunnitelman mukaan ohjata kahden rauhallisen vanhemman asuinalueen eli Lahelanrinteen ja Lahelankangas kahden läpi pitkin Lähteentietä. Liikennehaittaa lisää koulun saatioliikenne ja ilta-aikainen harrastajien liikenne.

Vastustamme Lähteentien muuttamista läpiajotieksi.

Vaikka Lähteentie on rajattu suunnitelmasta ulos, kaavaselostuksissa kuitenkin kerrotaan, että Lähteentie aiotaan leventää 30-metriseksi ja nopeusrajoitukseksi määrätä 40 km/tunnissa. Sama nopeus on käytössä nyt Lahelantiellä, ja jokainen alueella asuva tietää, että käytännössä osa ajaa huomattavaa ylinopeutta. Kaavaillassa 3.6.2025 sanottu 2 000 autoa vuorokaudessa Lähteentiellä on valtava määrä liikennettä, ja suurin osa siitä jakautuu välille kello 07-21. Lahelantien kaltainen baana aiotaan siis yllättäen tuoda keskelle nykyistä asutusta. Sitä tulisivat käyttämään yli tuhannen uuden asukkaan ja uuden koulun liikenteen lisäksi jo nykyiset Lahelanpellon asukkaat oikoreittinä Hyrylään.

Meluhaitta nykyisille asukkaille on merkittävä, jos Lähteentie muutetaan läpiajotieksi. Lisäksi kahden rauhallisen asuinalueen turvallisuus heikkenee: nykyään pienetkin lapset pyöräilevät rauhallisilla kaduilla.

Uusien asukkaiden tuoma liikennehaitta aiotaan siis kaataa nykyisten tuusulalaisten asukkaiden ja veronmaksajien kärsittäväksi. Sen sijaan Lahelanorren läheltä tontin tai asunnon ostaneet ovat tienneet koko ajan, että Lahelanortta ollaan tulevaisuudessa rakentamassa. Tätä Lähteentien muuttamista isoksi läpiajotieksi eivät ole tienneet nykyiset Lahelanrinteen ja Lahelankangas kahden asukkaat muuttaessaan alueelle.

Muistutamme myös siitä, että kun nykyistä Lahelankangas kahden aluetta kaavoitettin, silloiset Lahelanrinteen asukkaat saivat aktiivisuudellaan Lahelankangas kahden kaavaan nykyiset metsäalueet ja puistoraitit. Nyt osa metsästä häviäisi Lähteentien leventämisen alle. Nämä metsäalueet ovat paitsi merkittävä kaikkien ihmisten hyvinvointia lisäävä asia myös tärkeitä luontoarvon kannalta (esim. alueen linnuille, ketuille, peuroille sekä valkovuokoille ja kangasorvokeille). Ne ovat myös alueen lasten leikkipaikkoja. Lisäksi useat nykyisen Lahelanpellon asukkaat ulkoiluttavat koiriaan Lahelankankaan viihtyisillä ja metsäisillä puistoraiteilla, mikä ei ole ihme, kun katsoo, kuinka tiheään Lahelanpelto on kaavoitettu ja rakennettu.

Koska Lahelanorren rakentaminen joen yli Hyrylään, uusi koulukeskus ja Lähteentie on eriytetty tästä kaavasta, suunnitelma ei kerro, miten yli tuhat uutta asukasta liikkuu Hyrylän keskustaan ja Helsingin suuntaan. Vaikka Lähteentie levennettäisiin vaikka minkälaiseksi stradaksi, yksikaistainen Vaunukankaan koulun liikenneympyrä on ensimmäinen tulppa ja Koskenmäen liikenneympyrä sekä Koskenmäentie seuraavat tulpat. Koskenmäentie ei tule vetämään kaikkea liikennettä kohti uutta Prismaa ja City-Marketia. Myös vanha Hämeentie Koskenmäen ja McDonald'sin liikenneympyröiden välillä tulee ruuhkautumaan, ellei sitä muuteta nelikaistaiseksi. Tämänkin vuoksi Lahelanorsi on rakennettava! Kiinnitämme muuten huomiota myös siihen, että Koskenmäentiellä nopeusrajoitus on 30 km/h, mutta Lähteentiellä se olisi 40 km/h.

Kaavaillassa 3.6.2025 kerrottiin, että Lähteentietä on levennettävä Knaapin tilan puimurin ja kauempana olevien peltojen takia. Puimurista on joka tapauksessa otettava aina katu- ja maantieliikenteessä leveä leikkuupöytä pois, joten Lähteentietä ei tarvitse leventää puimurin takia. Puimurilla voi myös kiertää parin kilometrin lenkin Lahelan Alepan liikenneympyrän ja Lahelanorren kautta, koska yleensä puintipäivän päätteeksi puimuri jätetään pellolle odottamaan seuraavaa puintipäivää eikä sillä ajeta jatkuvasti edestakaisin. Sadat Lahelanrinteen ja Lahelankangas kahden asukkaat eivät voi kärsiä mittavasta liikennehaitasta yhden puimurin takia.

Vastustamme myös Lahelanpelto III:n näin tiheää kaavoittamista. Tuusulaan on perinteisesti muutettu luonnonrauhan ja väljyyden takia, tietyn maalaismaisuuden takia, ja se kyllä tuhotaan näin tiheällä kaavoituksella. Miksi muuttaa Tuusulaan, kun esimerkiksi Vantaalla joukkoliikenne palvelee paljon paremmin ja tontit kuitenkin yhtä pieniä ja kalliita? Kaavasuunnitelmasta on karsittava tontteja pois ja lisättävä puistoalueita väliin.

Kaavaillassa 3.6.2025 selvisi, ettei kukaan kaavaa suunnitteleva virkamies asu Tuusulassa. Toivotamme kaikki kaavasta päättävät valtuutetut sekä kaavaa tekevät virkamiehet paikan päälle keskustelemaan nykyisten asukkaiden kanssa.

27. Mielipide

Olen ysillä koulukeskuksessa ja asun Lahelassa. Mun vanhemmat on kertoneet, että Lahelaan tulee uusi koulu, jossa kaikki lapset olis koko peruskoulun ajan, ja että sinne rakennetaan paljon uusia taloja ja teitä. Mun mielestä on hyvä, että voi vaihtaa koulua, kun menee yläkouluun. Alkaisi kyllästyttää, jos olis samassa koulussa vauvasta ysille asti. Pienetkin varmaan viihtyy paremmin, kun saa olla omassa porukassa.

Mulla kestää pyöräillä Lahelasta koulukeskukseen noin 6 minuuttia. Siinä saa hyvin raitista ilmaa. Tykkään erityisesti siitä sillan kohdasta, se on aina rauhallinen ja kotiin pyöräillessä tulee hyvä fiilis. Oon kuullut, että siihen parhaaseen pyörätien kohtaan suunnitellaan autotietä ja siltaa. Musta se ei ole hyvä idea, enkä tarvi siltaa. Saan kohta mopokortin, niin mopolla voi ajaa sitä pyörätietäkin. Se on turvallisempi kuin autotie. Tykkään kalastaa ja käyn usein joen varrella kalassa. Siinä on sellainen lampi. Jos siihen tulis autotie, niin menis hyvä kalapaikka, kun ei siinä metelissä viittis kalastaa. Käyn

usein koulun jälkeen salilla Sahankulmassa. Se on lähellä koulua, niin tulee käytyä usein. Jos koulu olis Lahelassa, niin ei tulis mentyä salille. Kunto huononis, kun sali jäis väliin ja koulumatkatkin jäis pyöräilemättä. Nyt voidaan kavereiden kanssa käydä koulun jälkeen kaupoilla ja tavata Mäkkärissä tai jossain. Lahelassa ei olis mitään hengailupaikkoja. Varmaan sitten pyörittäis siellä lasten leikkipuistossa, kun ei olis muuta. Ei siinä leikkipuistossa kyllä ole mitään järkevää tekemistä mun ikäiselle. Koulukeskus on hyvällä paikalla. Kavereita tulee sinne Vaunukankaan suunnalta ja Ruotsinkylästä ja kaikki pääsee sinne hyvin.

Jos Lahelaan tulee iso koulu, niin sinne tarvitaan hengailupaikkoja, joku metsä, jossa olis penkkejä, kuntosali ja vaikka halli, jossa vois korjata mopoa ja tyyliin joku pizza- tai kebab-paikka. Muutan kyllä Tuusulasta jonnekin opiskelemaan, kun oon käynyt armeijan, niin toi suunnitelma ei vaikuta muhun. Mutta olis hyvä nykyisille alakoululaisille, että niilläkin olis järkevä yläkoulu ja tekemistä koulun vieressä.

Se allas, jonka viereen koulua on suunniteltu, on kyllä tosi ruma ja haiseva. En tykkäis olla koulussa siinä vieressä.

Lahelassa on kiva asua ja täällä on kivat kaverit. On kiva, kun on rauhallista ja turvallista. En halua, että tästä tulee joku kaupunki, jossa on autoteitä joka suuntaan, niin kuin nyt tossa suunnitelmassa on. Ilmastonmuutos ei ole hyvä asia. Puut ja kasvit pitää säästää ja autoja vähentää. Meitä nuoria pitäis kuunnella enemmän. Koulujen pihat sais olla enemmän ihan tavallista luontoa eikä tekonurmea ja asfalttia. Kun olin pieni, tykkäsin tehdä majoja ja leikkiä kepeillä ja metsässä. En tiedä, miksi kaikkien uusien koulujen pihat on nykyisin jotain tekonurmea. Lahelassa on tosi vähän metsikköjä. Ne ainakin pitää säästää, eikä kaataa metsää talojen takia.

27.1. Vastine

Kiitos mielipiteestäsi, on arvokasta, että nuorten näkökulma tuodaan esiin.

Lahelan koulu ja Lahelasta Sahankulmaan kulkeva Lahelanorsi on kaavoitettu erillisinä asemakaavoinaan. Lahelan kampuksen asemakaava on saanut lainvoiman vuonna 2024 ja Lahelanorren asemakaava vuonna 2025. Lahelan koulun, päiväkodin ja nuorisotilan toteuttamisesta on päätetty Tuusulan palveluverkkosuunnitelman yhteydessä.

Lahelan koulun tontille on tarkoitus toteuttaa monipuolisia ulko-oleskelu- ja liikuntamahdollisuuksia. Lisäksi koulurakennukseen sijoittuu nuorisotila, joka tarjoaa erilaisia palveluita erityisesti ilta-aikaan. Uusi kokonaisuus piha-alueineen muodostaa jatkossa monipuolisen ympäristön oleskeluun ja harrastamiseen, ja sitä on suunniteltu erityisesti lasten ja nuorten tarpeet huomioiden.

Piha-alue pyritään toteuttamaan vehreänä ja vaihtelevana siten, että sitä ei pinnoiteta kokonaisuudessaan. Koulun lähiympäristössä säilyy myös metsäisiä alueita. Lahelanpelto III -asemakaavaehdotuksessa on esitetty laajoja alueita lähivirkistysalueiksi (VL) ja luonnonsuojelualueiksi (SL), ja kokonaisuudessaan noin 54 % kaava-alueesta on viheralueita.

Osa alueista säilyy luonnontilaisina metsikköinä, mikä tukee luonnonläheistä ympäristöä ja virkistyskäyttöä. Tuusulanjoen varsi on kokonaisuudessaan osoitettu lähivirkistysalueeksi.

Mielipiteessä esiin tuodut pyöräily- ja ulkoilureitit sijoittuvat pääosin Lahelanorren asemakaava-alueelle, ja niiden osalta suunnitelmat tarkentuvat kyseisen asemakaavan toteutusvaiheessa. Lahelanpelto III asemakaavatyössä on huomioitu kaava-alueen reittien kytkeytyminen ympäröivään verkostoon siten, että alueella turvataan turvalliset ja viihtyisät jalankulun ja pyöräilyn yhteydet säilyttäen samalla myös alueen virkistysarvot.

28. Mielipide

Läpikulkuliikenne Lahelanrinteen asuntoalueen läpi tulee tutkimieni karttojen mukaan liian suureksi. Se on jotenkin saatava vähäisemmäksi. Eli yhteydet uusille asuntoalueille esim. "länsi-itä"-suuntaisesti.

29. Mielipide

Olemme tyytymättömiä Lähteentien suunniteltuun kaavaan. Tiellä jo nyt häiritsevää liikennettä ja siinä ajetaan ylinopeutta. Kyseinen tie on jo nyt vaarallinen. Suunniteltu nopeus on kohtuuton. Tällä hetkellä jo ollut useita vaaratilanteita. Melun ja vaaran lisäksi aiheuttaa myös päästöjä. Hanke aiheuttaisi myös kohtuutonta rasitusta kiinteistön käytölle ja vaikuttaa kiinteistön arvoa laskevasti. Ympäröivä tieinfra ei ole suunniteltu näin suurelle liikennemäärälle. Liikennejärjestelyt riittämättömät. Lähimaastot ovat tärkeitä alueen asukkaille ja tällainen hanke vahingoittaisi luonnon monimuotoisuutta sekä virkistyskäyttöä.

30. Mielipide

Kulku uudelle alueelle tulisi suunnitella jostain muualta kuin Nahkelantien ja Huhtatien/Autionkujan kautta. Hämeentie ja Nahkelantie ovat jo nyt liikennemääriltään ruuhkaisia eikä tilanne helpotu, mikäli uuden alueen liikenne ohjataan sinne piirustusten mukaisesti. Myös liikenneturvallisuus vaarantuu huomattavasti jos liikennemäärää näissä kohdin lisätään. Huhtatien/Autionkujan & Nahkelantien risteyksissä on kevyenliikenteenväylä, jossa on paljon kulkijoita niin kävellen pyörillä kuin mopoillakin(vaikkei kyseisellä väylällä saa edes mopolla ajaa). Nahkelantien suuntaisesti rakennettu meluvalli estää näkyvyyden kevyenliikenteenväylälle ja siinä on jo sattunut useampi henkilövahinkoja aiheuttanut kolari kun Huhtatieltä tai Autionkujlta Nahkelantielle liittynyt auto on osunut kevyenliikenteenväylää käyttäneeseen polkupyöräilijään tai mopoon. Alueen nykyisiä asukkaita ei ole huomioitu lainkaan kun liikennemäärät asuinalueella kasvavat aivan älyttömästi mikäli kulkuyhteydet uudelle alueelle rakennetaan Huhtatien/Autionkujan kautta. Tämä aiheuttaa rasitetta ja arvon alenemaa alueella jo oleville kiinteistöille. Kaavoitetulla peltoalueella elää varsin monipuolisesti luonnoneläimiä, joiden elintila pienenee huomattavasti. Onko tätä seikkaa otettu huomioon lainkaan, todennäköisesti ei. On käsittämätöntä, että Tuusula mainostaa itseään luonnonläheisenä asuinalueella mutta kuitenkin kaikki luonto

tuhotaan, vähä vähältä. Huomauttaisin, että lähialueella on kaadettu kaavoituksen alta paljon luonnontilassa oleva metsää eikä näitäkään tontteja ole saatu myytyä. Luonto on pilattu ja tyhjät pientalotontit aiheuttavat haittaa niin alueen eläimistölle kuin olemassa oleville asukkaille.

31. Mielipide

Vastustan Autionkujan päähän suunniteltua pyörätietä. Mopo ralli vaan pahenee muuten rauhallisella alueella ja päättyvän tien rauha kärsii.

32. Mielipide

Olen kahden pienen lapsen vanhempana erittäin huolissani Autionkujan lisääntyvästä liikenteestä. Miksi kevyeen liikenteen väylä pitää tulla myös Autionkujalle, eikä riitä Huhtatieltä kulku? Siinä on muutenkin jo valmiiksi leveämpi väylä tien päässä! Täällä on luonto eläimineen lähellä, pihallamme ihastellaan jäniksiä, oravia, peuroja ja mäyrää. Huolestuttaa eläinten kohtalo myös! Alueella liikkuu paljon tikkoja, käkiä, haukkoja yms, jotka takuuvarmasti lähtevät karkuun rakennusmeteliä! EI TARVITSE RAKENTAA JOKAISTA NURKKAA TÄYTEEN TALOJA!

33. Mielipide

Nykyisen kaavan toteuttaminen heikentäisi merkittävästi sekä luontoa että paikallisten asukkaiden elinympäristöä. Lahelanpellolla on sekä maisemallista että ekologista arvoa. Rakentamalla sen täyteen rakennuksia ja katuverkkoa tuhotaan luonto ja samalla lintujen ja pieneläinten elinympäristö. Sen lisäksi voimakkaasti lisääntynyt liikenne lisää melua, päästöjä ja vaaratilanteita, erityisesti kapeilla pientalokaduilla. Tämä heikentäisi alueen asukkaiden turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Päiväkodin ja uudenlaisen oppimisympäristön mukaisen koulukeskuksen sijoittumisen alueelle tulee lisäämään liikennettä valtavasti ja koko alueen rauha ja viihtyvyys tulevat kärsimään. Onko yhdelle tontille päiväkodin, ala- ja yläkoulun sekä liikuntapalvelujen rakentaminen kuinka järkevää? Mielestäni on paljon järkevämpää hajauttaa koulupalvelut useampaan paikkaan, eikä keskittää yhtä massiivista kampusta. Mielestäni koululle ja päiväkodille löytyy parempia paikkoja lähellä Hyrylää, niin ei tarvitse niiden takia tuhota luontoa.

Autiorinteen maaperä on savea ja huonosti kantavaa, mikä tekee rakentamisesta teknisesti haastavaa ja kallista. Tuusulassa on muita alueita, joilla maaperä on kantavampaa ja rakentaminen halvempaa ja turvallisempaa. Miksi pitää rakentaa kalliilla hinnalla haastavalle maaperälle? Olen asukkaana huolissani myös suunnitelmasta sijoittaa uusi kävely/pyörätie välittömästi asuinrakennukseni viereen. Esitetty ratkaisu tuo arkeemme merkittävää häiriötä ja melua, ja se heikentää selvästi asuinympäristömme viihtyisyyttä, yksityisyyttä ja turvallisuutta. Pyörätie aivan tontin rajalla tarkoittaa jatkuvaa liikennettä, jonka seurauksena yksityisyys kärsii, kun kodin ja pihan oleskelualueet ja piha jäävät näkyville lähes suoraan kulkuväylän käyttäjille. Pyörätielle on varmasti löydettävissä vaihtoehtoisia linjauksia, jotka eivät kulje aivan

tontin rajassa vaan esim. viherkaistan tai istutusalueen takana. Näin säilytettäisiin asukkaiden kotirauha. Lopuksi, on jäänyt epäselväksi, kuinka aidosti alueen asukkaiden näkemykset on otettu huomioon. Mielestäni päätöksenteossa on edetty liian nopeasti ja ilman kattavaa vuoropuhelua niiden ihmisten kanssa, joita hanke eniten koskee.

Esitän, että Lahelanpelto säilytetään jatkossakin rakentamattomana viheralueena tai viljelykäytössä ja samalla hulevesialueena ja että kampukselle etsitään vaihtoehtoinen paikka. Toivoisin, että Tuusula pidetään jatkossa vihreänä asuinalueena, jossa luonto on lähellä. Vähintäänkin pyydän, että kaavassa pyörätien linjausta tarkistetaan ja siirretään riittävän etäälle asuinrakennuksista, tai vaihtoehtoisesti pohditaan toista reittiä alueen kautta.

34. Mielipide

-Lahelanrinne on ensimmäinen asuntomessualue, jonka tulisi säilyä sellaisenaan.
-Alueen kokoomakatu Lähteentie on rauhallinen, vain alueen asukkaille, ei läpukulkutie. Tie johtaa maatilalle, joka on edelleen toiminnassa.
-Alue on pohjavesialuetta ja Tuusulanjoen suistoaluetta, joka tulvii. Asiantuntijat eivät suosittele alueelle rakentamista.
-Lahelantien ja Nahkelantien liikenneympyrä toimii erinomaisesti, kuten myös Koskenmäen ympyrä. Mitään ruuhkia ei pääse syntymään.
-Mikäli läpikulku Lähteentien kautta toteutuisi, alueen rauhallisuus sekä lasten turvallisuus kärsisi.
-Yläasteen tulisi pysyä koulukeskuksella, jonka läheisyydessä on mm. Urheilukeskus, joka on koululaisten ahkerassa käytössä. Nuoret pääsevät tutustumaan eri lajeihin ja voivat löytää oman liikuntamuotonsa. Nuoria pitäisi kannustaa enemmän liikkumaan ja Lahelassa ei näitä mahdollisuuksia ole.
-Rakentaminen vaikuttaisi pohjaveden laatuun.
-Lahelan upea metsä ja peltomaisema tuhoutuisi.

35. Mielipide

Hei. Kaavaehdotus LahelanpeltoIII tulee muuttaa sen kaltaiseksi kuin alkuperäinen aluemuutossuunnitelma oli. Tulee huomioida Auriorinteen asukkaat, jotka ovat olleet tontteina jo hyvin paljon kauemmin, kuin mitään on koko Lahelanpellolle rakennettu. On huomioitava että alkuperäinen suunnitelma oli että Nahkelantieltä suljetaan siniset meluesteaidat Autiorinteen kohdalla ja kulku siirretään Lahelanpellon uusien alueiden kautta kulkeviksi. On huomioitava että tie 139 Nahkelantien viidi vuotta sitten tehty perusparannus on suunniteltu siten että tiellä Autiorinteen kohdalla ajetaan Max 40km/h jonka perusteella liikenteen melumäärä pysyy kohtuullisena niin ettei se vaikuta alueen asukkaisiin. Nyt kuitenkin näiden viiden vuoden aikana on asukkaat havainneet että Nahkelantiellä ajetaan merkittävästi kovempaa kuin suunnitelman mukainen, jonka vuoksi alueella melumäärä on korkeampi, suunnitelmasta korkeampi. Tätä emme tule asukkaiden hyväksymään ja se tulee joko korjata asentamalla Nahkelantielle liikennevalot, sulkemalla alkuperäisen suunnitelman mukaan

väliaikaisesti auki jääney meluaitojen aukot, tai korvaamalla alueen asukkaille merkittävä kiinteistön arvon alenema. Tulen viemään asian aluehallintovirastoon meluhäiriön vuoksi sekä siksi että alueella kunta ei ole hoitanut tieliikennettä siten ettei se häiritse alueen asukkaita eikä aiheuta vaaraa liikkuljille. Autiorinteestä ei meinaa päästä lähtemään liikenteeseen tiellä olevan ison liikennemäärät vuoksi ja siksi että siinä ajetaan liian kovaa. Poliisille liikennerikkomuksista on ilmoitettu mutta se ei ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen toimi että poliisi valvoo tien nopeuksia jos kunta on sen suunnitellut väärin. Alueella asuu lapsiperheitä ja puolen kilometrin päässä on päiväkoti ja ala-aste. Lapset liikkuvat alueella omatoimisesti ja Nahkelantien ylittäminen alkaa olla liian vaarallista. Aikuisena olen itsekin usein ollut lähellä jäädä auton alle. Edellytän että alkuperäinen suunnitelma jatketaan ja kulku Autiorinteeseen tulee jatkossa Lahelanpellon kautta ja siniset meluesteaidat suljetaan, jolloin meluhaitta ja vaaratilanteet vähenevät. Nykyistä kesken jäänyttä tilannetta on verrattava tulevaan liikenteen lisääntymiseen kun kunta ajattaa kasvavan alueen ihmiset alueen halki. On huomioitava että Autiorinteen alkuperäiset kantatilat ovat oltava samanarvoisia kuin ovat perustamisvaiheessa ja muu uudempi asuinalue tulee suunnitella se huomioiden. Tämä on maankäyttö- ja rakentamislaissa määritelty ja sitä tulee noudattaa.

36. Mielipide

Aluetta ollaan rakentamassa kauttaaltaan liian tiiviiksi. Kunnan palvelut eivät muutenkaan riitä nykyisille asukkaille ja yhteydet Helsinkiin ovat surkeat ja hitaat.

Asutuksen läheiset viheralueet/puistot ovat mitättömän pieniä. Kevätrukiin ja Kaskirukiinteiden alueella on nykyisin metsää, joka on erittäin tärkeä ulkoilualue nykyisille asukkaille. Lähimetsä on mm. mahdollistanut lapsille monipuolisen leikkialueen, sienestyksen ja koirien ulkoiluttamisen. Lähimetsän puuttuminen heikentää asukasviihtyvyyttä ratkaisevasti. Pienet viheralueet eivät korvaa aitoa metsää kasveineen ja eläimineen. Nykyisellään esimerkiksi Lahelanrinne on ollut rauhallinen paikka asua ja lähimetsä tarjonnut mahdollisuuden päästä helposti luontoon.

Pienkerrostalo Saniaisentien päässä nykyisen pelikentän kohdalla ei tuhoa vain kenttää (lapsille tärkeä paikka esim. pelata pesäpalloa) vaan lisää myös liikennettä Lahelanrinteen teillä.

37. Mielipide

Lahelanpelto kolmen asemakaava ja asemakaavan muutoskaava vaativat ennen hyväksymistä laajemman liikennesuunnitelman ympärilleen. Kaavasuunnitelmasta on nyt rajattu kokonaan pois kolme liikenteen kannalta erittäin merkittävää asiaa: Lahelanorren rakentaminen joen yli Hyrylään, uusi koulukeskus ja Lähteentie.

Vaadimme, että Lahelanorsi on rakennettava, kuten kunnan suunnitelmissa on ollut jo vuosikymmeniä.

Lahelanorren kaavoitus yli Tuusulanjoen on aloitettava heti, ja uusien asukkaiden liikenne sekä uuden koulun saattoliikenne ja iltakäytön liikenne on ohjattava Lahelanorren kautta. Myös nykyisten Lahelanpellon asukkaiden liikenne Hyrylään on ohjattava Lahelanorrelle. Alueelle suunnitellaan koteja yli tuhannelle uudelle asukkaalle, joiden autoliikenne aiotaan tämän kaavoitussuunnitelman mukaan ohjata kahden rauhallisen vanhemman asuinalueen eli Lahelanrinteen ja Lahelankangas kahden läpi pitkin Lähteentietä. Liikennehaittaa lisää koulun saattoliikenne ja ilta-aikainen harrastajien liikenne.

Vastustamme Lähteentien muuttamista läpiajotieksi

Vaikka Lähteentie on rajattu suunnitelmasta ulos, kaavaselostuksissa kuitenkin kerrotaan, että Lähteentie aiotaan leventää 30-metriseksi ja nopeusrajoitukseksi määrätä 40 km/tunnissa. Sama nopeus on käytössä nyt Lahelantiellä, ja jokainen alueella asuva tietää, että käytännössä osa ajaa huomattavaa ylinopeutta. Kaavaillassa 3.6.2025 sanottu 2 000 autoa vuorokaudessa Lähteentiellä on valtava määrä liikennettä, ja suurin osa siitä jakautuu välille kello 07-21. Lahelantien kaltainen baana aiotaan siis yllättäen tuoda keskelle nykyistä asutusta. Sitä tulisivat käyttämään yli tuhannen uuden asukkaan ja uuden koulun liikenteen lisäksi jo nykyiset Lahelanpellon asukkaat oikoreittnä Hyrylään. Meluhaitta nykyisille asukkaille on merkittävä, jos Lähteentie muutetaan läpiajotieksi. Lisäksi kahden rauhallisen asuinalueen turvallisuus heikkenee: nykyään pienetkin lapset pyöräilevät rauhallisilla kaduilla.

Uusien asukkaiden tuoma liikennehaitta aiotaan siis kaataa nykyisten tuusulalaisten asukkaiden ja veronmaksajien kärsittäväksi. Sen sijaan Lahelanorren läheltä tontin tai asunnon ostaneet ovat tienneet koko ajan, että Lahelanortta ollaan tulevaisuudessa rakentamassa. Tätä Lähteentien muuttamista isoksi läpiajotieksi eivät ole tienneet nykyiset Lahelanrinteen ja Lahelankangas kahden asukkaat muuttaessaan alueelle.

Muistutamme myös siitä, että kun nykyistä Lahelankangas kahden aluetta kaavoitettiin, silloiset Lahelanrinteen asukkaat saivat aktiivisuudellaan Lahelankangas kahden kaavaan nykyiset metsäalueet ja puistoraitit. Nyt osa metsästä häviäisi Lähteentien leventämisen alle. Nämä metsäalueet ovat paitsi merkittävä kaikkien ihmisten hyvinvointia lisäävä asia myös tärkeitä luontoarvon kannalta (esim. alueen linnuille, ketuille, peuroille sekä valkovuokoille ja kangasorvokeille). Ne ovat myös alueen lasten leikkipaikkoja. Lisäksi useat nykyisen Lahelanpellon asukkaat ulkoiluttavat koiriaan Lahelankankaan viihtyisillä ja metsäisillä puistoraiteilla, mikä ei ole ihme, kun katsoo, kuinka tiheään Lahelanpelto on kaavoitettu ja rakennettu.

Koska Lahelanorren rakentaminen joen yli Hyrylään, uusi koulukeskus ja Lähteentie on eriytetty tästä kaavasta, suunnitelma ei kerro, miten yli tuhat uutta asukasta liikkuu Hyrylän keskustaan ja Helsingin suuntaan. Vaikka Lähteentie levennettäisiin vaikka minkälaiseksi stradaksi, yksikaistainen Vaunukankaan koulun liikenneympyrä on ensimmäinen tulppa ja Koskenmäen liikenneympyrä sekä Koskenmäentie seuraavat tulpat. Koskenmäentie ei tule vetämään kaikkea liikennettä kohti uutta Prismaa ja City-Markettia. Myös vanha Hämeentie Koskenmäen ja McDonald’sin liikenneympyröiden

välillä tulee ruuhkautumaan, ellei sitä muuteta nelikaistaiseksi. Tämänkin vuoksi Lahelanorsi on rakennettava! Kiinnitämme muuten huomiota myös siihen, että Koskenmäentiellä nopeusrajoitus on 30 km/h, mutta Lähteentiellä se olisi 40 km/h.

Kaavaillassa 3.6.2025 kerrottiin, että Lähteentietä on levennettävä Knaapin tilan puimurin ja kauempana olevien peltojen takia. Puimurista on joka tapauksessa otettava aina katu- ja maantieliikenteessä leveä leikkuupöytä pois, joten Lähteentietä ei tarvitse leventää puimurin takia. Puimurilla voi myös kiertää parin kilometrin lenkin Lahelan Alepan liikenneympyrän ja Lahelanorren kautta, koska yleensä puintipäivän päätteeksi puimuri jätetään pellolle odottamaan seuraavaa puintipäivää eikä sillä ajeta jatkuvasti edestakaisin. Sadat Lahelanrinteen ja Lahelankangas kahden asukkaat eivät voi kärsiä mittavasta liikennehaitasta yhden puimurin takia.

Vastustamme myös Lahelanpelto III:n näin tiheää kaavoittamista. Tuusulaan on perinteisesti muutettu luonnonrauhan ja väljyyden takia, tietyn maalaismaisuuden takia, ja se kyllä tuhotaan näin tiheällä kaavoituksella. Miksi muuttaa Tuusulaan, kun esimerkiksi Vantaalla joukkoliikenne palvelee paljon paremmin ja tontit kuitenkin yhtä pieniä ja kalliita? Kaavasuunnitelmasta on karsittava tontteja pois ja lisättävä puistoalueita väliin.

Kaavaillassa 3.6.2025 selvisi, ettei kukaan kaavaa suunnitteleva virkamies asu Tuusulassa. Toivotamme kaikki kaavasta päättävät valtuutetut sekä kaavaa tekevät virkamiehet paikan päälle keskustelemaan nykyisten asukkaiden kanssa.

38. Mielipide

jos kaava toteutetaan tällaisenaan, menetämme arvokasta kulttuurimaisemaa sekä ekologisia käytäviä, hulevesien virtaamat lisäävät Tuusulanjoen kuormitusta ja tulvariski kasvaa. Liikenne lisääntyy entisestään ja alueen viihtyvyys kärsii. Rakentamisen vuoksi joudutaan rakentamaan puistoja menetettyjen luontoalueiden tilalle.

Omasta ja lähipiirini mielestä asuinalueiden määrää pitää vähentää huomattavasti suunnitellusta. Kaavaa tulisi vielä tarkastella erityisesti luonto- ja maisema-arvojen säilyttämisen kannalta.

39. Mielipide

Lahelanpellon kaava tulee toteutuessaan tuhoamaan arvokasta maalaismaisemaa ja luontoa, sekä vähentämään alueen viihtyisyyttä. Nyt jo Lahelan alueelle on rakennettu paljon, ja maisema ja luontoarvot ovat kärsineet liian tiiviistä rakentamisesta ja alueen tyylille epäsopivasta arkkitehtuurista.

Paras vaihtoehto maalaismaiseman säilyttämiselle olisi, jos kaava ei toteutuisi ollenkaan. Kaavan kuitenkin toteutuessa rakentamisen määrää olisi vähennettävä huomattavasti suunnitellusta. Lisäksi, voisiko talojen väritystä ja tyyliä kaavamääräyksissä ajatella niin, että ei rakennettaisi enää mustia, harmaita ja beigejä moderneja taloja, jotka eivät yhtään sovi Lahelan maalaismaisemaan? Alkuperäistä

maisemaa ja luontoa tulisi säilyttää mahdollisimman paljon, ja alueella pitäisi turvata ekologiset verkostot ja ekosysteemipalvelut.

40. Mielipide

1) Vaara, että Lähteentiestä tulee uuden alueen vilkasliikenteinen läpikulkutie. Lähteentietä ei ole suunniteltu tämän tyyppiseen käyttöön; 1970-luvun okt-talojen asuintontit Lahelanrinteen puolella ovat käytännössä kiinni tiessä, eikä välissä ole edes jalkakäytävää. Tie on Lahelanrinteen alueen kohdalla suora ja altis koville nopeuksille. Arvioitu 2000 autoa / vrk on todella iso muutos nykyiseen liikennemäärään nähden. Alueella (sekä Lahelanrinne että viereisillä Lahelankangas I ja II-alueilla asuu paljon lapsia, jotka kulkevat Lähteentien kautta Hyrylän suuntaan.

2) Lähteentien linjaus ja perinnemaisema: Lähteentie on uudessa kaavassa merkitty kaartuvaksi suoraan tämän hetkiseen metsämaastoon. Perinteikäs maisemalinja, joka näkyy Lähteentien alkupäästä asti Lahelantien suunnasta, menetetään. Pellolle tielinjan kohdalle tulevat kaksikerroksiset pientalot peittävät näkymän Lähteentien päässä olevaan mäntymetsään. Liitteenä valokuvia Lähteentien eri kohdista.

3) Luontoarvot: Lahelanpelto III vihervyöhykkeet Lahelankangas II:n ja Lahelanrinteen välissä ovat liian kapeita. Alueella elää runsaasti lintuja, joille pitää jatkossakin turvata riittävästi suojaisia pesäpaikkoja eli puita - pieniä metsikköjä. Lahelankankaan ja Lahelanrinteen alueen vakiolinnustoon kuuluvat mm. mustarastas, useat tiaislajit, hemppo, punatulkku, vihervarpunen, närhi, käpytikka, sepelkyyhky ja helmipöllö. Tuusulan kunnan vahvuus on luonnonläheisyys ja lähiluonto!

41. Mielipide

Palaute kaavasuunnitelmaan lähiseudun lasten näkökulmasta.

Hei suunnittelijat! Olemme tottuneet liikkumaan pienestä asti Lähteentien rauhallisella alueella. Ensin lastenvaunuissa maaten ja istuen, sitten taaperrellen, kävellen, juosten, pyöräillen ja potkulautaillenkin. Myös kissaa on ulkoilutettu alueella, monet muut lähiseudun asukkaat puolestaan koiria.

Tämä suunta on rauhallisuudessaan ja luonnonläheisyydessään vedonnut aina ja omaa siten jo pitkät perinteet, joita on hyödynnetty ikätasoisesti vauvasta vaariin asti.

Lähteentien ympäristössä olemme pystyneet vanhempien opastuksella tutustua moniin luonnonkasveihin sekä eri sieni- ja kukkalajeihin. Olemme keränneet luonnonkukkakimppuja, nyttenkin sieltä saisi helposti kauniin valko-kelta-sinivärisen kimpun. Täällä kävellessä joka kerta näemme ja kuulemme eri eläimiä; jänis, peura, pikkulinnut, käki, mustarastas, pieneläimet kuten perhoset, leppäkertut, mehiläiset, muurahaiset....

Vaikka alueen luontoa ei olisikaan kaikkialta luokiteltu kruununjalokiveksi; uhanalaisiksi ja suojeltaviksi lajikkeiksi/alueiksi, niin meidän mielestä jo seuraavat siellä kaikkien helposti hyödynnettävissä olevat villiyrtit ovat säilyttämisen arvoisia: nokkonen,

voikukka, metsämansikka, siankärsämö, apila, mustikka, puolukka, vuohenputki, ratamo ja maitohorsma.

Tiedättekö, me lapsina rakastamme piilopaikkoja ja majanrakennusta. Luonnollisen metsän suojissa esim. kuusenalustat tarjoavat oivallisia kohteita piiloleikkiin ja irtokepeistä on puolestaan kiva rakennella majoja. Ojien ja lätäköiden vesi tarjoaa kivaa puuhaa myös. Talvisin houkuttelee pehmeät, isot lumikinokset ja jäihuurteiset tien tai pellonkohdat.

Lähteentien alueen luontokokemus on kokonaisvaltainen elämys. Se tarjoaa sekä näkö-, kuulo-, tunto-, maku- että hajuaistille stimulaatiota. Silmä lepää rauhaisan vihreän maan, luonnollisen hiekkatien ja sinisen taivaan tasapainossa. Korvat kuulevat eri lintujen visertelyä, ilman liikenteen melua. Kädet pääsevät tunnistelemaan, miltä eri luonnonmateriaalit tuntuvat kädessä. Suu herkuttelee makean metsämansikan maulla. Metsätiellä haistaa ilman raikkauden ja puhtauden. Levollinen rauha ja tasapaino välittyy kehon soluihin asti.

Olemme kuulleet, että lisää asutusta ja lapsiperheitä halutaan muuttavan nimenomaan tälle alueelle, kun kerran iso koulukin lähelle rakentuu. Nyt kun olemme vanhempien opastuksella tutustuneet kaavasuunnitelmaan, niin mielenkiinnolla kysymme, että miten olettekaan ottaneet huomioon lapset tai kasvavat nuoret tässä suunnitelmassanne?

Tuli mieleen, että voisiko esim. Lahelanpellon alueen tulvimista hyödyntääkin esimerkiksi luonnollisen luistelukentän rakentamisessa aina talvisin? Entä minne sijoittuvat pulkkamäet? Jos Lähteentien ympäristön pellot ja metsä tuhotaan, niin mistä halukkaat pääsevät keräämään aiemmin mainittuja kukkia, sieniä ja villiyrttejä jatkossa?

Arvostaisimme, että suunnitellulla alueella olisi esimerkiksi kiipeilypuita, pitkospuita, isoja matalaan kiipeilyyn soveltuvia kiviä ja tasapainopuunrunkoja. Myös pieni vesipuro, joka on Puuhamaassa, jossa pystyy leikkiä uitettavilla pikkuveneillä ja asettaa sulkuja voisi olla mielenkiintoinen.

Kun päiväkotien ja koulujen pihat muuttuvat uusien jättirakennusten myötä yhä askeettisimmiksi, eikä enää lasten motorisia, sosiaalisia ja kognitiivisia taitoja edistäviksi, niin oman lähiluonnon rooli korostuu entisestään.

Pyytäisimme teitä kiinnittämään huomiota siihen, että kaavassa, joka paikassa, tulisi olla olemassa olevan asutuksen ja kaavoitettavan alueen välissä aina VL-(lähivirkistys)alue.

Lasten näkökulmasta tärkeässä roolissa on aina se, että joku paikka sijaitsee lapsen liikkumisen-/kävelyetäisyydellä. Lähteentien pellot ja metsät ovat sitä monille lähiseudun nykyisille asukkaille, monessa eri ikäpolvessa. Kunnioitetaanhan meidän, myös vanhojen asukkaiden ja lasten mielipiteitä?

Lähiluonnon tulee olla jokaisen lapsen oikeus. Se on taloudellisesti esteetön ja tarjoaa tilaa sosiaaliselle, psyykkiselle ja henkiselle hyvinvoinnille. Lapsuuden

luontokokemuksilla on vahva yhteys aikuisiän ulkoiluaktiivisuuteen ja liikkumisen ylläpitämiseen. Luontoyhteys tukee myös lasten neuropsykologista kehitystä ja mielenterveyttä. Sen vaalimiseen tarvitaan aikaa, paikkoja ja resursseja.

Ulkoilun ja luontokasvatuksen merkitys on nostettava vahvemmin esiin. Jos haluamme rakentaa tulevaisuutta, jossa lapset kasvavat tasapainoisiksi ja juurtuneiksi aikuisiksi, meidän on tehtävä selkeä arvovalinta. Luontoyhteyden ylläpitäminen on perusoikeus, ja sen tulee olla koko kansakunnan yhteinen tavoite. Tämä on se suomalaisuuden imago, sekä perinteisesti Tuusulallakin ollut imago, jota kannattaa yhdessä tuhoamisen sijaan vaalia ja vahvistaa.

PALAUTTESEEN OLEELLISESTI LIITTYVÄT TAUSTALINKIT:

*Luonnon leikkikentät, Luontoterveyden Osaamiskeskus.

"Tanskalainen tutkimus osoitti, että lapsuus vihreässä ympäristössä, jossa on metsiä, maaseutua ja rantoja, suojaa mielenterveyttä. Tutkimuksessa oli lähes miljoonan henkilön tiedot ja heillä peräti 12 erilaista mielenterveyden häiriötä tai sairautta harvinaisempaa, jos he olivat asuneet lapsena lähellä luontoa."

"Tutkimusten mukaan luontotoiminta tukee lasten oppimista, parantaa keskittymiskykyä, rauhoittaa ja vähentää stressiä. Luonnossa liikkuminen kehittää motorisia taitoja, ja ryhmässä toimiminen on usein sujuvampaa kuin sisätiloissa. Lisäksi luonnon mikrobit, erityisesti metsämaan mikrobit, parantavat lasten immuunijärjestelmän toimintaa ja vähentävät allergioiden ja monien muiden kroonisten sairauksien riskiä."

*Mikäli lasten luontokosketus lisääntyisi, esimerkiksi masennuksen, tyypin 2 diabeteksen ja astman aiheuttamia terveydenhuoltokustannuksia voitaisiin vähentää merkittävästi. https://luontoterveydenosaamiskeskus.fi/luonnon-leikkikentat/

*Tutkimus: Metsämaassa möyriminen paransi jo kuukaudessa päiväkotilasten suojaa sairauksilta - Tutkija suosittelee lapsille päivittäistä multakosketusta. Yle.fi. 14.10.2020

*Luontoaltistus päiväkodeissa edistää lasten immuunitasapainoa ja lisää hyvinvointia. Helsingin Yliopisto, 2021.